

NAUKA O MILOSTI

PODLE KATECHISMU

V KRÁTKÝCH

PROMLUVÁCH

PODLE PROMLUV

P. G. K O C H A,

kněze řádu kapucínského,

UPRAVIL

ARNOŠT OLIVA

1 9 3 8

NAKLADATELSTVÍ KROPÁČ & KUCHARSKÝ V PRAZE

NIHIL OBSTAT.

Antonius Stríž,
censor.

IMPRIMATUR.

Prael. Dr. Theophilus Opatrný,
Vicarius generalis.

Pragae, die 7. Aprilis 1936.

Nr. 2621.

SOCIÁLNÍ UŽITEK Z DESATERA

POZEHNÁNÍ A KLETBA.

Ruští bolševici postavili pomník Jidášovi Iškariotskému. Při odhalení zdůraznil řečník, že vláda měla rozhodnouti mezi Kainem, Luciferem a Jidášem, a volba padla na Jidáše. Jako čestná dáma figurovala v průsvitném šatě tanečnice Michailowna. Měla námořnickou kazajku a čepici a velela četě rudé armády. Po odstranění pokrývky s pomníku sklonil se lid hluboce před sochou, jež představovala obrovského muže, hroícího pěstí k nebi. To byla zjevná zaujatost proti Bohu a jeho zákonu. Odpověď dal Bůh již za Mojžíše: dělejte, co chcete a jak chcete, já odměním nebo potrestám, a to již v tomto životě, buď požehnáním nebo kletbou.

Přestupování Desatera přináší časně neštěstí. Nebudete-li mne poslouchati, zachovávatí všech mých přikázání, budete-li pohrdati mými rozkazy, protiviti si moje právo, že nebudete plniti mých ustanovení a že porušíte mou smlouvu, také já tak učiním vám. Navštívím vás náhle chudobou a nemocí a ukrátím váš život. Navzdor tomu budete síti sítě, neboť bude od nepřátel pohlceno. Jestliže ani pak mne neuposlechnete, rozmnožím tresty vaše za hříchy sedmeronásobně: vše bude zničeno, země zpustošena, vy rozptýleni po celé zemi. V tom smyslu mluví třetí kniha Mojžíšova v kapitole 26. Tak Bůh vždycky hrozil. Od pokolení ku pokolení zní výstraha Boží: pohrdání mými přikázáními přináší kletbu. K Johnu Nasmytovi, zakladateli obrovských železáren, přišel pobočník ruského cara, že by si tento přál závody shlédnouti v neděli, aby tedy na jednu hodinu uvedly je do pohybu. „U nás se v neděli nepracuje.“ „Car se odmění svou milostí.“ „Nedbám o milost carovu, mně jest mnohem milejší milost Pána Boha.“

Zachovávání Desatera přináší časně požehnání. Já jsem Hospodin, Bůh váš, budete-li choditi v mých přikázáních, šetřiti mých nařízení a plniti je, budu vám dávati v příhodné doby deště, země bude vydávati svou úrodu a stromy budou plny ovoce, budete pojídati chléb svůj do syta, dám pokoj vašim končinám, pět vašich zažene sto cizích a sto vašich zažene deset tisíc, nepřátelé vaši budou padati mečem před tváří vaší. Budu choditi mezi vámi. Tak slibuje Bůh. Mohl tedy Achior shrnouti dějiny vyvoleného národa ve slova: „dokud nehřešili před obličejem Boha svého, měli se dobře.“¹⁾ Nemohlo

¹⁾ Jud. 5, 21.

ani jinak býti. Kdo má lépe od otce: kdo poslouchá, či ten, kdo neposlouchá? Proto především nutno hledati království Božího a spravedlnosti jeho, a všechno ostatní bude nám přidáno, totiž to, čeho jest třeba k zachování života, jakožto věc méně cenná k oné spravedlnosti, o kterou jakožto věc nad jiné cennou se postaráme. Arskému faráři v sirotčinci chyběly mouka i peníze. S představenou vešel na sýpku, aby se osobně přesvědčil. Jakou radost pocítil, když sýpka byla plná krásného obilí. „Děti, pochyboval jsem, a Bůh mě potrestal.“

Požehnání a kletba. Oboje můžeme voliti. Slyšeli jsme o zániku luxusního anglického parníku Titanic v roce 1912. Při hostině před vyplutím prohlásil ředitel plavby: „Ani země, ani nebe nemohou nás potopiti.“ Ledovec narazil na loď, jedenáct set lidí zahynulo i s lodí. Pýcha předchází pád. Žádný strom neroste do nebe. Pán Bůh nedovolí zasahovati do svých práv. Buď požehnání nebo kletba. Co chceme, to i dostaneme.

PRVNÍ PŘIKAZÁNÍ.

Evropan, jenž ztratil víru, prosil v Indii brahmína: „Moudrý muži, vrať klid a jas mé zmatené duši.“ Brahmín povstal, pohlédl k nebi, a řekl: „Měj úctu k Věčnému, k Bohu, a božství ti dá, čeho nutně potřebuješ.“ Kde víra v Boha provází život, tam jde vše dobře.

Bez víry v Boha není mravního zákona. Vidíme, že to bez náboženství nejde, že duševní bída tím větší, čím více nevěra proniká rodiny a společnost. Vše, co bylo lidstvu svaté, uváděno jest v posměch již v mateřských školkách. Slyšíme často: K čemu víra, evangelia nenapsali apoštolové, zázraky jsou povídačky, duše neexistuje, člověk je dokonaleji vyvinuté zvíře. Nepotřebujeme náboženství; všechny záhady světové jsou rozluštěny, svět povstal z protoplasmy, není Boha, není věčnosti. A ptáme-li se, odkud protoplasma, kdo ji učinil, nedovedou odpověděti. Že tito přeučení a nedoučení páni jednají proti všem pravidlům logickým, to jich ani nenapadne. První zásada pro rozumného člověka zní: každý účinek musí míti příčinu. Je-li tu svět, musí tu býti i jeho tvůrce; je-li v tom světě vše plánovitě uspořádáno, musí tu býti i účelnost, musí tedy tvůrce světa býti nejvyšší moudrý. O tom popíráči Boha a náboženství prostě nepřemýšlejí. Ale kam to vede? Není-li Boha, nemá nikdo práva něco mi předpisovati nebo poroučeti, mohu tedy činiti, co mi libo. A důsledky? Jen domysleti a zhrozíte se těch konců!

Bez mravního zákona není pořádku. Jak to vypadalo před Kristem mezi národy, když s vírou ztratili i mravní zákon? Vše jim bylo stejné: mravnost i nemravnost, poctivost i nepoctivost, pomocník i podvodník, přítel i zrádce. Je-li vše stejné, můžeme dělati, co se nám líbí: lidé si zalíbili sprostotu, zlato a požívačnost

byli dva bůžkové, kteří ovládali svět, a těm se obětovalo vše. Kde není mravního zákona, má právo silnější, protože každý hledí v první řadě sám na sebe a nedbá na druhého. Tím jest ohrožen a zničen i pořádek. Proto také staří Egypťané, Babyloňané, Feničané zahynuli. Co bylo řeckým zemím do mravního zákona? Ženy nechtěly mít děti, a v třetím století byly v Malé Asii vylidněné celé krajiny. Lidé umírali a noví se nerodili. A prospěl Lex Julia k přírůstku dětí, když nastával zánik římské říše? Naprosto ne, protože, kde není svědomí a odpovědnosti před Bohem, jedná každý podle své vůle a leká se každé oběti a nepříjemnosti. A tak musel i římský národ zmizet z povrchu země. A kam přivedla nevěra naši dobu? Žárlivost a závist vyvolaly světovou válku, miliony lidí vykrvácely na bojištích, protože lidé neměli svědomí a pohrdli Bohem. A co se děje kolem nás? Denně několik zločinů, vraždy, loupeže na denním pořádku! Zločiny byly sice vždycky, ale bylo jich tolik? A byly tak rafinované?

Po převratu povstávali apoštolové nevěry a chodili se svou nevěrou jako s prodejným zbožím. Byli mezi nimi i odpadlí kněží. Na jedné přednášce vyzval takový nevěrecký apoštol lid, aby mu jeho pravdy vyvrátili. Tu vyvstal jeden muž a žádal řečníka o sdělení, kolik lidí svými řečmi přivedl již na lepší cestu. Řečník byl přiveden zjevně do velikých rozpaků; mlčel. A tu pokračoval tazatel: Znal jsem mnohé, kteří byli šťastni a jsou šťastni ve své víře, a znám i ty, kteří s vírou odhodili i poctivost i počestnost. Kdo miluje svůj národ a svou vlast, nemůže nikdy podkopávat hlavní pilíře, jimiž jsou víra a s ní jde společně i mravnost.

DRUHÉ PŘIKÁZANÍ.

V testamentu sdělil otec synovi, že majetku nabyl křivou přísahou. Požár, který vše zničil, byl trest Boží. Vyznal jsem zpovědníkově svou vinu a odpykal. Spořitelní knížku, která jest přiložena, odevzdej mému nevlastnímu bratrovi a jeho dětem, aby jim byla dána patřičná náhrada za způsobenou škodu. Synu můj, odpusť mi, a Bůh račiž mi býti milostiv. Jak by to vypadalo ve světě bez přísahy?

Bez přísahy byla by šťastná země nešťastnou. Co se stává u přísahy? Voláme Boha za svědka: k tomu mi dopomáhej, Bůh a jeho svaté evangelium. To znamená: nechci mítí podílu na krvi Kristově, na milosti, nebi a blaženosti, přísahám-li křivě. Přísaha jest něco tak velikého, že ve Starém zákoně neměli trestu pro zneužití přísahy, Bůh sám byl mstitel: „Nenechá bez trestu Hospodin toho, kdo bude bráti jméno Hospodina, Boha svého, nadarmo.“⁽¹⁾ Představme si, že by lidé měli v zemi všechno, co je činí šťastnými, zdraví, děti, blahobyt a mír. Při tom všem zůstává lidská vášeň: závist, lakota, žádost těla. Kdyby někdo druhého v obchodě ošidil, a nejsou svědkové, kdo bude rozhodovati? Přísaha. Přivede-li mladý muž děvče

do neštěstí a nechce platiti, co rozhodne? Přísaha. A nastane-li vzpoura a povstání, jak to bude dopadati, neplatí-li přísaha? Když v roce 1918 v Curychu hrozila občanská válka a měl býti vyvolán převrat, povolali vojíny z katolických kantonů, vědouce, že těm jest přísaha svatá. Kde přísaha, dovolávání se Boha nic neplatí, stává se i nejšťastnější země nešťastnou.

Přisahou stává se i nešťastná země šťastnou. To věděli již pohané. V roce 255 př. Kr. Kartaginští zajali římského vojevůdce Regula. Po šesti letech poslali jej do Říma vyjednávatí o mír. Musel napřed přisahati, že se vrátí, nepovedou-li vyjednávání k cíli. Regulus odcestoval a v Římě prohlásil: neuzavírejte míru, pokračujte ve válce. Dodržel přísahy, vrátil se do Kartaga a byl tam k smrti utýrán. Kdo byl větší, Řím či Kartago? Kartago, které dalo charakterního muže ubíti, či Řím, kde tak vysoko cenili přísahu? Kde platí přísaha, jest bázeň Boží, jest věrnost k Bohu, jest vědomí povinnosti. To seznali všichni po světové válce. Nešťastné následky války pocítili národové i země, a tak každá země byla nešťastnou zemí. I naše. Ale brzo jednotlivé stavy konaly své povinnosti. Svědomití učitelé zdvojnásobili svou píli, úředníci, byť jim i lidé ztrpčovali život, konali své povinnosti, kněží, byť byli vydáni luze na pospas, uvědomovali lid o povinnostech, pobádali k trpělivosti, rolníci se lopotili na polích, řemeslníci v dílnách, dělníci v továrnách. Bylo tu sice mnoho svedených, ale rozvaha druhých zvítězila, poněvadž si byli vědomi zodpovědnosti před Bohem. A tito rozvázní, vědomi své přísahy, nešťastnou zemi činili pomalu zemí šťastnou.

Sám Bůh jest ochráncem přísahy. Před soudem odpovídal se zločinec, jenž chtěl svou nevinu odpřísáhnouti. Soudce tedy začal: Přisahám... a teď varoval onoho muže, a varoval jej třikráte. Když obviněný po třetí začal, klesla mu pravá ruka na kříž, zachvěl se a prohlásil: „Nepřisahám“, a doznal svou vinu. Kéž by mu Bůh byl milostiv jako kajícímu synu.

¹⁾ 2. Moj. 20, 7.

TŘETÍ PŘIKÁZÁNÍ.

Legenda vypravuje: Když naši prarodiče odcházeli s hory rajske do údolí slz, poškrábali si nohy trním. Při spatření krve naříkali hlasitě na svou bídu. Tu náhle anděl stanul před nimi a sušil jejich slzy. Na hlavě měl zlatý diadém a v perlách na něm napsal: Den Páně. Den Páně byl lidem dán k útěše.

Neděle a zdraví. „Šest dní budete pracovati; den sedmý slouiti bude svatým, protože jest to sobotní odpočinek.“¹⁾ Bůh tak to zařídil pro naše blaho. Kdo si v neděli dopřává odpočinku, žije déle než ten, kdo pracuje nebo v hostinci vysedává, podniká různé namáhavé cesty nebo leze po horách. Nedělní práce přivádí mnohé lidi předčasně do hrobu, rozmnožuje tak počet vdov a sirotek. Nedělní práce nikomu zdraví nepřidá, proto v roce 1864 podali angličtí

lékaři (641) parlamentu žádost, aby nařídil přísný nedělní klid, nemá-li zdraví národa býti ohroženo. A co sport? Musíme rozeznávat sport pro zábavu a sport strašně unavující a rozčilující. Následky uvidíme dosti brzo. Dobré jistě nebudou. Všimněme si, kolik neštěstí stává se v neděli v různých zemích! To jsou Boží signály a Boží výstrahy, abychom světili den Páně. A jak to vypadá v pondělí ve školách, dílnách, úřadech? Člověk, jenž světil neděli, jde v pondělí čilý do svého povolání, čilý na těle i na duchu.

Neděle a blahobyt. Kdo neděli světil, má dobré svědomí, šetří své síly, pracuje tedy v pondělí snadněji a lehčeji a připravuje si pramen blahobytu. Opak nám vše objasní. Kolik těžce vydržených peněz promarní se zbytečně v neděli! Celé kapitály tak unikají všeobecnému prospěchu. A následek? Strašlivá bída v mnohých rodinách, v jiných nepoctivost. Tím se podkopává i blahobyt. Svátý farář Vianney praví: „Dvě věci jistě přivádějí na mizinu: krádež a nedělní práce.“ Jistý obuvník pracoval každou neděli po celý rok. Soused ho napomínal a obuvník po dlouhé době dal si říci. Po roce řekl sousedovi: „Musím vám srdečně poděkovati. Od té doby, co konám svou nedělní povinnost, mám Boží požehnání.“ Když zbrklí francouzští revolucionáři odstranili neděli a zavedli každý desátý den jako den odpočinku, nemohli nikde nikam: ani lidé ani dobytek nevydrželi tak dlouho pracovati, výkony jejich byly menší, a výsledek se všude dostavoval v neprospěch tohoto zařízení. Chateaubriand prohlásil, že pátý den jako den odpočinku je příliš blízký a desátý příliš vzdálený. Bůh jistě nejlépe zná člověka, ví, čeho člověk potřebuje, ví, co člověku škodí; ustanovil-li tedy dnem odpočinku a zároveň dnem Páně sedmý den, jest to jistě to nejmoudřejší, má tedy člověk toho dne užívati podle vůle Boží.

Neděle jest spořitelna lidstva. Kde se v neděli pracuje a neděle se znesvěcuje, není opravdového blahobytu, naopak jest tam hodně bídy a hladu. Největší blahobyt jest tam, kde se neděle světil, protože tam mají Boží požehnání.

¹⁾ 3. Moj. 23, 3.

ČTVRTÉ PŘIKÁZÁNÍ.

„Zbožnost užitečna jest ke všemu.“¹⁾ Platí-li to všude, tedy jistě i u čtvrtého přikázání. Týž apoštol praví: „Cti otce svého i matku svou, to jest první přikázání se zaslíbením, aby se ti dobře vedlo a ty abys dlouho živ byl na zemi.“²⁾ Máme tu tedy pro poslušnost záruku z úst Božích.

Aby se ti dobře vedlo. Dobře vedlo na těle i na duši. Za lásku k rodičům dostáváš zvláštní milosti. Vše u tebe jest lepší: poslušnost zušlechťuje mravy a vzdělává. Hoch se učí přemáhati vzdor a ovládati se, učí se ctíti vyšší důstojnost, a přivyká si pořádku. Tím si uvědomuje své povinnosti, mravní cítění, zoceluje vůli, stává se silným a zdatným ve všem. To jest pro něj jistou předností; je-li

totiž někdo skromný a poddajný, všude jej rádi vidí a dávají mu přednost v úřadě i obchodě. Šťastné jest dítě, které se učí od mládí poslušnosti, bude za ni jedenkrát velmi vděčné. Proto sv. Františka de Chantal netrpěla dětem svévoli a hněv. Slyším námitku: děti tomu ještě nerozumějí. Dobře, ale zvykají si sebepřemáhání, jež ovládá jejich život, zvyknou-li si záhy na ně. Nutno vychovávat děti, aby se jim vedlo dobře. V hotelu v San Francisku obsluhoval číšník dámu, jež vyžadovala neobyčejné trpělivosti. Nedala mu nejmenší odměny. Ten dobrý muž obsluhoval ji stále ochotně, aniž projevil netrpělivost. Odcestovala. Po několika nedělích dostal číšník zprávu, že zemřela a odkázala mu přes 50 tisíc Kč. Za svou trpělivost byl dobře odměněn.

A abys dlouho živ byl na zemi. První patriarchové byli dlouho živi. Za to děkují požehnání rodičů a tomuto požehnání za svou poslušnost. To jest míněno při Mši svaté za snoubence slovy: „Bůh budiž s vámi a nechť vyplní požehnání své nad vámi, abyste viděli dítky dítek svých až do třetího a čtvrtého pokolení.“ Vysoké stáří jest odměna za zachovávání čtvrtého přikázání. A nemůže ani jinak býti, když Bůh hrozí ukrátkati život tomu, kdo toto přikázání přestupuje. Poslušným dětem prodlužuje dny života a popřává jim mnoho radostných let. O této pravdě byli přesvědčeni i pohané. V knize Egyptana Ptahhotepa, nejstarší knize světa, čteme: „Krásná jest poslušnost . . ., ještě krásnější jest poslušnost z lásky . . ., dvojnásobně krásnější, přijímá-li syn slova otcova: bude za to dlouho živ.“

Cti otce i matku. Budeš odměněn. S radostí budeš vzpomínati svých obětí, až sám sestárneš a zástup vnoučat bude k tobě vzhlížeti s úctou a štěstí bude ti vyzařovati z očí.

1) Tim 4, 8; 2) Ef. 6, 2.

PÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ.

„Milovati budeš bližního svého jako sebe samého.“¹⁾ Přeradostný okamžik! V tom okamžiku jako by slunce zemi se přiblížilo: na zemi bylo teplo. Ježíš těmi slovy zdůraznil páté přikázání, přikázání lásky. Kam až sahá křesťanská láska?

Křesťanská láska zahrnuje všechny lidi. „Není zajisté rozdílu mezi pohanem a židem, neboť jeden a týž jest Pán všech.“²⁾ Každý člověk jest náš bližní, i cizinec, i nepřítel. A proč jest každý člověk náš bližní? Protože každý člověk jest tvor Boží, každý dítě nebeského Otce, každý vykoupený krví Kristovou a dědic nebeského království. Církev vždycky podle toho jednala. Kdo zcivilisoval divoké národy? Snad římscí císařové? Ti dovedli divoké národy porážeti, ale nemohli lidi učiniti tichými a mravnými. To činili apoštolové a jejich nástupci, kteří opustili vlast a rodinný krb a šli k národům hlásati přikázání lásky: „a žijte v lásce, jakož i Kristus máloval nás;“³⁾ „neste břemena jeden druhého;“⁴⁾ „co jste učinili jednomu z nejmenších bratří mých, mně jste učinili.“⁵⁾ Tato láska má se

nejlépe projevovati v rodině. Chlapec, jenž mohl doma činiti vše možné, jen když nerušil rodičů v zábavě, byl dán do studentského konviktu. Nemohli s ním ničeho svést, byl tedy propuštěn. Doma bylo zle a dostal domácí vězení a rodiče odešli do divadla. Chlapec naříkal: Bože, pošli mi člověka, jenž by mě měl rád a rozuměl mi.

Křesťanská láska zahrnuje všechny poměry. Jsou poměry, kdy zákon nevystačuje. Zákon stanoví: práce a mzda musí odpovídati ujednání. Dobře, ale chybí-li láska? Sluha naříká, že jeho stav jest trpký, pán tvrdí, že mu nemůže důvěřovati. Oba mají ztrpčený život. A podobně, jedná-li se o chudáka nebo boháče. Zákon nařizuje: každému, co mu patří, ale ničeho neříká o tom, že jeden má vše a druhý nic. Věru špatně jest bez lásky. Láska otvírá ruku boháčovu a srdce chudásovo, činí boháče štědrým a chudáka vděčným, a tak jest mezi nimi svornost. A kolik ještě jiných poměrů, kdy zákon nevystačuje: podpora chudiny, péče o dítě, péče o nemocné, sestárle a opuštěné. Co láska dokáže, vidíme u misionářů v cizině a milosrdných sester doma. A kolik obětavých duší jde vstříc jisté smrti při ošetřování malomocných!

Láska jest pro všechny, musíme milovati všechny lidi. Jsme děti jednoho Otce, jsme bratři a sestry, Ježíš naším nejstarším bratrem. Co činíme pro dělníka, žebráka, vdovu, sirotka, co činíme z jeho bratří nejmenších, činíme Kristu!

1) Mt. 5, 43; 2) Řím. 10, 12; 3) Ef. 5, 2; 4) Gal. 6, 2; 5) Mt. 25, 40.

ŠESTÉ PŘIKÁZÁNÍ.

Spartánský zákonodárce Lykurg přidržoval všude mládež k mravnosti. Jedna z jeho průpovědí: Oči a uši musí se učití poslušnosti. Proč? Zrakem a sluchem vniká zlo do duše. Často si někdo myslí, že jest snadné zachovávatí šesté přikázání. Nezapomínejme, že pro hříchy tohoto druhu „Bůh želel, že učinil na zemi člověka“.¹⁾ Člověk těmito hříchy stává se nehodným života.

Šesté přikázání pro jednotlivce. Víme, co znamená zneuctění. Nemravný člověk ztrácí úctu i u lidí sobě rovných. Znepřátelí-li se dva lidé toho druhu, slyšíme pohružku, že jeden na druhého poví, co ví. Čistý člověk hned rázně odpoví: s tebou jsem nepásal vepře. Nemravný musí ztratiti úctu, protože sárá jiných nectí, nemravnost podlamuje charakter. Víme, že žák začíná býti nedbalý a vzdorovitý, když to není se šestým přikázáním v pořádku. A co škody na majetku a zdraví! Kolik peněz se promarní s lehkými osobami. A zdraví? Byli mladí lidé krev a mléko a najednou jakási malátnost, tvářičky blednou, oko jest zkaleno. Proč, poví nejlépe lékař. V Německu bylo v roce 1927 přes osmsettisíc umělých portrátů a ročně zahynulo na devět tisíc žen. A děti? Hrozně odpovídají nemravnost svých rodičů. Strašně se mstí překročování tohoto přikázání. Kolik lidí končí sebevraždou pro nezhojitelnou nemoc!

Sesté přikázání pro společnost. Základ a kořen společnosti jest rodina; jsou-li řádné rodiny, jest pořádek i ve společnosti. Přestupování šestého přikázání činí mnohem více nešťastných rodin než světová válka. Kolik rozluk a rozvodů ročně v jednotlivých státech! Kdo tu trpí nejvíce? Pořádná žena a děti. Z kterých rodin jest zdravé pokolení: z těch, kde se mravně žije či z těch, kde se mravnost pokládá za zbytečnou přítěž? Kam vede cesta lidí oddaných této vášni? Do chudobince nebo trestnice. „Opil jsem se, potkal jsem lehkou ženštinu, stal jsem se zločincem, ztraceným člověkem,“ tak doznal jeden z těch ubožáků vězeňského knězi. A ty hříchy proti klíčovému plodu v manželstvích! Miliony lidí ztrácejí tím národové. Hrozné pomyslení, kam se lidstvo řítí! Kdo bude jeho zachráncem? Svědomité zachovávání šestého přikázání!

Ze svědomitého plnění šestého přikázání má prospěch jednatlivec i stát. Nutno tedy doporučovati sebeovládání a k němu soustavně vychovávat. Do obchodu přišel mladý muž hledati službu. Chef s ním rozmlouval a nabídl mu cigaretu. „Děkuji, nekouřím.“ „Toho nemohu v nynější době ani pochopiti.“ „Děkuji, nikdy jsem nekouřil a nechci také kouřiti.“ Byl ihned přijat, odměna sebeovládání.

¹⁾ 1. Moj. 6, 6.

SEDMÉ PŘIKÁZÁNÍ.

Člověk musí se starati o denní chléb, věnuje více péče těmto starostem než duši a nebi. „Všecko člověk činí pro svá ústa.“¹⁾ To nebeský Otec ví, proto chrání náš majetek sedmým přikázáním.

Jak to vypadá, nezachová-li se sedmé přikázání? Denní tisk přináší dosti a dosti dokladů. Slyšíme o krádežích, loupežích, lichvě, podvodu, zpronevěrách, zastavení platů; samé věci, které poškozují bližního a nešťastným jej činí. Mnozí slibují zlaté hory, ráj, blahobyť jen proto, aby hodně získala jejich kapsa, jiní padělají listiny, poslední vůle, křivě přísahají jen proto, aby jim to něco vyneslo, jiní slibují zaplatiti do posledního haléře, mají prý za to, aby vylákali peníze nebo zboží, a pak se ukáže, že vše jest psáno na ženu. Služební nenakupují pro pány, kde jest to výhodnější, nýbrž tam, kde dostanou více odměny. Dělníci mnoho nedbají, ale činí nárok na takovou mzdu, jako by svědomitě pracovali. Na druhé straně jest rovněž hříšné obohacovati se na útraty služebných a zaměstnanců, když se jim neoprávněně ze mzdy strhuje, hříšné jest špatné zboží za dobré prodávati, šiditi měrou a vahou. Hříšné jest podplácení, kupování kradených věcí. Nutno ve všem zachovati poctivost a spravedlnost.

Jak to vypadá, zachová-li se sedmé přikázání? To nejlépe viděti u prvních křesťanů. Prodávali domy a pole a peníze dávali apoštolům, aby rozdávali potřebným. Při takové skromnosti a las-

kavosti musí jistě býti vše bezpečné doma i na poli. Kde žili jen křesťané, zůstávaly dveře otevřené ve dne v noci. Představení mohli podřízeným vše přenechati. Jednalo-li se o prodej, byl poctivě uzavřen, jednalo-li se o obchod, nemusel se nikdo obáhati podvodu, jednalo-li se o půjčku, stačilo dobré slovo, podání ruky. Kde se zachovává sedmé přikázání, jsme bezpečni. Sedmé přikázání zachovávati znamená míti sociální cítění. Francouzský továrník Michelin dával dělníkovi vedle mzdy měsíčně na jedno dítě 57 franků, na dvě 150, na tři 300 a na každé další dítě 100 franků.

Ze všeho musíme vydati počest. Nezapomínejme také, že jeden nespravedlivý halěr vyhání sto poctivě nabytých. Lépe v chudobě s poctivostí než v nadbytku se špatným svědomím. Kdyby všichni podle toho jednali, bylo by zase dobře na zemi. Štědrá ruka boháčova by setřela mnohou slzu a rozradostnila mnohé srdce, mnohý chudák změnil by svůj názor na boháče, zavládla by mezi nimi láska a přátelství.

¹⁾ Kaz. 6, 7.

OSMÉ PŘIKÁZÁNÍ.

Bratr Juniperus šel jednou se sv. Františkem. Potkal jej jeden ze známých a začal jej hrozně tupiti. Bratr Juniperus volal: „Jen více, více těchto drahokamů,“ a nastavil svou kutnu jako zástěru. Nadávky nazval drahokamy, protože přinášejí zásluhu. I my bychom mohli často podobné klenoty sbírat, protože lidé bývají neprávem odsuzováni a posuzováni v myšlenkách i řečech. Škoditi bližnímu na cti a dobrém jménu zakazuje osmé přikázání.

Zakazuje se křivé podezřívání a opovážlivé posuzování. Sem patří i náklonnost raději věriti zlému anebo rád podkládati zlé úmysly a kritisovati každého a všechno; dále odsuzování, t. j. chyby bližního vynášeti nebo jeho dobré stránky v pochybnost uváděti a svrchu na něj hleděti. Málo prospívá, říkáme-li, že to má zůstat mezi námi nebo mluvíme-li spíše zrakem než jazykem. Abychom tohoto zlovyku zanechali, máme vždycky spíše viděti lepší stránku bližního, neboť každý má nějakou dobrou vlastnost a v mnohém případě myslí to před Bohem správně. Z této stránky pohlížejíme na bližního a mluvíme o něm raději jen to, co jest dobré. Nezapomínejme také, že snad žije v divném prostředí, má špatné vychování, žije ve velikém nebezpečí. Tím se staneme soucitnými, laskavými, šetrnými k jiným. Nedotýkejme se cti a dobrého jména bližního, má na ně právo jako my, nepodezříváme, neposuzujeme, když by nám podobná křivda bolest působila. Co sám nerad máš, nečiň druhému.

Zakazuje se na cti utrhati a pomlouvati. Na cti utrháme, vyjevujeme-li skutečné chyby jednotlivců nebo i celých spolků bez dostatečného důvodu a tím lidi připravujeme o jejich čest. Tím se strašně prohřešujeme z toho důvodu, že čest jest nejvyšší ma-

jetek člověka, více než hroudy zlata, továrny a dvory, a každý má právo na své dobré jméno. V jisté obci žil krejčí šťastně se svou rodinou a těšil se veliké vážnosti. Přišel do hostince cestující a vypravoval, že krejčí ve svém mládí těžce zranil strážníka a rok za trest seděl. Ve chvílce o tom věděla celá obec. Jak tomu chudákovi bylo a jeho rodině! Při pomluvě vymýšlíme si špatné věci nebo z komára děláme velblouda. To jest loupež, zákeřná duchovní vražda, tu platí slova sv. Jana: „Každý, kdo nenávidí bratra svého, jest vražedník.“¹⁾ Co tyto hříchy zavinují, vidíme v Církvi a státu. Židovské listy prohlašují, že Církev jest vládychtivá a nesnášlivá; a nebyla to právě Církev, která učila a učí pokoře a soucitu? Církev prý slibuje jen ráj po smrti; a kdo zrušil otroctví, kdo vrátil důstojnost ženě, kdo založil sta nemocnic, sirotčinců, opatroven, chudobinců, kdo dal světu milosrdné bratry a sestry? Církev prý světla zbraně, chtěla válku, papež podporuje penězi válku Itálie proti Habeši, atd. Rozumný člověk se jen diví, zač podobné listy pokládají své čtenáře. Za rozumné jistě ne, když jim mohou předkládati k věření takové nepravdy.

Jak by to bylo na světě krásné, kdyby všude panovala opravdovost a pravdomluvnost! Jeden druhému by mohl důvěřovati, každé slovo bylo by ryzí zlato, každé jednání poctivost a věrnost. I osmé přikázání jest sloup blahobytu.

¹⁾ 1. Jan. 3, 15.

DEVÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ.

Lidská srdce jsou hluboká propast. Do této propasti zaznívá bučení hromu se Sinaje a září přísně Boží oko a prst Boží výstražně upozorňuje: Nepožádáš manželky bližního svého.

Bůh chrání svatost manželství. Bez Boha se manželství rozpadá. Vidíme to v Starém zákoně. Žid mohl míti více žen. Abraham zapudil Agar a Jakob měl vedle Liy i Rachel. U pohanů mohli si ženy kupovati a prodávati; žena byla služka, kus zboží. Tu přišel Spasitel a prohlásil: Bůh stvořil člověka jako muže a ženu a spojil je v manželském svazku, aby byli dva v jednom těle; co Bůh spojil, nesmí člověk rozloučiti. Všude tam jest neštěstí, kde se nepokládá manželství za svaté. Žena trpí především. Paní domu se stává sousedka, švakrová, služka. A domácí klid a spokojenost jsou pryč! Neštěstí ženy stává se neštěstím i pro děti. Děti vidí nesoulad, různice, slyší snad i nadávky, ztrácí úctu a lásku. Kde není lásky a úcty, není ani poslušnosti, a bez poslušnosti jest nemožná výchova. Ve výchově nejvíce platí příklad v dobrém i zlém. Může býti v rozvrácených rodinách řeči o dobré výchově, když tu není dobrého příkladu? Kde se nepokládá manželství za svaté, jsou rozvody a rozluky na denním pořádku. Už není ani u nás řídkým zjevem, že mladá žena zkusila to již v několikerém manželství. Co tomu říká rozum, mravní cit, svědomí?

Bůh zakazuje i špatné myšlenky, aby chránil posvátnost manželství. Bůh při všem jde až na kořen. Proč? Spasitel praví: „Ze srdce vycházejí zlé myšlenky, vraždy, cizoložstva, smilstva, krádeže, křivá svědectví, rouhání.“¹⁾ Hříchu předcházejí špatné myšlenky, jedná se tedy o to, zasypati otravný pramen, proto Bůh zakazuje i špatné myšlenky. To jest jistě se strany lidské nejbezpečnější zajištění manželské svatyně. Křesťanský muž mluví s Jobem: „Uložil jsem závazek svým očím, že ani na pannu nepomyslím.“²⁾ Proč? Protože smrt přichází okem. Svaté manželství neleká se bouří; přijdou-li přece, nemohou škoditi. Ta žena jest rozumnější, šetrnější, něžnější, více by mě milovala — takové myšlenky musí muž ihned zapuditi, jinak překročuje Boží přikázání, protože z myšlenek povstávají snadno hříchy. Jak první křesťané cenili svatost manželství, vidíme z jejich zvyků. Slavili hody lásky za přítomnosti biskupa; snoubenci dali do kostela velikou obětní svíci; při Mši svaté až do přijímání čtyři muži drželi nad snoubenci závoj; při přijímání zlomil kněz sv. Hostii a každému ze snoubenců podal polovinu; ženich dostal od kněze polibek pokoje a dal její nevěstě.

Zachovávejme svědomitě deváté přikázání. Nebezpečí jest stejné ve městě i na venkově. Každého, kdo se zapomene, stihne hromobití a blesk se Sinaje. Proto: bděme a modleme se! A vyvarujme se každého pokušení a každé příležitosti!

1) Mt. 15, 19; 2) Job 31, 1.

DESÁTÉ PŘIKÁZÁNÍ.

Bůh vidí i do budoucnosti a proto se stará i o budoucnost. Nebezpečím pro budoucnost jest socialismus a jeho kolega bolševismus, jež popírají soukromé vlastnictví. Proti těmto zhoubným naukám Bůh dal desáté přikázání. Nepožádáš statku bližního svého.

Majetek jest nutný. Pro jednotlivce. U prvních křesťanů bylo sice vše společné, ale to se dlouho neudrželo. Odhodlati se ničeho nemítí není tak snadné, to vyžaduje veliké ctnosti. Socialisté myslí, že to jde; všechnen majetek má býti státní a ten se má o jednotlivce starati. Zamysleme se trochu nad tím a vraťme se do dob světové války. Stát měl vše ve svých rukou, a jak to dopadalo? Nikde se tolik nekradlo a tak mizerně nehospodařilo jako právě u státu. A nikdy nebylo tolik nespokojenosti při rozdělování životních potřeb jako právě tehdy. A kdy bujela více lichva a protekce? Boháč dostal všechno, chudšas ani kousek chleba. Vidí-li člověk, že se dře a namáhá a trpí zbytečně, otupí, nemá zájmu na prospěchu celku, krade, kde může a co se mu hodí. Stát se jako hospodář neosvědčil, nutno tedy každému ponechati majetek a statek. Spasitel se vyjadřuje takto: proč se stará pastýř o ovce a nádeník ne? Ovce jsou majetek pastýřův, stará se tedy o ně, nádeníkovi jest lhostejno, co se s ovci stane. Majetek jest přirozená nutnost; kdo jinak soudí, nezná lidí. I bolševici pomalu slevují hodně ze svých zásad, vědí, že blahobyť jest podmíněn soukromým majetkem.

Bůh chrání majetek zvláštním příkázáním. Nepožádáš statku bližního svého. Majetek bližního není mým majetkem, nepatří mi, patří bližnímu, jest tedy jeho majetkem; nesmím se ho neoprávněně dotýkati, nesmím ani jeho majetku požadovati, t. j. po jeho majetku toužiti. Tím Bůh zakazuje i socialismus. Prohřešuje se tedy proti Bohu a jeho zákonu, kdo socialismu věří a jeho zásady propaguje. Žel Bohu, že jsou i katoličtí politikové a kněží, kteří hlásají socialismus hodně podobný nevěreckému socialismu. Každý katolík má zkoumati, zda učení a zásady některé strany jsou proti Desateru a zásadám Církve. Do takové strany vstoupiti nebo ji podporovati svými hlasy, jest nedovolené. Majetek bližního jest nedotknutelný, jest tedy i hříšná žádost tohoto majetku zakázána. Jest sice pravda, že na jedné straně jsou nahromaděny kapitály, na druhé straně bída. Nezapomínejme, že kapitál jest nutný v podnikání, že jest i velice prospěšný, užívá-li se ho podle vůle Boží. Zlepšiti životní úroveň pracujících tříd jest povinnost státu; také kapitál musí splniti svou povinnost. I pracující třída musí si uvědomiti své povinnosti: pracovati pilně, svědomitě, varovati se zbytečného vyhazování peněz, šetřiti; nemohu a nesmím míti vše, co vidím, když na to nemám. Trochu se ovládati a přemáhati. I v skrovných poměrech mohou býti a jsou rodiny i jednotlivci hodně šťastni a spokojeni. Bude-li porozumění nahoře i dole, dá i Bůh své požehnání a spokojenost bude zase domovem v našich rodinách.

Pán Bůh se stará o všechno a o všechny. Syn Boží v Nazaretě žil, pracoval, práci vydělával si denní chléb. Pracovati nutno, práce jest základ blahobytu, nutno i učiti se trpělivosti a sebezáporu, když máme nejprve hledati království Božího a spravedlnosti jeho.

NOVÝ ROK:

KDO DAL CÍRKVI PRAVO DÁVATI PŘIKÁZÁNÍ?

Do moře věčnosti ponořil se minulý rok a stojíme u bran nového roku. Vzpomínáme-li těch, jež Bůh odvolal, naskytá se mimoděk otázka: Kdo z nich jest šťastnější — ten, jenž církevní přikázání svědomitě plnil, či ten, jenž jimi pohrdal a jich nedbal?

Kdo dal Církvi právo dávat přikázání? Její zakladatel, Ježíš Kristus, jednorozený Syn Boží!

Ježíš Kristus dal své Církvi *pastýřský úřad*. David před svou smrtí prohlašuje a Šalomounovi, synu svému, přikazuje: „Já vy-
dávám se na cestu všeho světa; buď statečným mužem! Zachovávej příkazy Hospodina, chodě po cestách jeho a ostříhaje ustanovení jeho.“⁽¹⁾ Hlava státu pečuje o to, aby nástupce správně si počínal. Podobně jednal i Kristus, božský zakladatel Církve. Svým nástupcům svěřil správu světa, ustanoviv je pastýři lidstva: „Jako mě poslal Otec i já posílám vás.“⁽²⁾ „Nedomnívejte se, že jsem přišel zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.“⁽³⁾ Proto napomíná: „Chceš-li vejíti do života, zachovávej přikázání.“⁽⁴⁾ Tato přikázání jsou základní zákony jeho království. Dal příkazy o obcování s Bohem, o jednotě a nerozlučitelnosti manželství, o almužně, obětech, atd. Sám dával příkazy a *tuto moc svou přenesl na své řádné zástupce i s mocí trestnou*. „Cokoli svážete na zemi, bude svázáno na nebi, a cokoli rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“⁽⁵⁾ To znamená dávat přikázání a podle potřeby je zase odvolati nebo změnit.

Apoštolové skutečně vykonávali pastýřský úřad. Dávali příkazy a podávali vysvětlení a pokyny. Tak zavedli místo soboty neděli jako den Páně. Nařídili věřícím „zdržovati se od věcí obětovaných modlám, a od krve a udáveného“;⁽⁶⁾ předepsali, jak se mají chovati v bohoslužebných shromážděních a při slavení večere Páně; vystupovali jako soudci a tresty stihali ty, kteří přestupovali přikázání (Ananiáš a Safira). Kdo má právo zákony dávat, má i právo zase je odvolávat nebo změnit, má i právo nové dávat. Církev má svůj veliký církevní zákoník, jenž jest vzorem světských zákoníků. Děkujeme Pánu Bohu, že smíme přináležeti k Církvi Kristově, jež svými zákony zajišťuje pořádek ve světě.

„*Všecko děj se slušně a podle řádu.*“¹⁾ Nahlédněme do domu, v němž vládne pořádek, a pak do domu, v němž jest nepořádek. Kde jest lépe? A tak jest tomu i ve světě. Církev chrání řád a pořádek, což doznal pohanský prefekt v Číně slovy: „Podle mého názoru a pozorování jest národ šťastný jedině v katolické Církvi.“

1) 3. Král. 2, 2-3; 2) Jan 20, 21; 3) Mt. 5, 17; 4) Mt. 19, 17; 5) Mt. 18, 18; 6) Sk. ap. 15, 29; 7) 1. Kor. 14, 40.

ZJEVENÍ PÁNĚ:

CÍRKEVNÍ PŘIKÁZÁNÍ.

Svatí mudrci „vešedše do domu, našli dítko s Marií, matkou jeho, a padše, klaněli se jemu, a otevířve poklady své, obětovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu“¹⁾ Dary patří i Církvi: z úcty k jejímu zakladateli, což naznačuje kadidlo; z veliké lásky k ústavu spásy, což naznačuje zlato; patří jí i oběti, což naznačuje myrhu. Tím chceme říci, že vedle přikázání Božích musíme zachovávat i přikázání církevní.

Která jsou nejdůležitější církevní přikázání? Zasvěcené svátky světiti. V neděle a zasvěcené svátky celou Mši svatou pobožně slyšeti. Ustanovené posty zachovávat. Alespoň jednou v roce se zpovídati a v čas velikonoční Nejsvětější Svátost přijímat. V zapověděný čas svatebního veselí nadržeti. Jen několik slov o užtku těchto předpisů. Může býti lepšího duševního osvěžení ve dnech svátečních nad ono, když rozjímáme tajemství těchto svátků a s Církví se radujeme? Není to skutečná útěcha a pravé štěstí, smíme-li v určitých dnech slaviti se Spasitelem obět kříže? Nepožadují lékaři postu, nepředpisují zdržování se masa? Není to dobrodiní zbaviti se hříchů a s čistým srdcem a klidným zrakem jíti dále životem? A nepotřebuje lidstvo kázně, pořádku, sebepřemáhání?

Církev dala ještě jiná přikázání, na př. o manželství. „Co Bůh spojil“, jest dílo Boží; o lačnosti před svatým přijímáním; zakázala účast na bohoslužbách jinovců; zakázala čísti zapověděné knihy; zakázala spalování mrtvol. Jest to zcela přirozené: každý dům má domovní řád, každý spolek stanovy, každá obec předpisy; vyžaduje toho spořádaný život. Tím spíše musí býti pořádek a zachovávan přesný řád ve společnosti, jež jest rozšířená po celém světě, a řídí a spravuje všechny národy.

„Ti, kteří přisluhují oltáři, s oltářem se dělí.“²⁾ K udržení života jsou nutné určité prostředky. V zemích, kde byla Církev oloupena o svůj majetek, jest církevní předpis přispívati k účelům církevním, aby Církev mohla plnit své poslání.

Spalování mrtvol odporuje evangeliu, když Ježíš byl pohřben. Pohřbívání do země jest starý křesťanský zvyk, pohřbívání ohněm jest pohanský zvyk, jehož propagatory jsou hlavně zednáři a nevěrci, jest to tedy demonstrace proti Církvi a zjevná neposlušnost.

Každá spořádaná rodina chrání děti před zkázou, z toho důvodu chrání Církev věřící zákazem určitých knih před zkázou duše.

Zákony jsou pilíře pořádku. Žijme tedy podle nich. Stačí katolíkově jen Boží přikázání? Rozhodně nestačí! A proč nestačí? Protože Kristus řekl: „Kdo neposlechne Církve, budiž tobě jako pohan a celník.“³⁾

1) Mt. 2, 11; 2) 1. Kor. 9, 13; 3) Mt. 18, 17.

PRVNÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ: NEJDŮLEŽITĚJŠÍ CÍRKEVNÍ TREŠTY.

Připojme se v duchu k poutníkům nazaretským a putujme s nimi do Jerusalema. Chlapec Ježíš plní církevní přikázání Starého zákona a tak odsuzuje všechny, kteří se staví proti církevním přikázáním a jimi pohrdají. Jest zcela přirozeno, že Církev musí trestati neposlušnost, jež se projevuje zlomyslným přestupováním jejích přikázání. Nejdůležitější církevní trešty jsou:

Odepření svatých svátostí. Kardinálově Newmanovi řekl přítel před jeho vstupem do katolické Církve: „Nezapomínej svého postavení a svých příjmů.“ Newman odpověděl: „Co jest stotisíc franků proti jedinému přijímání!“ Jest to hrozná ztráta, odepřeli Církev někomu svaté přijímání! I v rodinách trestají zlé děti vyhoštěním od stolu: kdo nechce slyšeti, musí cítiti, neboť mnohého trestance spoutáme jako nerozumná zvířata jen hladem. Mnohý katolík musí zvědět a zakusiti, jak „zlá a hořká věc to jest opustiti Hospodina, Boha svého“.¹⁾

Vyloučení z Církve. Církev nehledí na počet, nýbrž jakost svých členů. Musíme býti živými ratolestmi, zdravými údě těla Kristova. Kdo nechce Církve poslouchati, má s ním, podle slov Krista, býti naloženo jako s pohanem, není tedy hoden býti mezi věřícími. Má-li trochu dobré vůle, najde jistě cestu k Církvi. Důkazem jsou mnohé kající návraty do lůna Církve.

Odepření církevního pohřbu. Mnohý za života nechce o Církvi slyšeti, žije veřejně ku pohoršení mladých i dospělých. Odepřeli mu Církev pohřeb, jest rámus v rodině i novinách. Bylo takovému člověku ublíženo? Jistě nebylo, naopak bylo vyhověno jeho přání, když důsledně Církvi a jejími přikázáními pohrdal. Tak se odepírá církevní pohřeb všem, kteří určili své tělo k spálení, kteří nedávají děti vyučovati náboženství, kteří uzavřeli civilní sňatky. Trpělivost Církve jde jistě daleko, ale nikdy nesmí tato trpělivost vésti k bezzásadnosti.

Srdce Církve krvácí, musí-li trestati. Trestů používá ku polepšení chybujiícího a k výstražce druhých. Církev jest matka, jež trestá se slzami v očích; chce jediné naše blaho časné i věčné.

1) Jer. 2, 19.

DRUHÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ: ZASVĚCENÉ SVÁTKY SVĚTITI.

Svatba jest u všech národů slavností, byla i u národa israelského. V Káni vidíme na svatbě P. Marii, Ježíše a několik jeho učedníků. Den svatby jest dnem svátečním.

Proč svátky? Tak žádá lidská přirozenost. Má člověk neustále se dřít, nezaslouží si odpočinku? Nesmí také někdy myslet na něco vyššího, lepšího? Stačí k životu jenom chléb? Stvořil nebeský Otec jen uhlí a brambory? Nestvořil i lilie polní a zahradní růže? Člověk vedle těla má i duši a proto potřebuje i vyššího povznesení. Každý národ slaví památku své samostatnosti, oslavuje slavné dny svého vítězství. Mnohem vyšší jest náboženská potřeba lidu.

Proč církevní svátky? Náboženské myšlenky opravdu uchvacují lidská srdce. Duše touží po Bohu a blaženosti. Ve všední dny jdeme za svým zaměstnáním, jest tedy nutno čas od času dáti i duši příležitost k vyššímu povznesení, t. j. popřáti lidem náboženské radosti svátečních dní. To zamýšlí Církev příkázáním o svěcení zasvěcených svátků. Náboženské svátky měli pohané i židé. Tajemství naší víry jsou mnohem hlubší a vznešenější a proto máme i více důvodů k oslavě. Máme svátky Páně: Narození Páně, Obřezání Páně, Zjevení Páně, Vzkříšení a Nanebevstoupení Páně, Seslání Ducha Svatého, Nejsvětější Trojice, Božího Těla, a svátek Krista Krále. Zasvěcené svátky Panny Marie jsou: Neposkvrněné Početí a Nanebevzetí P. Marie; zasvěcené svátky Svatých jsou: sv. Petra a Pavla a Všech Svatých.

V předvečer svátku Nanebevzetí Panny Marie prosilo děvče svou zaměstnavatelku o prázdnou s poznámkou, že jí může býti stržena mzda za tento den. Zaměstnavatelka poznamenala: „Takové síly nemohu potřebovati.“ „Dobře,“ odpovědělo děvče, „já zase nemohu potřebovati takové zaměstnavatelky, dávám tedy výpověď.“ Zaměstnavatelka byla nesmírně překvapena, děvče bylo nejlepší a nejspolehlivější síla. Dnes je dobrou a šťastnou ženou. Budiž jí za to čest a Boží požehnání provázej jí po všechen čas!

TŘETÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ: PROČ CÍRKEV USTANOVILO SVÁTKY?

„Mnozí přijdou od východu i od západu, a stolovati budou s Abrahamem, s Isákem a Jakobem v království nebeském.“¹⁾ Těmi lidmi jsme my, kteří přináležíme k pravé Kristově Církvi a jsme účastni jeho vykoupení. O nedělích a svátcích slavíme vlastně hody, poněvadž nás Pán při bohoslužbě zahrnuje svým požehnáním.

Proč ustanovila Církev svátky Páně? Jistě proto, abychom rozjímali a na mysli měli tajemství vykoupení. Nejučenější pohanští muži byli Sokrates a Plato. A věděli tito muži něco o Vykupiteli?

Sestupuje-li Spasitel na zemi za zpěvu andělského, musíme jistě tuto událost důstojně oslaviti, proto slavíme každého roku vánoce. Vestane-li někdo vlastní mocí z mrtvých jako Spasitel, musíme jej chváliti a velebiti, proto slavíme každoročně i velikonoce. Změní-li několik rybářů, prostých a neučených mužů, silou shůry celý svět v ohledu víry, a mravů, musíme to jistě oslavovati, proto každoročně slavíme svatodušní svátky. Jiný důvod pro zavedení církevních svátků jest ten, že horlivostí na bohoslužbách stáváme se účastni díla vykupitelského. V jesličkách učíme se lásce k dítěti; Spasitel v chudobě a ponížení učí odevzdanosti do vůle Boží; vzkrísšený Spasitel dodává útěchy a zmužilosti, neboť i nás čeká věčný život. Tyto myšlenky připomíná Mše svatá, jež jest obnovování, opakování a stále připomínání celého vykoupení.

Proč ustanovila Církev mariánské svátky a svátky svatých? Abychom Boha velebili za milosti, jež dal P. Marii a svatým. Když Judit svým smělým činem osvobodila město i lid, přišel velekněz z Jerusalema a slavili v Betulii po sedm dní svátek. Maria svým pokorným Fiat zachránila celý svět. Zaslouží si tedy plným právem, abychom její památku světili. Máme také Bohu děkovati za milosti, jichž se nám dostává přímluvou svatých. Švýcarští kapucíni měli za kulturního boje opustiti tři kláštery Po celé zemi konaly se pobožnosti k sv. Josefovi. A výsledek? I protestanté hlasovali pro kláštery. Plným právem vroucně tam uctívají sv. Josefa. Svatí mají nás i učit. A čemu nás mají učit? Křesťanským ctnostem! Tak na př. sv. Josef horlivosti v povolání, sv. František z Assisi skromnosti a prostotě, sv. Lidmila dobročinnosti, sv. Václav křesťanské statečnosti, sv. Filip Neri trpělivosti, atd.

Jak horliví jsou mnozí, jedná-li se o návštěvu bohoslužeb! Biskup Chiolino vypravuje ze své misionářské oblasti, že nově obrácení na víru jdou pěšky na Mši svatou padesát kilometrů. Jak milá a sladká jest tato oběť. Vyžaduje-li návštěva Mše svaté i nějaké oběti od nás, nezapomínejme, že naše denní práce bude desetkráté požehnána.

¹⁾ Mt. 8, 11.

DEVÍTNÍK:

V NEDĚLE A ZASVĚCENÉ SVÁTKY CELOU MŠI SVATOU POBOŽNĚ SLYŠETI.

„Podobno jest království nebeské hospodáři, který vyšel na úsvitě, aby najal dělníky na vinici svou.“¹⁾ Dnes by měl vycházeti každou neděli jiný hospodář, aby volal lidi na Mši svatou, neboť přemnozí zapomínají na svou nedělní a sváteční povinnost.

V neděle a zasvěcené svátky musíme slyšeti celou Mši svatou. Oběť Abrahamova měla tři části: Abraham vedl syna na horu; svázaného položil jako oběť na hranici; vztáhl ruku, aby jej usmrtil. Podobně se děje při oběti na oltáři. Při obětování podáváme Bohu

dar, při proměňování stává se z daru Beránek Boží, při přijímání oběť se ukončuje. Náleží tedy ke Mši svaté vše od obětování až do přijímání. Myslím, že by nedělní a sváteční Mše svatá měla být záležitostí srdce jako byla pro matku Boží a nábožné ženy cesta na Kalvarii. Maria vytrvala na Kalvarii při celé oběti; kdo má vděčné srdce, jest na celé Mši svaté. Kéž by srdce našeho lidu měla více vděčnosti a lid by byl horlivější ve slyšení celé Mše svaté! Za císaře Diokleciána byli v Kartagu mnozí křesťané odsouzeni pro účast na Mši svaté. Soudce Anulinus tázal se kněze Saturnia: „Proč jsi jednal proti zakazu císaře?“ Kněz odpověděl: „Máme příkázání, které tak nařizuje, nedělní Mše svaté nesmíme vynechat.“ A šel radostně s ostatními na smrt.

V neděle a zasvěcené svátky musíme celou Mši svatou slyšeti pobožně. Pobožně jest přítomen, kdo pozorně sleduje postup Mše svaté a má zbožné myšlenky, t. j. v duchu se zaměstnává Bohem. Při stupňových modlitbách vzbuzujeme lítost; při Gloria děkujeme Bohu za život, zdraví a všechny dary; při evangeliu povstáváme na znamení úcty a vzpomínáme, že vše ve světě zaniká, jen slovo Boží zůstává, že za toto slovo Boží přemnozí mučedníci prolili svou krev a děkujeme Bohu za dar víry. Při obětování klademe vedle hostie na patenu myšlenky, slova, skutky a Bohu zasvěcujeme; blíží-li se svaté proměňování, pozdravujeme Pána Ježíše, klaníme se mu, prosíme pokorně za prominutí hříchů, se Spasitelem rozmlouváme a všechny své bolesti a záležitosti mu svěřujeme; při svatém přijímání prosíme, aby Spasitel aspoň duchovně vešel do našeho srdce se svou pomocí a útěchou. Jistý železniční zřízenec přicházel na Mši svatou až ke konci. I tázali se ho, proč chodí tak pozdě? „Služba mi jinak nedovoluje, ale mohu přece chromé matce říci, že jsem se za ni modlil a přináším jí požehnání.“

Mše svatá jest pokladnice přebohatých milostí. Šťasten, kdo může býti na Mši svaté i ve všední dny! Od oltáře provázejí nás andělé a pomáhají nám při všem, co činíme.

¹⁾ Mt. 20, 1.

I. NEDĚLE PO DEVÍTNÍKU: MAME SLYŠETI I SLOVO BOŽÍ.

„Vyšel rozsevač, aby rozséval sítě své.“¹⁾ Jako to sítě, padá i slovo Boží na různou půdu a podle toho jest i užitek.

Proč máme slyšeti kázání? Slovo Boží, podle sv. Augustina, jest chléb a živí, olej a svítí, víno a posiluje. Slovo Boží jest chléb: živí nás. Bez chleba nemůže tělo žíti a bez slova Božího nemůže žíti duše. Sám Spasitel praví: „Ne samým chlebem živ jest člověk, nýbrž každým slovem, které vychází z úst Božích.“²⁾ Jak bychom žili bez víry v trojjediného Boha? Bez učení o sv. křtu, Nejsvětější Svátosti, atd.? Slovo Boží jest olej: osvěcuje nás. Co jest lampa bez oleje?

Tím naše srdce bez slova Božího! Velmi snadno a rychle zapomínáme, čemu jsme se v mládí naučili, proto nutno nalévatí oleje do lampy, poslouchati kázání, aby bylo stále jasněji v duši. Slovo Boží jest silné víno. Lékař předpisuje víno slabým, slabou duši sílí slovo shůry, člověk poznává a plní svou povinnost.

Proč máme poslouchati kázání? Protože jest to hlásání a vykládání slova Božího. Koho milujeme, rádi o něm slýcháme. „Kdo z Boha jest (kdo Boha miluje) slova Boží slyší.“³⁾ Láska k Bohu tedy má nás pobádati často a pozorně poslouchati kázání, v němž se především jedná o Bohu. Pán Ježíš řekl veřejně fariseům: „Proto vy neslyšíte (slova Božího), že z Boha nejste.“⁴⁾ Kdo Boha miluje, rád, pilně a pobožně poslouchá slovo Boží, čímž projevuje dětinou lásku k Bohu. — Je třeba, bychom neustále byli napomínáni k dobrému, povzbuzováni o od zlého odstrašování. Nesčetné příklady ukazují, jak mocně a blahodárně působí poslouchání slova Božího. Sv. Augustin byl obrácen kázáním sv. Ambrože; sv. Antonín poustevník slyšel na kázání slova Kristova: „Chceš-li dokonalým býti, jdi, prodej, co máš a rozdej chudým a budeš mítí poklad v nebi; a pojď a následuj mne!“⁵⁾ Ihned všechno opustil, pohrdl světem a žil jen Kristu; sv. František Serafinský uslyšel na kázání slova Kristova: „Neopatřujte si zlata ani stříbra ani mědi do svých opasků,“⁶⁾ a hned si zvolil dobrovolnou chudobu.

Jak máme poslouchati kázání? Pozorně. Srdce musí ochotně přijímati hlásané pravdy, jinak „máme uši a neslyšíme.“⁷⁾ Obsah musíme obracet na sebe a ne na jiné. Hlásané pravdy platí pro všechny, každý si musí vybrati pro sebe co nejvíce. Nesmíme býti jen posluchači slova, nýbrž činitelé, t. j. musíme konati to, co se požaduje. Nemůže mi prospěti lék, nepřijímám-li ho; nemůže mi lékař pomoci, neposlouchám-li jeho pokynů. Kéž by si to posluchači uvědomili a jednali podle toho!

„Kdo z Boha jest, slova Boží slyší.“ Kdo neslyší slova Božího, stává se nábožensky vlažným, hyne duševně, připravuje se o pravé štěstí. „Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží a ostrihají ho.“⁸⁾

¹⁾ Lk. 8, 5; ²⁾ Mt. 4, 4; ³⁾ Jan 8, 47; ⁴⁾ Jan 8, 47; ⁵⁾ Mt. 19, 21; ⁶⁾ Mt. 10, 9; ⁷⁾ Ž. 113, 14; ⁸⁾ Lk. 11, 28.

II. NEDĚLE PO DEVÍTNÍKU:

PROČ CÍRKEV USTANOVILO POSTY?

Ježíš v dnešním evangeliu upozorňuje na svůj kříž. Chceme-li ho následovati, musíme mu pomoci nésti toto břímě. To se stává vedle jiných obětí i církevními posty. Proč Církev posty ustanovila?

Protože Bůh sám půst ustanovil a Kristus se postil. Již v ráji zakázal Bůh prvnímu člověku jísti ovoce se stromu poznání dobrého a zlého. Po potopě přikázal: „Vše, co se hýbe a jest živo, bude vám za pokrm... jen masa s krví nesmíte požívat.“¹⁾ Jinde přikazuje:

„Ze všech čtvernožců na zemi všechny mnohokopytníky, kteří přezívají, smíte jísti. Žádného zvířete však, které sice přezívá, ale kopyto má nerozdělené, nesmíte požívat.“²⁾ V den smíření nesměli Israelité z rozkazu Hospodinova ničeho požívat od večera do večera. Víme, že se postili Mojžíš a Eliáš čtyřicet dní, proroci často napomínali ku postu, Eleazar, bratři machabejští a mnozí jiní dali se raději ukrutně mučiti, než by jedli pokrmý zákonem Božím zakázané. — Pán Ježíš se postil před nastoupením veřejné činnosti a dal svým následovníkům naučení: „Když se postíte, nebuďte jako pokrytci zasmušilí,“³⁾ předpokládal tedy, že se jeho následovníci postiti budou. Jeho příkladu následovali i učedníci a následují věřící všech časů. — I Turci i pohané mají posty. — Všichni národové pokládali půst za dobrý skutek.

Církev ustanovila půst, abychom činili pokání za hříchy a snadněji přemáhali pokušení a zlé náklonnosti. Prorok Jonáš hlásá, že za čtyřicet dní bude Ninive zničeno. Obyvatelé se postili a město bylo zachráněno. Půst jest dobrý prostředek k lítosti za spáchané hříchy. Proto každoročně na počátku postu Církev nás upozorňuje, abychom se obrátili k Bohu celým srdcem svým s postem a s pláčem a s kvílením.⁴⁾ Postem krotíme náruživost a zlé náklonnosti. To může dosvědčiti každý lékař a potvrditi každý vychovatel. Proto vážní lékaři a svědomití vychovatelé vyslovují Církvi dík za přikázání o postu. Již mládež máme zvykat zachovávat určitou míru, ovládati se, omezovati, otužovati, aby školila vůli a usměrňovala letoru.

V Ipeku v Albanii jistý mohamedán nutil křesťanského svěřence v postní den jísti maso a zároveň měl zneuctíti i kříž. Chlapec masa nejedl a kříž přitiskl vroucně k srdci. Mohamedán jej zastřelil. Sláva tobě, statečný hochu, a modli se za ty, kteří nedovedou přinésti ani maličké oběti!

1) 1. Moj. 9, 3; 2) 3. Moj. 11, 3-4; 3) Mt. 6, 16; 4) Joel 2, 12.

I. NEDĚLE POSTNÍ:

PROČ SE POSTÍME, KDY A JAK SE MÁME POSTITI?

Evangelium mluví o postě Ježíšově.

Proč se postíme? Bychom osvědčovali svou poslušnost k Církvi. Církev má moc dávat přikázání, tedy také předpisovati půst. Nedbání toho přikázání znamená odpírati povinnou poslušnost Církvi, čímž se prohřešujeme i proti Bohu, jehož místo Církev na zemi zastupuje. — Bychom následovali příkladu Pána Ježíše a svatých. — Bychom, jak jsme již uvedli, činili pokání za hříchy a snadněji krotili zlé žádosti.

Kdy se máme postiti? Pán Ježíš se postil čtyřicet dní před počátkem své veřejné činnosti. Jistě proto, aby se na svůj úřad důkladně připravil a svou lidskou přirozenost náležitě vyzbrojil. Na

otázku učedníků, proč nemohou vymítati zlé duchy, odpověděl: „Takovýhle rod nemůže ničím vyjíti leč modlitbou a postem.“¹⁾ Kristus klade vedle sebe půst a modlitbu jako bohumilé skutky. Na památku postu Ježíšova Církev ustanovila čtyřicetidenní půst před velikonoce. — Židé musili se postiti ve čtyřech rozdílných dobách roku, totiž ve čtvrtém, pátém, sedmém a desátém měsíci. Církev již v nejstarších dobách zavedla půst v každém čtvrtletí ve středu, pátek a sobotu: na jaře po první neděli postní, v létě po Hodu Božím svatodušním, na podzim po slavnosti Povýšení svatého kříže, jež se koná dne 14. září, v zimě po třetí neděli adventní. Tento půst opakuje se čtyřikrát v roce; proto se nazývá postem *quatuor temporum*, t. j. čtyř časů, z čeho povstalo slovo *kvatembr*; křesťané v těch dnech požívali jen suchého chleba, proto půst suchých dnů; proto, že tento půst byl čtyřikrát v roce, říkali půst čtvera suchých dnů. Církev tento půst ustanovila hlavně proto, aby se v těch dnech vyprošovala milost Boží těm, kteří měli býti posvěceni na kněze. Po příkladu křesťanů v Antiochii, kteří se postili a modlili, když byly ruce vkládány na Šavla a Barnabáše, udělovala Církev od nejstarších dob svěcení jen po předchozím postu. Poněvadž se dříve udělovala kněžská svěcení obyčejně o suchých dnech, měli se v těchto dnech věřící postiti a modlit, aby se jim dostalo hodných kněží. Církev nás vybízí modlit se za ty, kteří mají (toho roku) býti vysvěceni na kněze. — V nejstarších dobách Církve křesťané před velikými svátky si odpírali jídlo a postili se až do večera; večer odříkali si i spánek, spěchali do chrámu, rozzehali světla a trávili noc v modlitbách, duchovním čtení a zpěvu. Takovým svatým večerům nebo probdělým nocem říkali *vigilie* (bdění), my říkáme *svatvečery*. Teď jest půst jen o *vigilii* Narození Páně. — Každý pátek jest půst na památku hrozného mučení a utrpení Páně.

Jak se máme postiti? Církev rozeznává trojí půst: zdržlivost od masitých pokrmů, jež platí pro všechny pátky celého roku (kromě zasvěcených svátků, případnou-li na pátek); zdržlivost od masitých pokrmů a zároveň ujma v každý postní pátek, popeleční středu a Bílou sobotu dopoledne, *vigilie* Božího narození. Ujma znamená, že se smíme jen jednou denně nasytiti, ráno a večer jen něco málo pojísti; pouze ujma jest ve všechny postní dny (kromě neděl a svátků). Ujmu zachovávatí doporučuje se věřícím, kteří dovršili 21. rok věku.

Církev usnadňuje přikázání o postu tím, že svatý Otec dává biskupům plnou moc, aby pro své diecése nebo pro jednotlivé věřící z řádných příčin přikázání o postu zmírňovali. Vše jest uvedeno v postním mandátu jednotlivých diecésí.

Různé námítky proti postům, svévolné přestupování postních příkazů jsou doklady a důkazy hrozného náboženské lhostejnosti. Opravdový katolík ví, že posty jsou omezeny na nejmenší míru, proto vždycky rád a ochotně je zachovává.

¹⁾ Mr. 9, 28.

II. NEDĚLE POSTNÍ:

KDO JEST POVINEN PŘIJÍMATI TĚLO PÁNĚ V ČASE VELIKONOČNÍM?

„Pane, dobře jest nám zde býti,“¹⁾ praví Petr na hoře Tábor. Na hoře Církve svaté jest nám také dobře býti; dostáváme odpuštění hříchů a přijímáme nebeský pokrm.

Proč aspoň roční zpověď? Protože člověk hřeší, často velmi těžce, hříchem ztrácí posvěcující milost Boží, jež jest ke spasení nevyhnutelně potřebná. Kdo umírá v těžkém hříchu jest na věky ztracen. Církev, starostlivá matka o spásu svých dětí, varuje a napomíná: alespoň jednou v roce se vyzpovídati, získati milost Boží. Připomeňme si slova Páně o vinném kmeni a ratolestech. „Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni,“ praví Kristus, „tak ani vy, nezůstanete-li ve mně. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho, kdo ve mně nezůstane, vyvržen bude ven jako ratolest, i uschne a seberou ji a vrhnou na oheň, a bude hořeti.“²⁾ Přestáváme býti ve spojení s Ježíšem, vinným kmenem, každým těžkým proviněním proti jeho přikázáním. Kdo nám to dosvědčuje? Kristus slovy: „Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten mě miluje.“³⁾ Děkujeme Spasiteli za veliký dar svaté zpovědi, využívejme tohoto spasného prostředku hodně často; čím častěji, tím lépe. Sv. František Xaverský se zpovídal na svých misijnářských cestách denně, sv. František Borgiaš denně dvakrát: před nejsvětější obětí a před spaním. Svědčí to o náboženském životě a horlivosti, nezpovídá-li se mnohý celá léta? Jest živou ratolestí ten, kdo se stydí pokleknouti do zpovědnice? Jest dobrým učeďníkem Páně, kdo žije v hříších, nehledá Boží milosti?

Proč velikonoční svaté přijímání? Vinař se nespokojí, je-li ratolest při kmeni, ví, že musí mít slunce, že potřebuje vláhy a pečlivého ošetřování. Člověk potřebuje slunce, jež vychází při proměňování, potřebuje pohledu Ježíšova, tepla jeho Srdce, přátelského stisknutí Boží ruky. Lačníme a žízníme po Spasiteli, bez něho nemůžeme činiti nic. „Nebudete-li jísti těla Syna člověka a píti jeho krve, nebudete mít v sobě života.“⁴⁾ Proto ona starost matky Církve, abychom se spojili se Spasitelem a zůstali hodní a šli šťastně životem. Služebná měla denně asi tři minuty času, vešla denně do kostela, přijala tělo Páně, přípravu a díkůčinění konala cestou. Zaslouží jistě pochvaly. Kdo ani jednou za rok nezatouží po Kristu, kdo odmítá jeho přijetí i před smrtí, nepatří mezi zbožné věřící na vinici Páně. Žije a jest vlastně mrtvý. A jak jednou tuto nedbalost a lehkomyšlnost před Bohem zodpoví?

Kdo upřímně Krista miluje, hodně často jej vidíme u stolu Páně. Uvažujme, jaká radost naplňuje srdce, kolik milostí dostává duše při každém dobrém svatém přijímání! Přistupujme hodně často.

komu možno, ať tak činí denně, ke sv. přijímání se srdcem zbožným a čistým.

¹⁾ Mt. 17, 24; ²⁾ Jan 15, 4-6; ³⁾ Jan 14, 21; ⁴⁾ Jan 6, 54.

III. NEDĚLE POSTNÍ:

V ZAPOVĚDĚNÝ ČAS SVATEBNÍHO VESELÍ NEDRŽETI.

Náboženství nežádá, abychom byli jen smutní a zasmušilí, naopak vede a pomáhá k ustavičné vnitřní radosti i na tvářích se jevící, ano dovoluje slušné zábavy. K těm náleží i hody a veselí o svatbě. Ježíš svou účastí na svatební hostině v Káni Galilejské ukázal, že svatební veselí, pokud není výstředností, jest dovoleno.

Proč tedy Církev v určitých dobách zakazuje svatební veselí? Protože se neshoduje se svatostí a vážností těch dob. Čas zapověděný, advent a doba svatopostní, mají ráz kající, máme tedy v té době mysliti na své hříchy, na spásu duše a vyvarovati se všeho, co nás od těchto myšlenek odvádí a k hříchům svádí. Hlučné svatební veselí a tance v této době s kajícností se nesnášejí.

Církev v čase zapověděném zakazuje i tance. Konati taneční zábavy v čase zapověděném jest hřích, a to hřích těžký, ať se tak děje z nevědomosti nebo z nevážnosti k předpisům církevním: děje-li se tak z nevědomosti, jest ta nevědomost zaviněná, tedy hříšná a trestuhodná; děje-li se tak z nevážnosti k církevním předpisům, jest to rovněž těžký hřích. Katolík, vědomý své důstojnosti a zodpovědnosti před Bohem, nikdy v čas zapověděný netančí a do takových zábav ani nejde, aby svou přítomností nedával pohoršení. Uvědomělý katolík pořadatelům neohroženě řekne: nezúčastním se, poněvadž by to bylo proto církevním předpisům, jež jsou pro mě závazné, hřešiti nesmím a nebudu!

Co souditi o tanečních zábavách a plesech v sobotu? Sobota má býti přípravou na neděli v ohledu tělesném i duchovním. Proto katolíkům se takové zábavy zakazují; zakazují se i z toho důvodu, že účastníci v neděli vynechávají předepsané služby Boží, jsou tedy takové zábavy příležitostí ke hříchu.

Nepodceňujme dobrých pokynů Církve! Církev trvá staletí, ví tedy, co nám prospívá a co nám škodí. Dobré dítě dbá hlasu matky, dobrý katolík hlasu Církve. Kdo Církvi pohrdá, přestává býti katolíkem. Máme dosti času na zábavy, kdy jsou dovolené, učme se něco si odríci, abychom sílili vůli a plnili svou povinnost k Církvi, jež přikazuje jménem Božím!

Dobré skutky a hřích.

1. ČIN DOBRÝ.

IV. NEDĚLE POSTNÍ:

KDY KONAME DOBRÝ SKUTEK?

Místo, kde Kristus učinil zázrak rozmnožení chlebů, jest ještě dnes krajina požehnaná, všude samá pšenice. Čistou pšenicí mají býti i naše skutky, t. j. musíme konati dobré skutky. Kdy konáme dobré skutky. Konáme-li něco, co se Bohu líbí, musí se tedy naše činy srovnávati s vůlí Boží, se zákonem Božím, musíme je konati z nadpřirozeného popudu a s pomocí milosti Boží. Musí nás tedy vésti vyšší důvody.

Musíme jednati z křesťanské povinnosti a pro nebe. Tím všechny naše povinnosti stavu a povolání stávají se dobrými skutky. Nejprve úkony zbožnosti. Ráno obětujeme Bohu vše, co budeme činiti, začneme tedy den modlitbou a skončíme modlitbou; poněvadž každý dobrý dar pochází shůry, proto se modlíme před jídlem a po jídle. Dále si oblíbíme růženec a křížovou cestu, když nám připomínají naše vykoupení. Každou neděli a zasvěcený svátek půjdeme rádi a ochotně na Mši svatou, ani jednou nevynecháme velikonoční zpovědi. To všechno proto, že chceme přijíti do nebe: z toho důvodu tak činíme „pokud jest den“;¹⁾ skládáme si „poklady v nebi“;²⁾ jež jsou ceny trvalé; především „hledáme království Božího a spravedlnosti jeho“;³⁾ při všem řídíme se vyššími myšlenkami. Jiné vyšší důvody jsou:

Neurážeti Boha, nýbrž ho milovati. Při večerním kázání stál u sloupu muž, jenž slyšel slova o hrozném neštěstí smrtelného hříchu a soudu, jemuž nikdo neujde. Přemýšlel o těch slovech a doznal: bude přece jen lépe, půjdu-li zase jednou k svaté zpovědi, abych učinil pořádek s Bohem. Jaká byla pohnutka jeho rozhodnut? Jistě ta, aby unikl trestající ruce Boží. Vyšší a lepší pohnutka jest jednati z lásky k Bohu. Proč hodné dítě poslouchá? Protože otce miluje a chce činiti vše, co mu vidí na očích. Nebudme otroky před Bohem a nádeníky, budme věrnými a vděčnými dětmi. Jistě Spasitel zaslouží si největší lásky, když nás

vykoupil za tak hrozných bolestí. Proto všechno z úcty a lásky k němu!

Budme horliví v modlitbě a konání dobrých skutků. Vše tu zanecháme, jen dobré skutky budou nás provázeti. Ježíši, všechno z lásky k tobě a pro tebe!

¹⁾ Jan 9, 4; ²⁾ Mt. 6, 20; ³⁾ Mt. 6, 33.

SV. JOSEFA:

PROČ MÁME PRACOVATI?

Sv. Josef byl tesařem v Nazaretě. Údělem jeho života byla práce. Naskytá se otázka: Proč máme pracovat?

Protože Bůh práci přikazuje. Pohlédněme k obloze za jasné noci. Vše jest v pohybu, činnosti. To jest dílo největšího dělníka, nebe i země, jest to dílo toho, o němž Spasitel praví: „Otec můj dosavad dělá.“¹⁾ Všichni tvorové musí plnit své poslání a určení. Hvězdy kroužiti, mraky dávati dešť, hory vydávati vody, louky vyživovati dobytek, stromy přinášeti ovoce, pole dávati úrodu, zahrady krásiti příbytky Boží i lidské. A člověk? Duch Svatý, mluvě o úkolu člověka, zdůrazňuje: „Vychází člověk k dílu svému, aby pracoval až do večera.“²⁾ Rozum uznává povinnost práce. Dostal-li člověk od Boha, svého stvořitele, dary, vlohy a síly, nedostal jich k lenosti, nýbrž ku práci: musí pracovat pro sebe i pro jiné, aby byl užitečným členem lidské společnosti. Již prarodiče museli pracovat. „Pojal tedy Hospodin Bůh člověka a postavil ho v rozkošném ráji, aby jej vzdělával.“³⁾ Byla-li práce v ráji radostí a požitkem, jest po pádu prarodičů trestem a pokáním. „V potu tváře jísti budeš chléb.“⁴⁾ Proto i přikaz Boží: Šest dní budeš pracovat. Tento přikaz Boží jest velice vážný, když sv. Pavel může říci: „Nechce-li kdo pracovat, ať nejí.“⁵⁾

Protože práce přináší požehnání. Na práci spočívala kletba, Spasitel zjednal jí zase požehnání: vešel do dílny svého pěstouna, vzal do ruky pilu a kladivo, ruka, jež stvořila nebe a zemi, denně pracovala v dílně tesařské. S Kristem i Maria práci požehnala, pracující svědomitě od rána do večera. Ježíš, Maria a Josef práci posvětili. A v čem spočívá to požehnání? Chrání před zahálkou a vyplňuje čas, tím chrání před škodlivým hloubáním a přemýšlením a činí nás spíše spokojenými; získává nám denní chléb; získává nám majetek a blahobyť; udržuje svěžest a zdraví těla i duše. Práce přináší i požehnání pro duchovní život a věčnost: ovládá a poutá vášně, chrání před pokušením a hříchem, jest pokáním, a, pracujeme-li s posvěcující milostí a dobrým úmyslem, získává nám nebeskou odměnu.

Pracujme pilně, trpělivě a vytrvale! Papež Sixtus V. jako chlapec naučil se čísti ze slabikáře svých druhů, jako žák u Františkánů

pracoval své úkoly pod lampou v chodbě křížové cesty a studoval při věčném světle v kostele. To jest práce pilná, trpělivá a vytrvalá.

¹⁾ Jan 5, 17; ²⁾ Ž. 103, 23; ³⁾ 1. Moj. 2, 15; ⁴⁾ 1. Moj. 3, 19; ⁵⁾ 2. Thes. 3, 10.

V. NEDĚLE POSTNÍ:

KTERÉ DOBRÉ SKUTKY DOPORUČUJE PÍSMO SVATÉ; ČEHO MŮŽEME ZASLOUŽITI DOBRÝMI SKUTKY; KDY NÁM DOBRÉ SKUTKY PŘINAŠEJÍ ODMĚNU PRO NEBE?

„Kdo z Boha jest, slova Boží slyší.“¹⁾ Proč? Kdo jest dítkem Božím, jest rád, je-li varován před hříchem a pobádán k dobrému, což se děje v kázání.

Které dobré skutky doporučuje Písmo svaté a čeho můžeme zasloužiti dobrými skutky? První otázku zodpovídá archanděl Rafael slovy, jež promlouvá k Tobiašovi: „Modlitba s postem a almužnou jest lepší, nežli schovávati poklady zlata.“²⁾ Modlitbou rozumíme všechny skutky pobožnosti; postem všechny skutky sebezapírání a umrtvování; almužnou všechny skutky milosrdenství. Čeho můžeme zasloužiti dobrými skutky? Dobré skutky prospívají duši jako pečlivé ošetřování stromům a vinicím. Hospodář musí na jaře odřezati suché větve, snětivá místa vyřezati, mech a lišejníky oškrabat, nadělati jamky, zemi nakypřiti, pohnojiti a zalévati. Nečiní-li toho nebo činí tak jen skoupě a nedbale, strom a réva žijí, ale jak a jak dlouho? Naše duše potřebuje také péče a ošetřování, potřebuje dobrých skutků, modlitby, postu a almužny, jimiž duše žije, kvete a přináší plody, t. j. dobrými skutky můžeme si zasloužiti milost a odměnu v nebi. Dostáváme více pomoci a síly ke konání dobra, rozmnožuje se milost posvěcující, stáváme se Bohu milejšími a máme větší nárok na odměnu v nebi. Každý dostane odměnu podle zásluhy. Mnohá chudá žena jest bohatá v očích Božích, mnohá bohatá dáma před Bohem zcela chudá. „Kdo rozsévá skoupě, skoupě též bude žnouti, a kdo rozsévá v požehnání (bohatě), v požehnání též žnouti bude.“³⁾

Kdy přinášejí naše dobré skutky odměnu pro nebe? Jak je musíme konati? Ve stavu milosti a s dobrým úmyslem: nesmíme tedy míti těžkého hříchu. Nemůžeme současně býti přátelé a nepřátelé Boží. „Jako ratolest nemůže nésti ovoce sama od sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně.“⁴⁾ Jest jisto, že modlitba, půst a almužna (vždycky Boha pobádají k milosrdenství. Hříšníkově napomáhají k obrácení, dávají pozemské požehnání a odvracejí časné tresty. Dobré skutky musíme konati pro Boha, z lásky k nebeskému Otci. Může se státi, že poslušnost působí dítěti obtíže, ale nechce otce uraziti, poslouchá z lásky k němu. Plníme-li své povinnosti, že nebeský Otec tak chce, konáme dobré skutky. Vyžaduje-li to sebezpřemáhání, nezapomínejme, že Bůh hledí na srdce a zná každou dobrou vůli.

Prinášejí dobré skutky i časnou odměnu? Jistě, ale plně budou odměněny až na věčnosti. Volá-li velký pán syna z daleké země, aby nastoupil v dědictví, bude syn požadovati majetek již na cestě? Počkejme tedy, až dojdeme k nebeskému Otci, jenž odmění podle zásluhy naprosto spravedlivě.

1) Jan 8, 47; 2) Tob. 12, 8; 3) 2. Kor. 9, 6; 4) Jan 15, 4.

ZVĚSTOVÁNÍ PANNY MARIE: O KŘEŠŤANSKÉ SPRAVEDLNOSTI.

„Zdrávas buď, milostiplná, Pán s tebou, požehnanás ty mezi ženami.“¹⁾ Maria vedle Krista byla v očích Božích opravdu spravedlivá, jest nám tedy krásný vzor, jednáme-li o křesťanské spravedlnosti.

Co jest spravedlnost vůbec? Každému jeho právo: Bohu, bližnímu, sobě. Tedy Bohu, co jest Božího. I pohanští národové vědí, že dobře bude těm, kteří žili správně, špatně těm, kteří žili špatně. To vědomí sám Bůh vepsal v lidská srdce: o odplatě a trestu za dobrý nebo špatný život věděli Egypťané, Atheňané, Římané. Co tedy nesmíme činiti? Vše, co zakazuje Desatero! To jest přirozená spravedlnost.

Co jest křesťanská spravedlnost? O Zachariášovi a Alžbětě praví Písmo svaté: „Oba byli spravedliví před Bohem, plníce všechny příkazy a předpisy Páně bez úhony.“²⁾ Patří tedy k úplné spravedlnosti, abychom plnili vedle Desatera i církevní předpisy a všechny předpisy stavu a povolání. Musíme tedy v neděle a zasvěcené svátky býti pobožně na celé Mši svaté; musíme v době velikonoční přijímati svaté svátosti; musíme svědomitě zachovávatí předepsané posty; musíme plniti vše, co Církev předpisuje a tak, jak to Církev předpisuje!

„Cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi;“³⁾ „Kdo vás slyší, mne slyší.“⁴⁾ Ku platnosti našich skutků patří i úmysl konati je pro Boha. Jednomu poustevníkovi se zdálo, že jistá žena přišla k soudu. Božímu s dvěma balíky: velký balík byl s dobrými skutky, malý s hříchy, ale ten menší byl těžší. „Proč to,“ tázal se poustevník, a slyšel odpověď: „Dobré skutky žena ta konala z ješitnosti.“

Kolem chudičkého domku Nazaretského se točil svět a neměl poněti, jaký poklad jest tu skryt. V Egyptě bylo více vědy, v Řecku více umění, v Římě více peněz a moci, zato v Nazaretě více pokoje a štěstí, neboť tu vše ovládala svatá bázeň Boží. Kéž nám „zrcadlo spravedlnosti“ vyprosí tyto dary!

1) Lk. 1, 28; 2) Lk. 1, 6; 3) Mt. 16, 19; 4) Lk. 10, 16.

2. CVIČ SE V CTNOSTECH.

KVĚTNÁ NEDĚLE:

CVIČME SE CTNOSTECH.

Ježíš slaví slavný vjezd do Jerusalema. Kdo patří k jeho průvodu? Kdo ho následoval po celý život? Ti, kteří se vážně přičinili býti ctnostnými, kteří napodobili jeho skutky.

Kdo jest ctnostný? Kdo dobré koná ochotně a radostně. Chorý plicemi těžce dýchá, nemůže nositi těžkých břemen, docela jinak člověk zdravých plic. A tak jest tomu i v duchovním životě. Kdo se nemodlí, jest chorý na duši, a, poněvadž postrádá ctnosti modlitby, mnoho nedokáže. Modlitba pomáhá nastoupiti dráhu ctnosti.

Jak se stáváme ctnostnými? Musíme spolupracovati s Bohem. Bůh, chceme-li sami, pomáhá, abychom se dobrými stali. Bůh činí to první a poslední, ale ne bez nás. Musíme se přemáhati a modliti, Bůh učiní to ostatní. „Milostí Boží jsem to, co jsem“¹⁾; v listě k Filippským píše: „Bůh jest to, jenž působí ve vás i chtění i konání podle dobré vůle své“ (2, 13). Jest tedy nemožno býti poctivým bez modlitby a bohoslužby; musíme o pomoc Boží prositi. Kde spolupůsobí dobrá vůle a modlitba, tam se ctnost daří, tu vykvétá pravé vnitřní štěstí.

Co musíme činiti, abychom ctnostnými byli? Vše činiti, čeho Bůh od nás požaduje. Sv. Jakub píše: „Kdo by se prohřešil v jednom (příkázání), provinil se proti všem,“²⁾ (potud totiž, pokud všechna příkázání, jsouce výrazem jedné a téže vůle Boží, spolu souvisí, jeden celek tvoří). Budeme si vážit člověka, jenž sice pilně pracuje, ale nemá pro chudého citlivé srdce? Musíme spravedlivě a poctivě jednati podle všech příkázání. Dále musíme vše činiti z lásky k Bohu. Ne proto, aby nás lidé chválili a něco u nich platili, nýbrž proto, aby Bůh byl s námi spokojen. A za třetí: musíme na správné cestě setrvati. Vše dobré vyžaduje práce, a tak i do nebe musíme se dráti násilím: musíme vytrvati i tehdy, když nutno přináseti oběti. Belgický milionář Van de Cruyssen vstoupil do kláštera Trapistů. Prsa jeho zdobily různé belgické a francouzské řády. Pohrdl leskem světské slávy, zůstal věren svému úmyslu a v den skládání slibu mohl prohlásiti: „Šťastnější milionáře Van de Cruyssena jest mnich pater Albert Maria v rouchu sv. Bernarda.“

Ctnost nade vše! Kdo jest větší: učenec bez srdce a soucitu či prostý čeledín, jenž zbožně koná své povinnosti? Lépe jest méně vědět a poctivěji jednati, raději méně míti a býti bohatší před Bohem, lépe býti zneuznáván lidmi a býti ctěn a milován Bohem!

¹⁾ 1. Kor. 15, 10; ²⁾ Jak. 2, 10.

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ: VELIKÁ CENA A DŮLEŽITOST CTNOSTI.

„Vstaltť jest.“¹⁾ Církev používá těch slov k napomenutí, abychom povstali z hrobu hříšného života a žili ctnostným životem.

Věčné blaženosti a lásky zasloužíme si jen ctnostným životem. Jistě v době Kristově byli na světě moudří lidé a přece andělé, kdykoli shlíželi na lidstvo, hleděli do Nazareta. Chudý domek, ale ctnost učinila jeho obyvatele tak velikými, že se před nimi sklánelo celé nebe. Žijme počestně a nedovolme (nešlechtnosti k nám se přiblížiti: jen tak něco znamenáme u Boha a jednou k němu přijdeme do nebe. Přijdeme-li po letech do svého rodiště, kde jsou mnozí, kteří s námi rostli, jež jsme dobře znali? Odešli na věčnost: jedni jsou v nebi, jiní v pekle. Co rozhodovalo o jejich odměně nebo trestu? Ctnost! Člověk má různé přátele: bohatství, příbuzné, ctnost. Bohatství dá mu při smrti šat, příbuzní jej doprovází, ctnost jej provází branou na věčnost a mluví za něj.

Jediná ctnost dodává člověku již na zemi ceny a vážnosti. Karel V., král francouzský, tázal se jednou básníka Torquata Tassa: „Kdo jest nejšťastnější na světě?“ „Bůh,“ odpověděl básník. „To se rozumí samo sebou, ale kdo po něm?“ „Ten, kdo mu stojí nejbliže, ctnostný člověk.“ Souhlasíme, neboť jen ctnostný člověk má správný názor o životě a světě: především při všem a ve všem Bůh, pak člověk a pak vše ostatní, co Bůh stvořil. „Miluješ všechno, cokoliv jest, a nic nemáš v nenávisti z těch věcí, které jsi učinil.“²⁾ Všecko podle řádu. Kdo má z lidí největší úcty a vážnost, komu nejspíše důvěřujeme? Ctnostný člověk požívá naší úcty, vážnosti i důvěry. Kdo má vnitřní klid a duševní radosti? Kdo pravé štěstí? Jistě ten, kdo vyrůstá v ctnostech.

Pozor na to nejdůležitější: Ctnost, Boha a jeho zákon! Pošetilci míní, že nepotřebují k ctnostnému životu náboženství, stačí prý žít-li poctivě. To znamená asi tolik, jako by někdo řekl, že ve městech nepotřebujeme jiných vodních pramenů, když máme studně. Bez pramenů není vody a bez náboženství není upřímné, pevné a vnitřní poctivosti.

¹⁾ Mr. 16, 6; ²⁾ Moud. 11, 25.

PONDĚLÍ VELIKONOČNÍ: KTERÉ JSOU BOŽSKÉ CTNOSTI A KDY JE MÁME VZBUZOVATI?

Dva učedníci jdou do městečka Emaus. Měli víru, věřice v zá-
zraky Ježíšovy; měli naději, doufajíce v jeho království; měli ta-
kovou lásku, že v nich hořelo srdce pro Ježíše.

Které jsou božské ctnosti a proč se tak jmenují? Božské ctnosti jsou: víra, naděje, láska. Každoročně je Církev věřícím znovu a znovu připomíná. O vánocích mluví o milosrdenství Boha Otce, jenž nám poslal svého Jednorozeného, a požaduje od nás víru ve vtělení Syna Božího; o velikonocích připomíná tajemství vykoupení, utrpení Páně a jeho vzkříšení; o svatodušních svátcích slaví seslání Ducha Svatého a připomíná povinnost děkovati Spasiteli za naše vyvolení a posvěcení a zůstatí mu vděčnými. Proč tyto tři ctnosti se jmenují božské ctnosti? Protože sám Bůh jest jejich pohnutkou a bezprostředním předmětem. Představme si Magdalenu při hostině. Fariseus byl jistě pohostinný, jeho pohostinnost platila jen lidem; apoštolové měli více ctnosti a lepší ctnost, ale mysleli při tom hodně na sebe; Magdalena, jež smáčela slzami nohy Pána a utírala je vlasy hlavy své a líbala je a mazala mastí, slyší slova Spasitelova: „Odpouštějí se jí hříchy mnohé, neboť milovala mnoho.“¹⁾ Můžeme tedy říci: kdo má božské ctnosti, má vše. Na smrtelné posteli ležela matka šesti dětí, z nichž jen jediné bylo u jejího lůžka. Poslední slova matčina byla: „Dítě, nepotřebuješ ničeho, leč víru v Boha a lásku k němu.“

Co jsou božské ctnosti? Nadpřirozený dar a dostáváme je na křtu svatém. Zástup jezdců šíleně uhání k Damašku, z hlasu i jednání vůdce proniká strašlivá zloba: smrt všem křesťanům. V blízkosti cíle sražen jest vůdce bleskem na silnici, válí se v prachu a vzdychá: „Pane, co chceš, abych činil.“²⁾ Pán sděluje mu svou vůli, Šavel jest pokřtěn a stává se zcela jiným člověkem. Teď může věřiti, doufati, milovati. A tak každý člověk bývá na křtu znovuzrozen a posvěcen. Tohoto nadpřirozeného daru nutně potřebujeme, neboť bez těchto ctností nikdo nepřijde do nebe. Může se státi, že někdo zevně nepřináleží ke katolické Církvi, ale musí býti ochoten věřiti, čeho Bůh od něho požaduje, musí v nebeského Otce doufati a v jeho jednorozeného Syna a musí Boha ze srdce milovati, chce-li býti živou ratolestí vinného kmene, jímž jest Kristus. Proto jsou tyto tři ctnosti základy a sloupy všech ostatních ctností; proto musíme je častěji vzbuzovati, hlavně v pokušení a v nebezpečí smrti. Co znamená vzbuzovati božské ctnosti? Pána Boha ujišťovati, že v něho věříme, v něho doufáme, jej milujeme, a říkati, proč tak činíme. V pokušeních, útrapách, souženích, v nebezpečích hříchu říkáme: Ježíši, v tebe věřím, v tebe doufám, tebe nade vše miluji. S těmi slovy máme opustiti i toto slzavé údolí, aby nás dobrý pastýř s otevřenou náručí přijal do svého nebeského ovčince.

Jsou tři božské ctnosti, ale první jest a zůstává láska. „Kdo má přikázání moje a je zachovává, ten mě miluje.“³⁾ Žijme podle přikázání Božích poctivě, zbožně a mravně, nelekejme se obětí z lásky ke Kristu!

¹⁾ Lk. 7, 47; ²⁾ Sk. ap. 9, 6; ³⁾ Jan 14, 21.

I. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH:

O PRVNÍ BOŽSKÉ CTNOSTI — KŘESŤANSKÉ VÍRE.

„Blahoslaveni, kteří neviděli a uvěřili.“¹⁾ Víra jest veliká milost.

Víra jest milost a působí, že snadno všechno za pravdu máme, co Bůh zjevil. Němec Herder prohlásil v Římě ve společnosti učenců: „Nahlížím, že katolická Církev má pravdu, ale věřit nemohu.“ Víra jest dar shůry a předpokládá mravnost, čestnost a modlitbu. Rozum jest vedlejší. Fariseové viděli zázraky Kristovy a neuvěřili. Saduceové, Herodes, Pilát mohli se přesvědčiti o zázracích Páně, slyšeli o nich, viděli je a neuvěřili. Mnohý popravčí mučedníků jednal zcela jinak. Často se stalo, že popravčí při stálosti mučedníků zvolal: chci také býti křesťanem. Ten popravčí měl otevřené oči. V jistém klášteře žil chovanec, jehož otec byl protestant, matka katolička. Chlapec byl přijat jako protestant. Otec byl přesvědčen o pravdě katolického učení, scházela mu jen víra. Když chlapec přestoupil, byl otec hluboce dojat, ale víry dosud neměl. Později při májové pobožnosti vroucně se modlil k matce Boží, dostavila se víra a i on se stal katolíkem. Víra jest opravdu veliká milost.

Křesťanská víra má základ v tom, že Bůh jest nejvyšší pravdomluvný, pravda sama. Lidský duch může se mýlit, sebe i jiné klamati. Jak těžko mnohdy se zjišťuje pravda při některé události! Jeden dobře neviděl, jiný dobře neslyšel, jiný zveličil, atd. A jak mnohdy si odporují jednotlivé zprávy i očitých svědků! Naprosto vyloučen jest každý omyl, každý klam, mluví-li Bůh v evangeliu nebo skrze Církev: tu nepotřebujeme svědků, nepotřebujeme výsledků, poněvadž Bůh jest nejvyšší spravedlivý, nemůže se tedy mýlit a nemůže klamati. Jest možno, že ten, jenž dal člověku oko, nevidí lépe než jeho tvor? Jest možno, aby ten, jenž dal člověku rozum ku poznávání, nepoznával sám nejlépe? Kdo lépe rozumí svému oboru: učedník či mistr? Vzpomeňme na ustanovení Nejvyšší Svátosti. Komu by něco podobného napadlo? Na něco podobného nepřišel by ani člověk ani anděl. Právě-li Spasitel: „Toto jest tělo mé; toto jest krev má,“ víme, že tomu tak skutečně jest, padáme v hluboké pokoře na kolena a klaníme se Bohu. Tato dětinná víra činí nás blaženými. Věru šťasten každý, kdo má křesťanskou víru, kdo si jí váží, kdo ji veřejně vyznává a podle ní také žije!

Kde jest potřeba více víry: ve vědě či v náboženství? Těžká odpověď. Dějepiscům a přírodopycům, jsou-li poctiví a svědomití, věříme na slovo, poněvadž musí své obory ovládati a znáti. Věříme jako děti učitelí. Plným právem mnohem více věříme Bohu: Bůh jest věčná a nezměnitelná pravda.

¹⁾ Jan 20, 29.

II. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH:

VÍRA MÁ BÝTI OBEČNÁ A PEVNÁ.

„Já jsem pastýř dobrý a znám své a znají mě moje.“¹⁾ Podle čeho nás Pán poznává? Poznává nás podle víry a my její poznáváme věrou.

Víra má býti obecná. Věříme-li v Boha, rozumí se sama sebou, že přijímáme církevní učení. Rozum nám praví, že jest jeden Bůh, dále víme z dějin, že Kristus žil, vydával se za Syna Božího a založil Církev. O této Církvi platí jeho slova: „Kdo vás slyší, mě slyší.“²⁾ Musíme tedy věřiti všemu, co Bůh zjevil a skrze Církev k věření předkládá. Vše to jest obsaženo v šesti základních pravdách, v nichž jest obsaženo celé Apoštolské vyznání a vůbec vše, co Církev hlásá. Tomu všemu musíme věřiti, a musíme věřiti tak, jak tomu Církev učí.

Víra musí býti pevná. Nevěrecký filosof Schopenhauer v těžké nemoci volal: „Bože, Bože.“ Ošetřující lékař se tázal: „Existuje pro vaši filosofii také Bůh?“ „V bolestech filosofie bez Boha nedostačuje.“ A přece zemřel v nevěře. Víra musí býti silná, pevná, byť i vyžadovala obětí. Připomeňme si Abrahama. „Vzhlédni k nebi a spočítej hvězdy, můžeš-li. Tak četným bude tvé potomstvo.“³⁾ A později: „Vezmi Isáka a obětuj v zápalnou oběť na jedné hoře, kterou ti ukáži.“⁴⁾ Abraham připravuje oběť a doufá, že se splní slova Boží, poněvadž „Bůh může z kamenů těchto vzbudit syny Abrahamovi“⁵⁾. Připomeňme si víru sv. Josefa. „Josefe, neboj se přijmouti Marii, manželku svou; neboť co se v ní počalo, z Ducha Svatého jest.“⁶⁾ Bůh to musí lépe věděti, byť i Josef toho nenahlížel. Připomeňme si víru svatých tří králů. Znali starou předpověď, teď se ta hvězda ukázala a vedla je do země zaslíbené. Lidé tu ničeho nevědí: svatí tři králové nedají se zviklati ve své víře, věří pevně. A tak má býti i u nás. Ten, jenž nám dal rozum, jest jistě moudřejší nás všech.

Pierre L'Éremite vypravuje, že v Paříži sedm žáků střední školy jednoho večera zcela vážně hlasovalo, zda jest Bůh. Vhodili hlasovací lístky do čepice a vítězoslavně hlásili: Dva pro, pět proti, jest tedy rozhodnuto, že Boha není. Na nebi klidně svítil měsíc a hvězdy se pohybovaly podle starých zákonů, a budou se pohybovati staletí po smrti těch několika pošetilců: člověk přichází a odchází, Bůh jest od věčnosti do věčnosti.

1) Jan 10, 14; 2) Lk. 10, 16; 3) 1. Moj. 15, 5; 4) 1. Moj. 22, 2; 5) Mt. 3, 9; 6) Mt. 1, 20.

III. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH:

VÍRA MÁ BÝTI ŽIVÁ A STÁLÁ.

„Maličko, a již neuzříte mne.“¹⁾ Velikou útěchou pro nás, že její můžeme stále viděti okem víry.

Víra musí býti živá. Jistý muž pro časný zisk odpadl od víry. Při jedné návštěvě napsal mu duchovní na lístek slovo Bůh. „Vidíte to slovo?“ „Ano.“ Tu položil kněz na slovo Bůh zlatý peníz. „Vidíte teď slovo Bůh?“ „Nevidím.“ „Správně, neboť zlato zabraňuje pohledu.“ Můžeme, aniž bychom od víry odpadli, vzdáliti se víry, aspoň na tolik, že naše víra přestává býti živou. Živá totiž jest naše víra, žijeme-li a jednáme-li vždy a všude podle víry. Jest nepopíratelná skutečnost, že mnozí lidé jsou horší než jejich víra a mnozí mimo Církev lepší než jejich víra. Kéž bychom všichni žili a jednali tak, jak víra žádá! Jsou něco platny krásné květy na jaře, když nepřinášejí plodů? A právě tak tomu jest, máme-li víru a chybějí skutky. Věříme-li, že jest Desatero, musíme také podle Desatera žít, jinak jest naše víra skořápka bez jádra. Dobře to praví sv. Jakub: „Víra, nemá-li skutků, jest mrtvá sama v sobě.“ (2, 17).

Víra musí býti stálá. Koncem minulého století zuřilo pronásledování křesťanů v Armenii. Obětí pronásledování byl i dvanáctiletý chlapec. Buď budeš věřiti v Mohameda nebo přijdeš o ruku.“ „Tu jest ruka,“ zvolal chlapec, a mečem utali mu pravici. „Teď budeš věřiti v Mohameda, jinak přijdeš o druhou ruku.“ „Nikdy!“ Utali mu levou ruku. „Teď přijmeš islam nebo ztratíš hlavu.“ Chlapec klidně položil hlavu na špalek. Protože víra jest největší milost a rozhoduje o nebi a blaženosti, musíme býti ochotni raději dáti majetek i život, než víru. To znamená věřiti stále. Bůh od nás obvykle takových obětí nepožaduje, ale požaduje často menší oběti, na př. posměch, přehlédnutí, hmotné poškození. Může se stát, že musíme vystoupiti na obranu víry, učinme to však taktně a vyznejme veřejně svou víru v Krista, Syna Božího. Rozhodně si zakažme podobné útoky, a prohláše, že náboženské přesvědčení katolíkovo musí každému člověku býti svaté.

Za pronásledování v Mexiku byli dva kněží Rangel a Sola a nedávno ženatý Leonard Perez odsouzeni k smrti: duchovní pro udělování svátostí, Perez pro církevní sňatek. „Umíráme pro konání povinností,“ prohlásil Sola. Když všechny tři postavili ke zdi, zvolal kněz: „Teď odvahu, utrpení jest krátké, nebe věčné. Ať žije Kristus, náš Král!“ Vytrvali a dosáhli palmy mučednické. „Každého, kdo mě vyzná před lidmi, vyznám i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“²⁾

¹⁾ Jan 16, 16; ²⁾ Mt. 10, 32.

IV. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: O DRUHÉ BOŽSKÉ CTNOSTI — KŘEŠŤANSKÉ NADĚJI.

Spasitel před nanebevstoupením těší apoštoly, že jim pošle Ducha Svatého, jenž jim dá vše potřebné ke spasení. Tím v nich vzbuzuje důvěru v nebeská dobra.

Křesťanská naděje jest milost a naše důvěra se opírá o krev a smrt Kristovu. To potvrzuje sv. Pavel: „Poněvadž jste syny, voláte: Abba, Otče.“¹⁾ Máme tedy milost naděje. Pohanská století před Kristem vykonala mnoho velikého a krásného, a přece člověk nemohl býti šťasten, neboť neznal nebeského Otce. Staletí Starého zá-
znala nejvyššího Pána, ale neříkala: milý Bůh, předobrotivý
A proč tak neříkala? Syn Boží nebyl ještě náš bratr. Teprve
iček a kříže na Kalvarii smíme Boha nazývati Otcem. Náš
bratr Ježíš Kristus konal dalekou cestu z chléva betlemského na
horu Kalvarii. Rabín, jenž předčítal v synagoze shromážděným
židům slova Isajáše proroka: „Od paty do temene nic není zdravého
na tobě,“²⁾ počal náhle plakati a zvolal: „Tímto mužem bolesti jest
Mesiáš, věřím v něho.“ Dal se vyučovati se synem ve svaté víře a
přijali svatý křest. Trpící Spasitel přivedl tyto muže na správnou
cestu. I naše naděje má v něm pevnou základnu.

*Křesťanská naděje vše od Boha očekává, protože jest nejvyšš věrný
ve svých slibech.* A co tedy očekáváme? Každou pomoc shůry
k spravedlivému životu: ku poslušnosti, práci, poctivosti, čistotě.
To musí býti první při modlitbě: napřed duše a pak tělo, napřed
nebe a pak země. Očekáváme tedy věčný život. Pozorujte bankéře
za pultem, nemá-li srdce jeho víry, a chudou ženu v kostelní lavici
s pohledem na kříž. Její majetek jest trvalý, bankéřův není; bankéř
má peníze na zemi, ona nehynoucí poklady v nebi. Vidíš-li ve svém
okolí mnohé, co tvou věřící duši uráží, buď jist, že ti lidé škodí jen
sobě, neboť Bůh má vše dobře zaznamenáno, a vždycky splní, co si-
buje nebo čím hrozí.

Důvěrujme v Pána a všechno půjde dobře. To platí ve velkém
i v malém. Práce sama nestačí: musíme věděti, že všechna pomoc
přichází shůry. Modleme se tedy před prací a pak s chutí do práce,
neboť Bůh a andělé nám pomáhají.

1) Gal. 4, 6; 2) Is. 1, 6.

V. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: VLASTNOSTI KŘESŤANSKÉ NADĚJE.

„Proste, a vezmete, aby radost vaše byla úplná.“¹⁾ Ježíš posiluje
důvěru v srdci učedníků.

Naděje má býti pokorná a pevná. Ani v souženích nekolísati.
Vzpomeňme na Joba. Ztratil děti i všechnen majetek. A slavně pro-
hlásil: „Byť mne Pán i zabil, nepřestanu v něho doufati.“²⁾ A jak
byl bohatě odměněn! Tak bude odměněna i pevná důvěra. Jednou
přišel k sv. Alfonsu Liguori správce kláštera a hlásil: „Nemáme ži-
votních prostředků ani peněz.“ Světec šel do kostela a před sva-
tostánkem a prosil: „Jsme v bídě, Pane Ježíši, pomoz nám.“ Brzy
hlásil správce, že dostali větší dar. Taková důvěra má býti i tam,
kde se bojí přírůstku dětí. Pán, jenž život dává, také se stará. Při

tom stále pokorně pomoc očekávati, což znamená býti si stále vědom své nehodnosti a vše očekávati pro zásluhy Ježíše Krista. „Rcete: Služebníci neužiteční jsme.“³⁾ Ježíš varuje před domýšlivostí a pýchou a nabádá ku pokoře, a to tím spíše, poněvadž bez pomoci Boží nemůžeme zachovávat Božích přikázání. Proto máme volati k nebeskému Otci: Dej mi, Pane, to a ono pro lásku k svému Synu, pro jeho lásku k tobě. Máme tolik krásných příkladů horlivé modlitby, jež vždycky byla vyslyšena.

Naděje má býti činná a křesťanský spořádaná. Činná. Při veškeré důvěře neskloniti nečinně ruce v klín, nýbrž pracovati. Bez přičinění roste jen plevel; truhlář musí části skříně dáti dohromady; bez knih a přičinění žádná vědomost. Bůh se stará o každého, činíme-li každý, co činiti máme. Bůh nás chrání, chráníme-li se sami. Křesťanský spořádaná. Tu platí slova Kristova: „Hledejte nejprve království Božího a spravedlnosti jeho, a toto všechno bude vám přidáno“⁴⁾ t. j. čeho jest třeba k zachování života jako věc méně cenná k oné spravedlnosti, o kterou jakožto věc nad jiné cennou se postaráte. „Neboť co prospěje člověku, byť celý svět získal, život věčný však ztratil?“⁵⁾ Tedy za všech okolností zůstati v milosti Boží a konati svědomitě své povinnosti k Bohu, sobě a bližnímu. To znamená především se modliti a milost od Boha očekávati. Nejdříve se musíme starati o duši, pak teprve o tělo, poněvadž duše jest více než tělo. V obojím směru naše útočiště jest Bůh. „Poručíku,“ tázal se major při jakési zkoušce, „co byste dělal, kdyby nepřítel zpředu na vás útočil, na obou stranách postupoval nepřítel a ústup byl odříznut?“ „Velel bych: K modlitbě!“

Nezoufejme, byť i vše hynulo! Bůh nám slíbil nebe a toto království nemá konce.

1) Jan 16, 24; 2) Job 13, 15; 3) Lk. 17, 10; 4) Mt. 6, 33; 5) Mt. 16, 26.

PONDĚLÍ PROSEBNÝCH DNŮ:

O TŘETÍ BOŽSKÉ CTNOSTI — KŘESŤANSKÉ LÁSCĚ.

Ježíš mluví v evangeliu o tom, že nebeský Otec rád dává všem dobré věci. Připomínáme-li si dobrotu Boží, musí srdce pociťovati lásku k Bohu.

Křesťanská láska jest milost; Boha máme milovati nade všechno. Že láska jest milost, praví sv. Pavel slovy: „Láska Boží vylita jest v srdcích našich skrze Ducha Svatého.“¹⁾ Musí tak býti. Taková láska k Bohu, jakou měly sv. Cecilie, Barbora, Anežka, přesahuje všechny lidské síly, ta se dá vysvětliti jen velikou milostí. Vzdáti se pro víru rodičů, jako sv. Pankrác, Agapit, Perpetua, jaká to láska k Bohu! Jaká věrnost, jaká láska k Bohu obětovati vlastní život! A to dokázali svatí mučedníci, kteří proudem prolévali krev. Jak se má projevovati naše láska? Zachováváním přikázání Božích: „Kdo má přikázání moje a je zachovává,

ten mě miluje.“²⁾ Jedná-li se o záchranu života, rádi obětujeme ruku nebo nohu; jedná-li se o život v blaženosti nebeské, musí stranou vše, otec, matka, majetek. Bůh nade vše. V Mexiku byli zastřeleni bratři Pro. Před pohřbem přišel sedmdesátiletý otec s dcerou, aby je ještě jednou viděl. Když dcera chtěla propuknouti v pláč, setřel stařec krvavé krůpěje s čela kněze Pro a prohlásil: „Nemáme důvodu ku pláči.“ To jsou opravdoví hrdinové.

Křesťanskou láskou milujeme i bližního jako sebe. Obě přikázání jsou stejná. Kdo Boha správně miluje, miluje i bližního. A proč máme milovati i bližního? Snad proto, že jest bohatý? Zíštnost. Že jest moudrý? Pýcha. Že jest hezký? Ješitnost. Že jest zbožný? Žádná obtíž. To vše není důvod. Bližního musíme milovati, že jest obraz Boží. Bratra poznáme mezi tisíci lidmi. Všichni jsme děti jednoho nebeského Otce: všichni vykoupeni stejnou krví Kristovou. Mladá žena měla zvláštní sen. Viděla chlapce Ježíše tak živě jako ve dne. „Kde bydlíš a jak se jmenuješ?“ „Jsem chudé, opuštěné Jezulátko.“ Založila bratrstvo, které pro Ježíše přemnohým pomohlo. Víme, že každou službou bližnímu, již konáme z lásky k Bohu, sloužíme samému Bohu. Odpouštějme a vezme, že bližní má právo na náš soucit a naše milosrdenství.

Láska činí život krásným: vzájemně se milovati, pomáhati si, snášeti se, žíti v míru a pokoji.

¹⁾ Řím. 5, 5; ²⁾ Jan 14, 21.

ÚTERÝ PROSEBNÝCH DNŮ: OPATRNOST A MÍRNOST.

Spasitel vše správně konal před Bohem i světem. K Otci byl naprosto spravedlivý, lidem prokazoval dobro podle možnosti. To vyznáváme v prosebných dnech, když v důvěře v jeho zprostředkování prosíme za darování a zachování polních plodin.

Katechismus mluví o *hlavních ctnostech*: opatrnosti, spravedlnosti, statečnosti a mírnosti, protože tyto ctnosti v sobě obsahují všechny ostatní a pořádají je.

Opatrnost. V křesťanském smyslu jsme opatrní a moudří, jedná-li se nám především a hlavně o spásu duše své a duše bližních. Všecko nadání, všechna moudrost a věda, všechno bohatství jest ničím proti duši. Co jest platno člověku, kdyby získal celý svět, a na své duši škodu utrpěl? Proto ono podobenství o pannách moudrých a pošetilých, které vzavše lampy své, vyšly naproti ženichovi a nevěstě. Panny pošetilé nemohly vítati ženicha; než nakoupily oleje, byly dveře zavřeny. Naše lampy musí tedy hořeti, a je-li víra naše jasná a vřelá, neprovedeme žádné špatnosti, zůstaneme mravní a čisté. Proto olej do lampy, míním tím modlitbu a dobré skutky: ve všední den pracovati, neděli a svátek světiti, nejdříve Mše svatá, povinnost, a pak sport, zábava. Tažme se častěji: prospívá to či

ono mé duši? Buďme rozumní, věčnému soudci neunikne nikdo! Veliké opatrnosti třeba především při pokušení. Otec nedovolil dceři styky s dívkou souseda. „Proč se s ní nesmím stýkati?“ Otec děvčeti podal vychladlý uhel. „Vezmi její do ruky, nepálí.“ Ruka i šat byly počerněny.

Mírnost. Míru zachovává ten, kdo zachovává pořádek ve všem, co podniká. Napřed povinnost a pak zábava a vždy jen slušná zábava. Mírnost znamená i, věci dovolených jen s mírou užívat, všechny nedovolené žádosti, zvláště všechny smyslné nebo nečisté náklonnosti, krotiti, t. j. nakládati s nimi jako s jiskrou, jež padla na šat; musíme je učiniti neškodnými, t. j. přičiňovati se, aby se nerozmáhaly a nesváděly nás ke hříchu.

Opatrnost učí, co konati v jednotlivých případech, abychom jednali bohumile. Tato ctnost jest každému nejvš potřebná, neboť jen při opatrnosti obstojí všeliká ctnost. Bez opatrnosti člověk při nejlepší vůli nevykoná nic dobrého, nedojde svého cíle, věčné blaženosti. — Potřebná jest i mírnost, jež pomáhá krotiti smyslné nebo nečisté náklonnosti a věci dovolených jen mírně užívat, protože zlé náklonnosti a žádosti, jichž se nelze nikdy úplně zbaviti, znesnadňují vždy konání ctností, musíme je tedy stále v sobě potlačovati, aby nám v konání ctností nepřekážely, a musíme i při užívání věcí jinak dovolených šetřiti vždy náležité míry, neboť i v dobrém můžeme chybovati, nedostává-li se nám mírnosti. Šetrnost jest ctnost, ale bez mírnosti může se zvrhnouti v lakomství, štedrost v marnotratnost.

Světci zůstali moudří a mírní ve všem. Přísloví praví: když jsi nejlepší, přestaň. Jest v těch slovech mnoho moudrosti. Kdo se směje naposled, směje se nejlíp. Dejž Bůh, abychom, starajíce se o věci časné, neztratili pokladů věčných.

STŘEDA PROSEBNÝCH DNŮ: SPRAVEDLNOST A STATEČNOST.

Spasitel byl spravedlivý i tehdy, když spravedlnost vyžadovala velikých obětí, dal nám tedy překrásný příklad spravedlnosti i statečnosti.

Spravedlnost. „Dávejte co jest císařovo císaři, a co jest Božího Bohu.“¹⁾ Máme tedy dávat každému, čím jsme mu povinni buď mocí zákona, který zavazuje konati jisté skutky, nebo mocí úřadu, jenž nás váže podle zásluhy pochváliti a odměniti dobré nebo pokárat i potrestati zlé. Každému dávat i nechávat co jest jeho. „Znáš-li jsem někoho, utiskl jsem koho, vzal jsem úplatek z ruky někoho?“ táže se Samuel a všechen lid odpovídá: „Neučinil jsi nám násilí, aniž jsi nás utiskl, aniž jsi co vzal z něčí ruky.“²⁾ Jak krásné svědectví pro spravedlivého! Spravedlnost ke každému získává vážnost u Boha i u lidí. Prácedárce a domácí pán nesmějí nikoho utis-

kovati, obchodník nesmí šiditi vahou a měrou, řemeslník musí od-
vzdati poctivou práci, sluha a dělník pilně a poctivě pracovat a
sloužiti i bez dohledu. Hříchem jest lichva, vydírání, dělání dluhů.

Statečnost. Plniti povinnost a nedati se zastrašiti žádnými obtí-
žemi a překážkami od konání dobrého a býti hotov raději všechno
snášeti a trpěti, než jednati proti Bohu a jeho zákonu. Josef Egypt-
ský odolal svodům zlé ženy a raději šel do žaláře než by těžce
zhřešil. Šlechtná Zuzana nedala se svést a dala se raději odsouditi
k smrti kamenováním než by těžce hřešila. Když je nouze nejvyšší,
pomoc Boží nejbližší, Bůh jich neopustil. Když zakazovali apoštolům
kázati, prohlásili: mlčeti byla by zrada na Kristu, zrada jest těžký
hřích, musíme a budeme kázati. V Mexickém státu Jalisco chytili
Calesovi vojáci osmnáctiletého jinocha a nutili jej volati: Pryč
s Kristem. „Toho neučiním; jsem katolík.“ „Pak jsi buřič.“ „Budíž,
ale Krista nezahladím.“ Přivázali jej k nákladnímu autu a ujížděli
k jeho domu, kde chtěli bajonety přinutiti jej k odpadu. Matka
chlapcova vyšla z domu a povzbuzovala syna: „Ať tě zavraždí, ale
víry nezapři.“ „Ať žije Kristus Král,“ a mladý hrdina dotrpěl.
Nedejme se nikým sváděti! Připomínejme si častěji slova Kristova:
„Běda vám, kteří se smějete nyní, neboť budete kvíliti a plakati.“³⁾

Spravedlnost jest vznešená ctnost, spočíváť na ní blaho jednot-
livců, rodin, zemí, národů. Bez spravedlnosti není nikde řádu, po-
koje, bezpečnosti. Spravedlivý má ochranu a lásku Boží, a byť i mu
bylo trpěti zde na světě pro spravedlnost, dojde hojně odměny na
věčnosti. *Statečnost* jest potřebná ke konání každé jiné ctnosti, po-
něvadž konání kterékoli ctnosti bývá spojeno s mnohými obtížemi;
kdo statečnosti nemá, dá se snadno odvrátiti různými obtížemi a
překážkami od konání dobrého. Všecky ctnosti jsou darem nebes,
nutno tedy i za statečnost prositi.

Každý musí býti spravedlivý i sám k sobě. Dejme duši modlitbu,
tělu odpočinek a především to, co nám sám Bůh dal, neděli. Buďme
i stateční, kdykoli se jedná o spásu duše.

1) Mt. 22, 21; 2) 1. Král. 12, 3-4; 3) Lk. 6, 25.

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ: POKORA A ŠTĚDROST.

Jak si Kristus zasloužil svou slávu? „Zdali nemusel to Kristus
trpěti a tak vejíti do slávy své?“¹⁾ Kristus se napřed ponížil a při-
nesl těžké oběti: sama sebe ponížil a lidstvu prokázal lásku a dobro.

Přistupujme k *ctnostem, které jsou protivou sedmery hlavních
hříchů.*

Pokora. Jest to ctnost, kterou vše dobré Bohu připisujeme, svou
vlastní slabost a hříšnost uznáváme a proto se rádi ponížujeme. Kdo
nejvěrněji napodobil pokoru Kristovu? Jeho nejsvětější matka.
Kdo věděl něco o Marii před narozením Kristovým? Zcela v ústraní

tiše žila v otcovském domě, v chrámě a se sv. Josefem. A přece byla čistší všech panen Israele, rozumější a opatrnější všech vzdělaných žen římských a řeckých, krásnější všech nebeských cherubů. I potom, když dala světu Spasitele, zůstala stále skryta a bez povšimnutí. Skromná v řeči i vystupování, skromná v oblékání i domácnosti, horlila pro čest a slávu Boží a myslila na blaho lidstva: žádná práce nebyla pro ni pohanou a každou službu konala ochotně a ráda. Následujeme ji a připomínejme si hodně často slova Spasitele: „Každý, kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen.“²⁾

Štědrost. Jest to ctnost, kterou jsme ochotni nuzným udíleti ze svého majetku a přispívati k dobrým účelům. Pohlédneme opět na Marii. Jak se obětovala! Když řekla své „Staň se“, věděla, že již nepatří sobě, nýbrž lidstvu. Bylo by to bývalo krásné žítí v zapadlém Nazaretu jako šťastná matka obklopená a provázená zástupem andělů; nic z toho, její povolání bylo jiné, mnohem vyšší. Velikou obětní cestu měla nastoupiti přes Betlem a Egypt do Nazareta a odtud do Jerusalema a na Kálvarii. K štědrosti patří prokazovati duchovní a tělesné skutky milosrdenství. Maria od mládí modlila se za celé lidstvo. Otče, jenž jsi na nebesích, přispěj všem chudým, zajatým, zarmouceným, trpícím, nemocným a umírajícím. Chudé podle možnosti podporovala, nemocné navštěvovala, zarmoucené těšila. Tak jednatí jest i naše křesťanská povinnost.

„Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost svou.“³⁾ Pokora jest základ všech ctností, jest nejmocnější zbraň proti nepřítelům spasení: dává člověku pravou cenu před Bohem i zalíbení a milost Boží, vymáhá přízeň, čest a vážnost u lidí. Štědrost bude hojně odměněna. Povinnost štědrosti nám ukládá: láska k Bohu a vděčnost za mnohá nám prokázaná dobrodiní; láska k bližnímu; zřejmá vůle Boží, jak dokazuje Písmo.

Nejvyšší svatosti přísluší nejvyšší úcta. Úctu k P. Marii projevujeme májovou pobožností, když ji velebíme jako královnu nebe a země. Jak milé vědomí, že máme v nebi přímělkyni, předobrou matku, která má nejlepší srdce pro své děti!

1) Lk. 24, 26; 2) Lk. 18, 14; 3) 1. Petr. 5, 5.

VI. NEDĚLE PO VELIKONOCÍCH: ČISTOTA.

Kristus staví proti věřícím děti tohoto světa. Tento rozdíl ukazuje se i při čistotě srdce. Jsou tři druhy čistoty.

Čistota. Jest to ctnost, kterou krotíme všechny chťiže a žádosti, jež urážejí stydlivost.

Čistota u provdaných. Stojí-li ženich a nevěsta před oltářem, nedávají na pospas lilie, oni pouze vyměňují bílou lilii za červenou, t. j. jejich počestnost spojuje se se zásluhou a ctností manželské

lásky. Tak odcházejí oba od oltáře s věncem rudých lilií kolem hlavy, bez lilie nikdo nevejde do nebe. Proto z hlavy vypuditi všechny myšlenky na jiné, vystříhati se necudných řečí a žádostí. Žítí v manželství podle Božího zákona: počet dětí dokazuje, jak se žije v manželství. Musíš si dáti pomoci, dvou dětí máme dost. A pán pokynul a ztratili obě a pak naříkali, že tu stojí jako kůl v plotě.

Čistota ovdovělých. Vdovec a vdova mají také věnec liliový ze žlutých lilií. Snášeli břímě a horko v manželském povolání, pak žena pochovala muže nebo muž ženu, pocítili velikou bolest v životě: pro tuto zásluhu mají lilie zlatého lesku. Kdo to může pochopiti, zůstaň tak a starej se o děti: jest to čestná oběť a přibližuje se panictví; kdo není schopen této oběti, uzavři řádný sňatek. Ve vdovském stavu máme tytéž povinnosti jako ve svobodném stavu. „Kdo žije v rozkoších, jest za živa mrtev.“¹⁾

Čistota svobodných. Jinoch a dívka mají věnce z bílých lilií; musí býti bez poskvrny. Bohu se líbí jediné čisté duše. Jak žehnal Josefovi Egyptskému, jak chválil Jana Křtitele, jak přivinul na své srdce miláčka Jana! Čistý člověk má při všem pomoc Boží a má veliký vliv na ostatní. Vpravdě mravný člověk má vážnost u přátel i nepřátel.

Sem patří i zmínka o *neslušném oblékání*. Po kázání místního faráře o neslušné módě svlékla mladá dáma plášť a ukazovala nahá ramena: měla to býti odpověď na kázání. Téhož dne večer přivezli ji v sanitním autu domů: na výletu zlomila si obě ruce. Náhoda či trest Boží? Výstřednost v obleku, jež má za účel sváděti slabé povahy, jest hřích.

Čistota jest ctnost vznešená, ze všech ctností nejvíce pokušením a nebezpečím vydaná, proto máme užívatí všech prostředků, abychom ji zachovali: vytrvale se modliti; častěji přijímatí svaté svátosti; prositi o pomoc P. Marii a anděla strážce; mysliti na Boha a poslední věci člověka; opatrnost v obcování s druhým pohlavím; míjení zlých příležitostí; vyvarovati se zahálky a nestřídmosti. Jest to ctnost nejkrásnější, činí nás milými Bohu a podobnými andělům. „Blahoslavení čistého srdce, neboť Boha viděti budou.“ (Mt. 5, 8.)

¹⁾ 1. Tim. 5, 6.

SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO: PŘÍZNIVOST.

Spasitel dojemně v dnešním evangeliu ukazuje příznivost svého srdce: slibuje své dary a chce k nám přijíti a příbytek u nás si učiniti.

Příznivost. Jest to ctnost, kterou bližnímu přejeme vše dobré, těšíme se z jeho blaha a pomáháme mu k němu. Základem této ctnosti jest šlechetné srdce a účinná pomoc. Opak příznivosti jest závist, bolest a zármutek ze štěstí bližního. Máme se radovati s ra-

dujícími a plakati s plačícími. Radovati se ze štěstí bližního, smou-
titi se z jeho neštěstí. Slova: to mu patří, jsou slova krutá, nelas-
ková, nebratrská, nekřesťanská. Přej, a bude ti přáno. Kdo má
lásku v srdci, rád vidí jiné šťastné a spokojené. Pravá křesťanská
láska jest i příznivá.

Jak se má projevovati tato ctnost? Skutky! Nestačí jen bližní-
mu dobré přáti, musíme i skutkem k tomu přispívati. Když P.
Maria zvěděla, že Alžběta bude matkou, nespokojila se pouhým
přáním štěstí, nýbrž spěchala k tetě, aby jí nabídla své služby.
Milosrdný samaritán nepřál zraněnému pouze uzdravení, dal jej
dopravit do hospody a pečoval o něj, nečekaje odměny. Příznivost
a dobročinnost neznají sobectví. Nesmíme jednati jako oni boháči,
kteří udělují dary a podpory jen proto, aby se jim dostalo vyzna-
menání nebo slávy. Císař brasílský Don Pedro prohlásil, že dostane
titul barona každý, kdo dá na stavbu nemocnice stotisíc, titul hra-
běte, kdo dá dvěštěpadesátisíc. V krátké době peníze se hrnuly.
Císař nařídil dáti na nemocnici nápis: „Lidská ješitnost lidské bí-
dě.“ Podobně jednají mnozí, jedná-li se o dobročinné koncerty
nebo jiné podniky: dají, ale dávají neradi. To není příznivost, do-
poručená Spasitelem, poněvadž tu není láska k bližnímu a Bohu.
Vede-li nás vědomí, že všichni jsme děti jednoho Otce, vespolek
bratři a sestry se stejnými právy, stejnými povinnostmi; řídíme-li
se příkladem Spasitele, apoštolů a jiných dobrých křesťanů, proje-
vujeme příznivost rádi slovem i skutkem, věduce, že tato ctnost
přináší prospěch celé společnosti, působí mnoho dobrého a zame-
zuje mnoho zlého. Milovati bližního svého jako sebe samého jest
příkaz Kristův.

Pravá příznivost má vzor v mateřské lásce. Duchovní tázal se
mladého muže: „Kolik vyděláte denně?“ „Kolik otec?“ „A mat-
ka?“ „Matka nepracuje za mzdu.“ Matka miluje. Proto jest její
celý život jen příznivost slovem i skutkem. Milujme se vespolek
jako první křesťané!

PONDĚLÍ SVATODUŠNÍ: STRÍDMOST.

Lidé i dnes milují více tmu než světlo. To platí na př. o těch,
kteří v neděli pozdě v noci opilí kymácejí se k domovu, poněvadž
jejich skutky jsou zlé.

Strídmost jest ctnost, kterou odporujeme nezřízené žádosti jídla
a pití a obojího jen mírně užíváme. Záleží tedy strídmost v tom, že
člověk v jídle a pití zachovává určitou míru. Pokrm a nápoje jsou
dány k udržení života. Má-li člověk pracovati, musí vypotřebo-
vanou sílu denně nahrazovati nutnou stravou. Lékaři doporučují
stravu moučnou, mléčnou a zeleninovou; častá masitá strava tělu
škodí. Z toho vidíme, jak moudré jest církevní přikázání o postu.
Již Písmo Starého zákona mluví o postu. U proroka Daniele čte-

me, že židovští synkové ze šlechtických rodin měli dostávat v Babyloně stravu z královské kuchyně. Prosili, aby jim byla dávana zelenina k jídlu a voda k pití. Po desíti dnech „se ukázalo, že tváře jejich jsou lepší a tlustší nežli všech ostatních jinochů, kteří požívali pokrmu královského“.¹⁾ Totéž vidíme u venkovských dětí: při mléku, mouce, ovoci jsou zdravé a červené. Pokrm jest ku požívání a radosti. Proto i hostiny. Písmo svaté zaznamenává, že i Ježíš se jich zúčastnil: v Káni Galilejské, u farisea Šimona, u celníka Zachea. Jest jen třeba pamatovati, že nutno vždycky zachovati určitou míru. Spasitel praví: „Mějte se však na pozoru, aby srdce vaše neobtěžila se opojeností a opilstvím.“²⁾

Střídmost záleží v tom, že si člověk časem něčeho odříká. Dary Boží jsou také proto, abychom je přinášeli Bohu v oběť. Tato oběť může býti smírná a prosebná. Přinášíme je jako pokání, abychom spíše od Boha dosáhli odpuštění. Bůh nás napomíná slovy proroka Joele: „Obrátte se ke mně celým srdcem svým, a to s postem a s pláčem a s kvílením.“³⁾ Když se Ninivité postili, ušetřil Bůh jejich města. Půst jest tedy obětí prosebnou. Tak jistě bylo u Spasitele, když před veřejnou činností se postil čtyřicet dní a nocí. Vyprošoval si sílu k velikému vykupitelskému dílu. Tak bylo i u apoštolů, o nichž čteme: „Když po církvích vzkládáním rukou zřídili starší, pomodlivše se a se postivše, poručili je Pánu.“⁴⁾ Svou obětí vyprošovali si k volbě přispění Ducha Svatého. Půst, omezení v jídle, jest potřebné i z ohledů zdravotních: i zaživací orgány potřebují někdy prázdnin.

Člověk má krotiti každou nezřízenou žádost a všeho jen s měrou užívatí, má tedy odpírati i nezřízené žádosti po jídle a pití a obojího jen mírně užívatí. Střídmý člověk snadno koná práce a povinnosti svého stavu a zachovává si jmění, čest, vážnost a spokojenost, kdežto nestřídmý hubí zdraví duše i těla, činí se nezpůsobilým ku práci a ku konání svých povinností, připravuje si chudobu, bídu, mnohé bolesti, dopouští se snadno i těžkých hříchů.

*„Střízliví buďte a bděte.“*⁵⁾ Jako modlitbu a almužnu, tak i půst Duch Svatý nazývá dobrým skutkem. I zdraví vyžaduje jisté omezení v jídle a pití. „Pro nestřídmost mnozí zemřeli, ale člověk zdržlivý prodlužuje si život.“⁶⁾

¹⁾ Dan. 1, 15; ²⁾ Lk. 21, 34; ³⁾ Joel 2, 12; ⁴⁾ Sk. ap. 14, 22; ⁵⁾ 1. Petr. 5, 8; ⁶⁾ Sir. 37, 34.

ÚTERÝ SVATODUŠNÍ: TICHOST.

„Kdo vchází dveřmi jest pastýř ovcí. Tomu vrátný otvírá, a ovce slyší hlas jeho, a on své ovce volá jménem a vyvádí je, a ovce ho následují, nebo znají hlas jeho.“¹⁾ Jaký jest to hlas? Hlas tichosti.

Tichost jest ctnost, kterou potlačujeme všelikou mstivost a krotíme veškerá hnutí nespravedlivého hněvu a nevole. Kdy jsi tichý? Nevzniká-li v srdci nespravedlivý hněv a touha po pomstě. „Učte se ode mne, neboť jsem tichý.“²⁾ A přece vidíme Spasitele v před-síni chrámové s dutkami v ruce a z očí přímo srší blesky. Jest i hněv spravedlivý, svatý hněv, vidíme-li páchatí zlo. Tímto svatým hněvem musí býti naplněni rodiče, vidí-li zlo u dětí, neboť shovívavost v tomto případě jest hříchem. Běda pastýřům, nepasou-li stád svých, běda představeným, zamhouří-li obě oči. Hněv nad zlem jest spravedlivý, ale nesmíme přeháněti, neboť hrubostí ničeho nedokážeme. Přátelská odpověď odzbrojuje rozhněvaného, laskavost přemáhá hrubost.

Čeho požaduje tichost? Musíš něco snést a každému člověku rád odpouštět. Co Spasitel musel vytrpět! Závist, pomluvy, potupu, pronásledování, kříž. Jak ochotně podal ruce k svázání, dal se bičovati, trnám korunovati, ukřižovati. Učte se ode mne. Hlas jeho zní s kříže do celého světa. Chce snad Spasitel, abychom trpěli každou nespravedlnost? Práva svého máme hájiti, ale nesmíme nepříteli přátí něco zlého: lépe bezpráví trpět než bezpráví páchat. Každý musí se učit mlčeti a něco trpět. Sv. František Sáleský vyznamenával se neobyčejnou tichostí, laskavostí a dobrotou srdce. Spolupracovníkům v duchovní správě doporučoval: „Musíte víno horlivosti mísiti s balsámem dobroty, jinak víno pálí a působí bolest.“ Když světec musel kárati, činil tak laskavě, že výsledek se vždy dostavil. Když jistý muž vyznával bez pohnutí přetěžký svůj zločin, propíkl světec v pláč. „Proč pláčete?“ „Pláču, milý synu, proto, že ty nepláčeš.“

Tichost oslazuje všeliké hořkosti a mírní žalosti a bolesti, jež nám jiní působí. Tichý člověk bývá uchráněn mnohých hříchů, neshází a protivenství; bývá vážen; líbí se Bohu.

„*Blahoslavení tiši, neboť země vládnouti budou.*“³⁾ Káti se musíme všichni, když všichni hřešíme. Proto něco snášeti, něco trpět. Jednou se tak státi musí: buď zde nebo v očistci.

1) Jan 10, 2-4; 2) Mt. 11, 29; 3) Mt. 5, 4.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE: HORLIVOST V DOBRÉM.

K veliké horlivosti v dobrém nadchl Spasitel učedníky, když mluvil ona nesmírně významná slova: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Odejdouce tedy, učte všechny národy, učíce je zachovávatí všechno, co jsem přikázal vám.“¹⁾ I my musíme býti horliví v dobrém pro sebe i pro bližního.

Horlivost jest ctnost, která nás činí ochotnými konati všechno, co pomáhá k oslavě Boží a našemu spasení.

Jak Ježíš projevoval svou horlivost? Plnil svědomitě každou povinnost a ve všem hledal čest Boží a spásu lidí. Kristus především svou horlivostí prospíval jiným. Viděl lidstvo pohroužené v nešlechetnostech: co činiti a jak pomoci? Plnil své povolání, přinášel těžké oběti, podstoupil největší utrpení. V Nazaretě ukázal, co znamená pracovati, v chrámě zjevil, jak se máme modlití, na poušti učil sebezpřemáhání a obětavosti. Tak mají jednati rodiče. Nechce-li mládež plniti povinnosti, modlete se, zůstaňte doma a přemáhejte se: žádná oběť není marná. S příkladem musí se spojovati i výstraha a napomenutí. Matka zakázala dceři hru se sousedovic Aničkou. Dcera nemohla to pochopiti. „Jest pravda, že Anička kleje a lže, ale tomu se od ní učití nebudu.“ „Dobře,“ řekla matka, „tu máš sklenici vody, kápni do ní trochu inkoustu a pak mi ji ukaž.“ „Voda jest zkalená.“ „Dobře, postarej se, aby byla zase čistá.“ „Toho nedovedu.“ „Chápeš snad teď, že nečistá kapka zkalí celou duši.“

Jak to vypadá s naší horlivostí? K horlivosti patří radostné konání povinností, boj proti všemu zlému a podpora všeho dobrého. Především spokojenost se svým stavem a pracovitost. Každý člověk nese své břímě, každý, ať císař nebo papež, má svůj kříž. Buďme spokojeni: nikdo nemůže více jíti než snese. Pracujme poctivě. Špatně by to ve světě vypadalo, kdyby každý odbýval práci ledabyly. Nezapomínejme na onen svět: mějme smysl pro Boha a jeho čest. Rádi dejme svůj dar na stavbu kostela, opatření varhan, na nové zvony, na misie. Musíme z lásky k bližnímu horliti pro dobro. Netrpme neslušných divadelních kusů, neslušných výkladů, netrpme urážky svého náboženství, poučujme, co se smí a co nesmí, podporujme se vzájemně v obchodě, v konání dobrého. Horlivostí jest nám třeba, chceme-li se Bohu líbiti a nebe si zasloužiti. Bez horlivosti nedokážeme ničeho dobrého, neboť překážky se naskytují při každém dobrém skutku, a dají se překonati jen horlivostí. Zvláště budme horliví ve službě Boží a v modlitbě.

Zlo potírati, dobro všemožně podporovati. Krásný příklad dává sv. Vincenc z Pauly. Jak neúnavně kázal proti hříchu, jak všem lidem prokazoval nesčetná dobrodíní pro tělo i duši! Velikými činy před Bohem a světem jsou křesťanské dobré skutky: jdou s námi i za hrob.

¹⁾ Mt. 28, 19-20.

BOŽÍ TĚLO:

CTNOSTI, KTERÉ SPASITEL V HORSKÉM KÁZANÍ
ZVLÁŠTĚ VELEBÍ.

„Ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne.“¹⁾ Kdo žije s Kristem, v Kristu a skrze Krista, má účast na ctnostech Ježíšových. Které

ctnosti zvláště Ježíš doporučil? Ony, které jsou obsaženy v *osmeru blahoslavenství*.

Blahoslavení chudí duchem; nebo jejich jest království nebeské. Kdo jest chudý duchem? Kdo jest skromný a spokojený vně i zevně. Chudás viděl jednou modliti se sv. Ignáce a Františka Xaverského. „Pane na nebi, tak to nedovedu, ale přijmi to, Pane, jako by to bylo ode mne.“ Prostí a skromní, chudí duchem jsou všichni zbožní lidé, jež denně vidíte na Mši svaté. Blahoslavená jest i spokojenost a soběstačnost. Vzpomeňme sv. Františka a Antonína, bohatých synů ze vznešených rodin, kteří z lásky k Bohu rozdali majetky, sv. Františka Sáleského, jenž jako biskup v paláci vyhledal si nejchudší světničku. Máme-li pokrm, šat a přístřeší, budme spokojeni, jiní nemají ani toho. U prostých lidí přebývá často mnohem více štěstí a spokojenosti. Tu máme také důvod, proč chudé katolické řády nikdy neztratily přitažlivosti.

Chudí duchem jsou: pokorní, skromní křesťané, kteří rádi přijímají od moudřejších a zkušenějších lidí rady a poučení; chudí na statky pozemské, kteří snášejí svou chudobu trpělivě s odevzdaností do vůle Boží; dobrovolně chudí, kteří pohrdají pozemskými statky a důstojnostmi, aby mohli snáze Bohu sloužiti; bohatí, kteří užívají bohatství podle vůle Boží a více se starají o věci nebeské a spasení duše. Jejich jest království nebeské, t. j. jejich mzda jest spokojenost a blaženost v nebesích.

Blahoslavení tiší; neboť země vládnouti budou. To vidíme v domku Nazaretském. Tu nebylo slyšení nevlídného slova, nepřátelského pohledu nebylo viděti, nebylo tu nedorozumění. Kéž bychom žili tak klidným životem! Musíme se tomu učit. Zachováme-li klid při urážce, získali jsme již stupeň blaženosti. Svatý biskup Spiridion byl povolán k císaři Konstantinovi. Stráž ho nepřipustila, měl ošuntělý plášť. Spiridion nedal se zdržeti. Strážce udeřil jej do obličeje. Biskup řekl: „Příteli, i druhý políček rád přijmu, ale ohlaš císaři biskupa Spiridiona.“ Strážný prohlásil: „Neznal jsem vás, nečinite mne nešťastným.“ „Buď bez starosti, a budeš-li mne někdy potřebovati, milerád vyhovím.“ Tichost jest tajemství všech úspěchů sv. Františka Sáleského. Získával srdce neobyčejným klidem a vše přemáhající tichostí. Na sedmdesát tisíc bludařů uvedl zpět do Církve a to hlavně svou laskavostí, mírností a dobrotou. Kdyby mi někdo jedno oko vyrazil, tak rád říkával, druhým budu na něj s láskou pohlížeti.

Tiší jsou lidé mírné povahy, kteří se stýkají s jinými v pokoji a svornosti, přívětivě a laskavě se chovají i ku hněvivým a chybným, trpělivě snášejí a mile odpouštějí všechny křivdy a urážky jim učiněné, ničeho nepodnikají s vášnivostí a prudkostí. Zemí vládnouti budou, t. j. získají si svou tichostí zalíbení lidí na zemi a tak budou pokojně a bezpečně požívatí svých pozemských statků, po smrti pak budou přebývatí v nebi a požívatí nevýslovných radostí.

Chudoba duchem a tichost srdcem. Učme se od toho, jenž „ne-spílal v odvetu, když mu spílali; nehrozil, když trpěl, nýbrž odevzdával se tomu, jenž soudí spravedlivě“.²⁾

¹⁾ Jan 6, 58; ²⁾ 1. Petr. 2, 23.

II. NEDĚLE PO SV. DUCHU: BLAHOSLAVENSTVÍ.

Veliká večere čeká na ty, kdo následují hlasu nebeského Krále a důstojně přistupují k jeho stolu. Čeká je věčná sláva. K těmto šťastným hostům náležejí i ti, kteří lkají a lačnější a žíznější po spravedlnosti.

Blahoslavení lkající; neboť potěšeni budou. Tu nutno především vzpomenouti P. Marie. Proč lkala? Lkala proto, že zlo rádílo ve světě, že tak mnozí nechtěli věřit, že tak mnozí žili v hříších. Když Ježíš veřejně začal učit, lkala proto, že mnozí zatvrzelci připravovali si sami hrozné neštěstí. Lkáti mají rodiče nad nezdárnými dětmi, radovati se, chce-li dítě sloužiti Bohu. Když Spasitel nesl těžký kříž na Kalvarii, šla Maria za ním a obětovala mu svou bolest a svou lásku. Lkáti musíme i my, plakati nad svými hříchy, lkáti, že jsme jimi zavinili smrt Spasitele.

Lkající jsou ti, kteří se rmoutí a truchlí nad svými hříchy a nedokonalostmi, srdečně jich želí a vedou kající život; jsou jimi i ti, kteří se rmoutí proto, že Bůh jest tak málo milován, že mnozí Boha nenávidí a hříchy urážejí; i ti, kteří neštěstím a chudobou, nemocí a jiným trápením nevinně jsouce soužení upadají v zármutek. Potěšeni budou, t. j. Bůh jim udělí útěchu, když jim odpustí hříchy a přijme je na milost; budou míti radost z hříšníků pokání činících; dojdou již na zemi útěchy a síly ve svých trápeních, k tomu jednou i potěšení na věčnosti, kde jejich žalost v radost se obrátí. „Setře Bůh všelikou slzu s očí jejich, a smrti nebude již; ani zármutku, ani křiku, ani bolesti nebude již, neboť první věci pominuly.“¹⁾

Blahoslavení, kteří lačnější a žíznější po spravedlnosti; neboť nasyceni budou. Kdo má tento svatý hlad a tuto svatou žízeň? Ten, jenž ve všem se řídí vůlí Boží, ve všem hledá Boha a jeho království. Nejlépe to vidíme u P. Marie. Od dětství chtěla býti v nejbližší blízkosti Boží, proto byla dána do sboru dívek chrámových. Tu se modlila a kála, její oko stále se obracelo k Bohu. Neustávala ve dne v noci prositi Boha, aby poslal již zaslíbeného Vykupitele. Když se Syn Boží vtělil v jejím lůně, myslila jen na vykupitelské dílo, spásu světa a spravedlnost všech lidí. Vůli Boží musíme ceniti nade vše, proto nutno vždycky říkati: shoduje se to se zákonem Božím? Bez zachovávání přikázání není štěstí a blaženosti.

Po spravedlnosti lačnější a žíznější ti, kteří si přejí a usilují o to, aby byli vždy spravedliví, aby věrně plnili vůli Boží, aby i bližní byli spravedliví, a baží po tom tak, jak hladový a žíznivý po pokrmu a nápoji. Nasycení budou, t. j. Bůh jim udělí již na tomto světě hojně své milosti, by ve spravedlnosti, v ctnosti a křesťanské dokonalosti mohli prospívat; úplně budou nasyceni na onom světě, kde bude docela ukojena jejich touha po spravedlnosti.

Pro věčné blaho musíme pracovati hned. Italský státník Cavour byl upozorněn, že by měl několik dní věnovati také Bohu a své duši. „Příštího roku vykonám exercicie.“ Příštího roku nekonal exercií, smrt jej náhle překvapila. Spása duše nedá se odkládati!

¹⁾ Apok. 21, 4.

III. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: BLAHOSLAVENSTVÍ.

Spasitel mluví o tom, jak dobrý pastýř hledá ztracenou ovci. Když ji nalezne, vloží ji s radostí na ramena svá a nese domů. Spasitel stejnou péčí projevuje o zbloudilého člověka: neleká se žádné oběti, aby jej našel, a když jej nalezne, vynakládá vše, aby nalezený měl čisté srdce.

Blahoslavení milosrdní, neboť milosrdenství dojdou. Může býti někdo milosrdnější Boha, jenž „slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a dešť dává na spravedlivé i nespravedlivé?“¹⁾ Nezahrnuje hříšníky dobrodiním? Kolikrátě nám již odpustil! Neříká shovívavý až do konce? Kdo jest z Boha, musí býti milosrdný. Co všechno konali svatí z lásky k bližnímu! Vše rozdali chudým: musíme jednati podobně. Sloužili nemocným, stírali slzy nešťastných, měli soucit s padlými: smíme jednati jinak? Pokud děláme kříž, znamení milosrdenství, musíme býti milosrdní. Tomu nás učí Bůh, jenž neodmítá nikoho, kdo ho hledá.

Milosrdní jsou, kteří se rádi slitovávají nad bližním v jakékoli bídě postaveným, mají srdečnou útrpnost s chudými, nuznými, ztrápenými a přispívají jiným ku pomoci v duchovních i tělesných potřebách. Milosrdenství dojdou, t. j. Bůh jim prokáže podobné milosrdenství v tomto životě pomocí v duchovních i tělesných potřebách a odpustí jim hříchy, ale zvláště milostiv jim bude na onom světě, kdy splatí jim hojně skutky milosrdenství, odměří jim takovou měrou, jakou měřili jiným.

Blahoslavení čistého srdce; neboť Boha viděti budou. Proč Spasitel tolik miloval děti? Pro jejich nevinnost! Proč světci tak lnuli k dětem? Z jejich očí vyzařuje království nebeské! Taková jest moc nevinnosti. Z čistého oka vychází světlo, před nímž neřest ustupuje; čisté srdce má zvláštní moc v modlitbě, vyšší sílu v útrpení, nebeskou útěchu v každé chvíli; čisté srdce cítí stálou přítomnost Boží a jest blažené již na světě.

Čistého srdce jsou všichni, kteří se úzkostlivě chrání všelikých tělesných náklonností a žádostí, kteří žádným těžkým hříchem. hlavně hříchem nečistoty, srdce svého neposkvrnili, nebo, když bylo poskvrněno, pokáním je očistili. Boha viděti budou, t. j. poznávají již na tomto světě lépe a dokonaleji Boha a těší se v něm jako čistí andělé pozemští, na věčnosti budou na Boha patřiti tváří v tvář.

Čistota a milosrdenství. Budme počestní a čistí ve slově i skutku. Varujme se svědomitě všeho, co čistotu porušuje nebo k porušení svádí. K bližním budme soucitní a dobrotiví. „Budte milosrdní, jakož i Otec váš milosrdný jest.“²⁾

¹⁾ Mt. 5, 45; ²⁾ Lk. 6, 36.

IV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: BLAHOSLAVENSTVÍ.

Při zázračném zahrnutí ryb slíbil Spasitel Šimonovi: „Neboj se. od toho času budeš lidi loviti.“¹⁾ Stane se tak mocí úřadu a osobním příkladem. I my můžeme lidi získávati ctnostným chováním.

Blahoslavení pokojní; neboť synové Boží slouti budou. Sv. Hilarióna přepadli loupežníci. „Co budeš teď dělat?“ ptali se ho. „Kdo nic nemá, tomu nemůžete ničeho vzíti.“ „A co život?“ „Kdo má pokojné svědomí, nebojí se smrti.“ Ten muž měl jistě pokoj v srdci. I my máme míti pokoj v srdci. Pokoj s Bohem. Zachováme-li svědomitě přikázání Boží a církevní, nemusíme se žádného soudce báti. Pokoj s sebou. Pořádek ve všem. Napřed povinnost a potom to druhé. Práci hezky po pořádku: nejdříve nejdůležitější, pak užitečné, atd. Býti spokojen se svým stavem. Kde jsi, tam tě postavil Bůh. Pokoj s bližním. Odpouštěti, neubližovati, snášeti se. V každém bližním musíme viděti Krista.

Pokojní jsou ti, kteří mají pokoj s Bohem, jsou ve stavu milosti Boží; pokoj se sebou, mají čisté svědomí; pokoj s bližním, žijí s ním v míru a svornosti, zacházejí s ním vlídně a laskavě a snaží zabrániti svárům a různicím. Synové Boží slouti budou, t. j. budou podobni Bohu, jenž jest Bůh pokoje, a proto budou jím milováni již na zemi jako jeho dítky a na věčnosti budou jako synové Boží dědici nebeského království.

Blahoslavení, kteří protivenství trpí pro spravedlnost; nebo jejich jest království nebeské. Víme, co vytrpěli proroci, apoštolové, mučedníci. Svět nesnese pravdy a dobro ho pohoršuje. Tím si vysvětlujeme boj proti Církvi a jejím zástupcům. Dobro ještě dnes trpí násilí: modlíš-li se a jsi terčem posměchu, jsi blahoslavený, každý pohled opovržení stává se perlou a každé hrubé slovo rubínem; jdeš-li do kostela nebo k sv. přijímání a posmívají se ti, jsi blahoslavený, bohatě bude tvé utrpení odměněno.

Pro spravedlnost trpí ti, kteří snášejí hanu, potupu, posměch a jiné křivdy proto, že žijí ctnostně a spravedlivě, hříchu se chrání, Boha z celého srdce milují, horlivě mu slouží, věru slovy i skutky statečně vyznávají a nedají se žádným protivenstvím, utiskováním, pronásledováním, ba ani mukami odvrátiti od konání dobrého. Jejich jest království nebeské, t. j. mají na zemi velikou útěchu v Bohu a pak naději na velikou odplatu v nebesích, kde odměna bude tím větší, čím více museli trpěti a snášeti různá příkoří.

Utrpení jest úděl člověka na zemi, bez kříže to tu nejde. Kdo jest dobře s Bohem, má svůj pokoj. Čeho se obávati? Bůh jest náš Otec, z jeho ruky jsou všechny dobré dary: následujeme-li ho, má nás rád a nebudeme míti v ničem nedostatku.

¹⁾ Lk. 5, 10.

3. SNAŽ SE BÝTI KŘESŤANSKY DOKONALÝ

V. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

SNAHA O KŘESŤANSKOU DOKONALOST.

Kristus v dnešním evangeliu žádá upřímnou, pravou, dokonalou spravedlnost. „Nebude-li hojnější spravedlnost vaše než zákoníků a fariseů, nevejdete do království nebeského.“¹⁾ Jedná se tedy především o to, abychom všichni se snažili o dokonalost. Kdy se snažíme o dokonalost? Musíme se všichni snažiti o dokonalost? Snažíme se o dokonalost, přičiňujeme-li se, abychom Boha stále více milovali a stále více se mu líbili. Tuto povinnost máme všichni, Kristus praví všem: „Budte dokonalí, jakož i Otec váš nebeský dokonalý jest.“²⁾ Při této snaze rozeznáváme tři stupně; kdo jest na jednom z nich, jde správnou cestou.

První stupeň jest cesta očisty. Sv. Kamil byl v mládí vojínem a upadal ze špatnosti do špatnosti. Najednou si uvědomil: musím jednat jinak. Dobrý úmysl následovaly dobré skutky. Podobně jednají mnozí. Cítí svůj ubohý stav: musí býti jinak, musím se varovati těžkého hříchu. Modlí se, zpovídají se, začínají docela jiný život. Přicházejí pokušení, vzdorují, modlí se, zpovídají se; ti jsou stále na cestě očisty, na prvním stupni.

Druhý stupeň jest cesta osvícení. Na tom stupni ještě se člověk dopouští dobrovolně lehkých hříchů: neposlušnosti, nesnášlivosti, netrpělivosti, popudlivosti. Má však dobrou vůli, zpovídá se, chodí k sv. přijímání a činí opravdu pokroky: je pokornější, trpělivější, horlivější, nahlíží, že i lehkými hříchy Boha urážíme, a přičiňuje se jich zbaviti. Proto přijímá svaté svátosti, modlí se a přináší na ten úmysl i dobrovolné oběti.

Třetí stupeň jest cesta spojení. Na tomto stupni není dobrovolného všedního hříchu: dostaví-li se, není dobrovolný, poněvadž se chceme Bohu ve všem líbiti a žíti jen podle jeho nejsvětější

vůle. Na tomto stupni věřící nespokojují se přesnou povinností slyšet celou Mši svatou pobožně v neděle a zasvěcené svátky, přicházejí na Mši svatou i ve všední dny, modlí se ráno, v poledne, večer, vstupují do zbožných bratrstev a třetích řádů: chtějí v každém ohledu působiti Spasiteli radost, proto jsou i miláčky jeho.

Na kterém stupni jsme my? Těžce nemocné služebné prohlásil lékař, že není naděje na zachránění. Po přijetí svatých svátostí tápal se jí duchovní, zda má nějaké přání. „Teď ještě hodně trpěti a pak zemřít.“ Přítelkyně chtěly ji těšiti. „Chci se káti za hříchy a potom pryč z nebezpečného světa.“ Z prvního stupně vystoupila až na třetí. První stupeň jest podmínkou druhých dvou. Na prvním stupni musí býti každý z nás: litovati hříchů, zpovídati se, činiti pokání a Bohu slíbiti, že mu zachováme věrnost po celý život.

1) Mt. 5, 20; 2) Mt. 5, 48.

SV. PETRA A PAVLA:

ŘÁDNÉ PROSTŘEDKY KE KŘESŤANSKÉ DOKONALOSTI.

Kdybychom se mohli otázati sv. Petra, která slova Kristova ve všech životních bouřích jej udržovala na správné cestě, jistě by odpověděl: „Bděte a modlete se.“¹⁾ V tomto životním pravidle jsou obsaženy obyčejné prostředky k dokonalosti.

*„Bděte, abyste nevešli v pokušení.“*²⁾ S ohněm nutno opatrně zacházeti. A nedoutná v nás jiskra vášně? Jak bude, přiložíme-li kousek slámy, nebo přijde-li náhlá bouře? Strašná jest vášeň, není-li člověk dosti bdělý! Tedy: varovati se zlé příležitosti, zlých druhů a družek, krotiti sluch i zrak. Jak krásný příklad bdělosti dává P. Maria. Tichý domov byl jí vším. Byla-li někde volnější zábava, Maria tam nebyla. Její otcovský dům byl nebeským královstvím, v modlitbě a práci její právě štěstí. Jistě ji tu častěji navštívili andělé Boží a v nebi hlásili, jakým zrcadlem ctností tato panna jest pro všechny.

Modlete se, abyste nevešli v pokušení. Život člověka jest boj: duše chce vzhůru, tělo dolů, proto duše potřebuje pomoci; té dostává, povznáší-li se vzhůru modlitbou. Modlitba jest nábožné pozdvižení mysli k Bohu. Shůry přichází síla ke všemu dobrému. Nutno-li bojovati proti hněvu a neposlušnosti, modleme se, a bude zase lépe; musíme-li potírati smyslnost a rozkošnictví, modleme se, a budeme jinými lidmi. Zbožná modlitba ráno a celý den jest zcela jiný; srdečná prosba k Bohu večer a d'ábel nestydatosti musí prchat. K modlitbě patří i dobrý úmysl a sebeobětování Bohu hned ráno; k modlitbě patří i přijímání svatých svátostí. Všecku nečistotu duše odstraňuje řádná zpověď, svaté přijímání dává radost a sílu ke konání dobra.

Lepším jest člověk pokud bdí a modlí se. Ostražitosti a opatrnosti potřebujeme všichni, když každý člověk má svá pokušení. Ani světci nejsou bez pokušení. Sv. Kateřina Sienská vstoupila jako anděl čistoty v sedmnáctém roce do kláštera. A jaké duševní bouře prodělala! Budme tedy opatrní: bděme a modleme se! Bdělý má anděla k ochraně, modlícímu se sám Bůh podává pomocnou ruku.

¹⁾ Mr. 14, 38; ²⁾ Mr. 14, 38.

VI. NEDĚLE PO SV. DUCHU: MIMOŘÁDNÉ PROSTŘEDKY KE KŘESŤANSKÉ DOKONALOSTI.

Zázračné rozmnožení chlebů může nám sloužiti jako podobenství pro rozmnožení milostí, jichž se nám dostává, přijímáme-li vděčně první, malé, jednoduché milosti. Takové rozmnožení milostí mají hlavně ti, kteří se vážně přičiňují o dokonalost. Mimořádné prostředky k dosažení křesťanské dokonalosti jsou:

Dobrovolná chudoba. Bohatému mládenci řekl Kristus: „Chceš-li vejíti do života, zachovávej přikázání.“¹⁾ „Chceš-li dokonalý býti, jdi, prodej co máš a dej chudým, a pojď a následuj mne.“²⁾ Spasitel sám žil v chudobě: ležel v cizích jesličkách a umíral na cizím dřevě; bezstarostně šel světem, bydlel v cizích domech a přijímal dobrodiní dobrých lidí. „Syn člověka nemá, kde by hlavu položil.“³⁾ Celý pozemský život Spasitelův jest chvalozpěv chudoby. Proč to? Jednalo se o nutný příklad: pro bohaté, jichž srdce nepřilnulo k penězům, pro chudé, aby byli se svým stavem spokojeni; pro zámožné byl by jinak majetek nebezpečím, chudé pak máme vždycky s sebou. Spasitel miloval Lazara a používal služeb Josefa z Arimateje a Nikodema, a ti byli boháči. Zlato samo o sobě není zlem; Duch Svatý praví: „Dobré jest bohatství, není-li při něm hříchu ve svědomí.“⁴⁾

Ustavičná čistota. A zase nám dal Spasitel překrásný příklad. A výslovně učí: „Jsou panici, kteří sami oddali se panictví pro království nebeské.“⁵⁾ A sv. Pavel slavnostně prohlašuje: „Kdo se oženil, stará se o věci světské, kterak by se zalíbil ženě, a jest rozdělen. Kdo není ženat, stará se o věci Páně, kterak by se zalíbil Pánu.“⁶⁾ Jest tedy lepší panictví. Proto Syn Boží vyvolil si za matku neposkvrněnou pannu a za pěstouna panice Josefa, proto jeho miláčkem byl panic Jan. To vše jest v souhlasu se slovy knihy Moudrosti: „O jak krásné jest čistotné plémě v skvělosti.“⁷⁾ To platí zde i na věčnosti: zde, poněvadž čistá srdce jsou Bohu velice milá; na věčnosti, poněvadž „budou zpívati píseň novou před trůnem, a nikdo se nenaučí té písni,“ a „následují Beránka, kamkoli jde“.⁸⁾

Stálá poslušnost pod představeným duchovním. Poslušnost, podle slov Božích, jest lepší než oběti. Kdo chce následovati Krista, musí

zapříti sebe sama a bráti kříž svůj každodenně, musí se snažiti býti sluhou všech, jako „Syn člověka nepřišel, aby se mu sloužilo, nýbrž aby sloužil“. Již v prvních křesťanských stoletích zbožní mužové a zbožné ženy tvořili společnosti, aby pod církevními představenými etnostně a svatě žili. Jsou to řeholnice a řeholníci, žijí-li v kláštorech; poustevníci a poustevnice, žijí-li o samotě. Kdo v tomto stavu učinil slib, má povinnost jej plniti; jinak nezavazuje rada nikoho. Příkázání musí býti plněno; rada může býti zachovávána. Příkázání jest nutné a platí pro všechny; rada jest jen užitečná a platí pro ty, kteří se dobrovolně slibem ku plnění zavazují.¹

V evangelických radách zjevuje se svatost Církve: v nich totiž především jest dokonalé následování Krista a toto následování bude stále touhou zbožných duší.

¹) Mt. 19, 17; ²) Mt. 19, 21; ³) Mt. 8, 20; ⁴) Sir. 13, 20; ⁵) Mt. 19, 12; ⁶) Kor. 7, 33 a 32; ⁷) Mond. 4, 1; ⁸) Apok. 14, 3-4.

VII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: UŽITEČNOST KLÁŠTERŮ.

„Každý strom dobrý nese ovoce dobré, špatný strom ovoce špatné přináší.“¹) To platí i o lidech. „Po ovoci jejich poznáte je.“²) Toto podobenství možno rozuměti zvláště o těch, kteří žijí pohromadě, aby lehčeji se snažili o dokonalost. Mluvíme dnes o sociálním užitku klášterů.

Kláštery jsou užitečné v náboženském ohledu. Kdo po světové válce, kdy vše přímo šlelo nenávistí, konal misie? Řeholníci. A lidé pomalu se vracel a poznával svou povinnost. Komu i liberální otcové svěřují ve školách své děti? Jesuitům a Školským bratrům: vědí, že jejich děti zůstanou mravné a poctivé. Kam nejvíce lidí chodí k sv. zpovědi? K řeholníkům. A jak pomáhají kláštery chudým a nemocným, kolik útěchy milosrdné sestry skýtají vdovám a sirotkům, kolik duší zachraňují v řádových nemocnicích pro nebe. Kolik zbožných a svědomitých matek máme, jež byly odchovány v ženských klášteřích; kolik opravdu katolických učitelů a učitelek, chovanců a chovaneček klášterních škol!

Kláštery jsou užitečné v časném ohledu. Kdo proměňoval lesní půdu a pouště v úrodná pole? Benediktini. Kdo tak činí ještě dosud? Synové sv. Bernarda. Kdo zakládal ve všech zemích první školy? Řeholníci. Kdo opisovali řecké a římské knihy s neobyčejnou pílí a svědomitostí a tak zachránili světu vědy a umění, celou antickou kulturu? Řeholníci. Kdo chodí ještě dnes ve dne v noci v nemocnicích od lůžka k lůžku? Řeholnice. Kdo ošetřuje nemocné, pečuje o sirotky, mrzáky, opuštěné všeho druhu? Řeholnice. Obrovská jest práce těchto andělů milosrdenství, ale i veliká zásluha, neboť ušetřují tím státům desítky milionů ročně.

Kláštery jsou nutné, pokud jsou bolesti, hříchy a pravé ctnosti. Kláštery nejen učí zachovávat příkázání, ony je i plní. Proto jsou a zůstanou požehnáním pro svět i lidstvo.

1) Mt. 7, 17; 2) Mt. 7, 20.

4. VARUJ SE ZLÉHO.

VIII. NEDELE PO SVATÉM DUCHU: O HŘÍCHU.

Jako onomu správci v evangeliu jest nám svěřeno veliké bohatství. Jsou to nadzemské i zemské dary, jež nám nejvyšší správce vložil do ruky. S tímto svěřeným majetkem může býti špatně nakládáno, což se stává hříchem. Kdy se dopouštíme hříchu a čím bývá hřích spáchán? Hříchu se dopouštíme, přestupujeme-li zákon Boží nebo církevní vědomě a dobrovolně. Hřích může býti spáchán: myšlenkami, žádostmi, slovy a skutky, a pak také zameškáním dobrého, jež jsme povinni konati.

Co jest hřích? „Uchyl se od zlého a čiň, co jest dobré.“¹⁾ Tu jest vyslovena naše povinnost, opak toho jest hřích. Co jest míněno, těmi slovy „čiň dobré“ ohlásil Bůh na Sinaji dekalogem. Hřích jest tedy vědomé a dobrovolné přestoupení zákona Božího nebo církevního. Musíme tedy věděti, co se zakazuje a musíme dobrovolně tento zákaz překročiti.

Hřích jest ošklivý sám sebou. Napomíná-li matka dítě srdečnými a laskavými slovy a dítě drze odpovídá, jest to špatnost a hanebnost, strašný nevděk. Hříšník chová se drze k svému nejlepšímu Otci a sebevědomě prohlašuje: neučiním toho, neposlechnu tvého hlasu. Tím větší hanebností jest tato vzpoura, že člověk má od Boha tělo i duši a Bůh může okamžitě zničiti jeho život. Hříšník dopouští se i velikého nevděku za vše dobré, co má z ruky Boží. Proto právem prohlásila sv. Magdalena Pazzis: „Čeho nemohu pochopiti jest to, že může člověk těžce hřešiti.“

Hřích jest největší, ba jediné pravé zlo. Velmi zámožná rodina musela se po letech spokojiti s malou chaloupkou. Vdova dala k ní přistavěti dřevěnou kapličku s nápisem: „Pozdraven budiž, o Kříži, jediná naše naděje.“ Tu vidíme, že můžeme býti šťastni i bez majetku. Je-li někdo ochromen na všech údech, jest to jistě veliké neštěstí; sv. Lidvina v tomto stavu zpívala. Přijde-li někdo o oko, jest to jistě neštěstí, a přece „lépe jest jednookému vejíti do života, než s oběma očima uvržen býti do pekelného ohně“.²⁾ Proto slova sv. královny Blanky synu Ludvíkovi: „Raději bych tě viděla mrtvého na marách než s těžkým hříchem.“

Zákon Boží nade vše. Dionys, syrakuský vládce, pozval na hostinu Damokla, jednoho ze svých závistníků. Tento zpozoroval, že mu nad hlavou na hedvábné niti visí meč. Jak si oddychl, když

bylo po hostině a bez úrazu byl propuštěn! Zůstalo mu pro budoucnost naučení: nehněvej vládce. A to platí i nám všem. Nedbejme lidí, neohlížejte se ani napravo ani nalevo, vizme, čeho od nás požaduje Bůh: bojme se toho, jenž může tělo i duši uvrhnouti do pekelného ohně. Vážné slovo, slovo, jež všem přináší pokoj.

¹⁾ Ž. 33, 15; ²⁾ Mt. 18, 9.

IX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: ODKUD JSOU POKUŠENÍ?

Spasitel v duchu vidí nebezpečí, jež ohrožují Jerusalem, a propuká při tom v pláč. Ještě více pláče Ježíš nad neštěstím, do něhož může pokušení člověka strhnouti. Odkud přicházejí pokušení?

Pokušení zaviňují naše zlé náklonnosti. Co jest jediná myšlenka? Jediná myšlenka svedla Baltasara, krále babylonského, aby se pyšnil uloupenými nádobami chrámovými. A ruka tajemná psala ještě tajemnější slova na stěně. Co jest jediný pohled? Lotovi spoluobčané jediný pohled věnovali třem krásným mužům a zlý úmysl hned byl tu: město jejich bylo ztrestáno ohnivým deštěm. Co jest jediné slovo? Juda vzkázal Tamaře: „Dovol mi, abych se s tebou sešel.“¹⁾ A konec? Svedení. Mladé lidi chrání modlitba, nechrání jich sport, divadlo. Jen na kolenou dovedeme bojovati a vítěziti. Císař Arkadius radil se s dvořany, jak připravit o vážnost sv. Chrysostoma. Slyšel různé rady, zalíbila se mu tato rada: musíme se přičinit, aby se v něčem zapomněl. A činili úklady, ale světce chránila modlitba.

Pokušení přicházejí od špatných lidí. Říká se: mládí musí přece něčeho užítí. A co to má býti? Dobré či zlé? Jindy slyšíme: vždyť to není již dítě, proč by nemohl něčeho užítí? Jiní také tak jednají, proč bychl nemohl já? Nesmíme si všimati toho, co praví ten neb onen, nýbrž musíme dbáti toho, co Bůh říká a přikazuje. Vždycky musíme míti pod nohama katolickou půdu; co jest mimo, jest bahno. „Šestset Kč měsíčně, co chcete víc,“ volá dcera radostně. „Jsou to katolíci?“ „Nejsou, ale v neděli odpoledne budu míti volno.“ „Místa nepřijmeš! V domě, kde se nesvětí neděle službami Božími, nepřebývá štěstí.“

Pokušení přicházejí od ďábla. Kdybychom měli cestovati pustými krajinami, ohlíželi bychom se po průvodci. Z toho důvodu mladý Tobiáš hledal spolehlivého průvodce. Život náš obklopen hroznými šelmami. „Strážliví buďte a bděte, neboť protivník váš ďábel obchází jako lev řvoucí hledaje, koho by pohltit.“²⁾ Tak velkých pokušení nemám, myslí si někdo. Dobře, ale nezapomínejme, že pokušení mohou působiti tiše a lichotně jako štípnutí hada. Kdo zhřívá hada na svých prsou, nemůže čekati jiné odměny než jedovaté štípnutí. Tak působí svody k těžkému hříchu

a přece jejich následek jest zkáza člověka. Posloucháme-li ďábla a dopouštíme se těžkého hříchu, děláme radost tomu, jenž nás za to k smrti nenávidí a působí nesnáze a bolesti, kde jen může: hříchem se ocitáme v jeho moci a můžeme býti jisti, že nám přináší do domu jen neštěstí. Proto bdíti a modliti se, abychom ne- neklesli, a posilovati se hodně často svatým přijímáním.

Bděte a modlete se, abyste nevešli v pokušení. Za několik slov důvěrného rozhovoru s Bohem hned ráno dostaneme vyšší sílu, za modlitbu večerní Boží požehnání.

1) 1. Moj. 28, 16; 2) 1. Petr. 5, 8.

X. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: O ZLÉ PŘÍLEŽITOSTI.

„Bože, děkuji tobě, že nejsem jako jiní lidé, lupiči, nespravedliví, cizoložníci, aneb jako i tento celník.“¹⁾ Slyšíme farisejské rozhorlení na lupiče, nespravedlivce a cizoložníky. Jistě jsou ti hříšníci k politování. Kdybychom věděli v jakých poměrech musí někdy lidé žíti, měli bychom spíše pro ně slova soucitu a shovívavosti. Ke zlu svádí ponejvíce zlá příležitost.

Musíme se varovati zlé příležitosti ke hříchu. Co bychom činili, kdyby hrozila vážná epidemie? Učinili bychom vše, abychom se nenakazili. Nemocní jsou odváženi do zvláštních pavilonů, příbytky desinfikovány, styk omezen. Tím přirozeně trpí i obchody, ale nic platno, život jest dražší než lidský prospěch. A duše jest dražší než tělo, co tedy činiti, hrozí-li nákaza duši? Co nejpečlivěji vyhnouti se takovým lidem, společnostem, zábavám, a dávatí dobrý pozor, aby nás nezastihl morový dech hříchu. Umírající muž přiznal se zpovědníkovi: „Dostal jsem se na scestí čtením špatných knih. Zprvu jsem si říkal, že ty škandály jsou vylhány, později jsem tomu věřil a tak ztratil úctu k Církvi, přestal se modliti a klesal od propasti do propasti.“ Špatný časopis jest pro lidské srdce denní dávkou arseniku.

Jaké příležitosti se musíme varovati? Nebezpečí jsou všude a nelze jich se světa odstraniti. Jsou okolnosti, kdy můžeme uniknouti bez pohromy, nehrozí tu přímo nebezpečí, ale jsou také poměry, kdy jistě nastává pád: to jest blízká příležitost ke hříchu; této se musíme všemožně varovati. Je-li takové nebezpečí ve vlastní rodině a nemožno odejíti? Pak nutno tím více býti opatrným, hodně se modliti, často se zpovídati a přijímati Tělo Páně. Ve všech ostatních případech platí slova Páně: „Pohoršuje-li tě oko tvé, vylup je, vrhni od sebe,“²⁾ čímž jest míněno, jak nutno varovati se všeho, co pohoršuje. Máš-li přítele nebo přítelkyni rád jako zřítelnicí oka svého, a stávají-li se ti zhoubou, t. j. pohoršením a příležitostmi ke hříchu, musíš se jich zříci, musíš přinésti tuto oběť: kdo miluje někoho více než Boha, není Boha hoden.

Vznešený a zámožný otec chtěl napravit svého zkaženého syna. Dal zavolat osmdesát hodných jinochů, aby s ním pobyli osmdesát dní a nemohl se s nikým jiným stýkati. Po osmdesáti dnech našli všechny opilé při hře v kostky. Od těch osmdesáti nenaučil se ctnosti; všechny svedl k neřestem.

Velmi opatrní budme, jedná-li se o víru. Víra jest dar Boží veliký a vzácný poklad. Vypukne-li požár, snažíme se zachrániti, co se dá; zachvátí-li požár příbytek, prcháme odtud. Je-li velmi blízká příležitost ke hříchu, hoří v domě: vzchopme se, utecme z Babylona a zachraňme duši.

1) Lk. 18, 11; 2) Mt. 18, 9.

XI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘÍCHY ZE ZVYKU A JEJICH NÁSLEDKY.

Slyšeli jsme o uzdravení hluchoněmého. Jistý druh hluchoty a němoty přináší i hřích: hluchoty, protože člověk stále méně Boha slyší; němoty, protože stále méně se modlí. Hřích, jenž to působí, jest hřích ze zvyku.

Hříšník ze zvyku zapomíná stále více na Boha a stále více se Boha vzdaluje. Proč? Představme si rodiče a syna. Poslouchej, dej si přece něco říci, pracuj poctivě a svědomitě. Marně mluví, syn neposlouchá, jde svou cestou. Rodiče domlouvají, radí, upozorňují po druhé a po třetí, pořád marně. Na konec synáček stává se drzým: vím, co mám dělati, ani mne nenapadne dále poslouchati. A zcela tak si počíná i hříšník ze zvyku. Napřed Boha neposlouchá, ale má dosud výčitky svědomí, jde dále, časem znepokojené svědomí stává se mu obtížným, na konec hřích stává se mu zvykem: nemohu a nechci jinak a násilně vyhání z mysli myšlenku na Boha. A tak na Boha stále více zapomíná. K správnému životu potřebujeme milosti a tu má jen ten, kdo zůstává ve spojení s Bohem. V klášterním ústavě byla na vychování bohatá dcera továrníkova. Otec byl protestant a dívka nebyla pokřtěna. Jednoho dne provedla nepěkný kousek. Na domluvy otcovy odpověděla: „Jak mohu býti hodná bez milosti Boží a odkud jí mám dostati bez Církve? Dovol, abych byla katoličkou, a budeš hned míti docela jinou dceru.“

Hříšník ze zvyku upadá z hříchu do hříchu a propadá pomalu neřesti. Opiové opojení jest nebezpečné: kdo zkusil, nemůže se odnaučiti této neřesti. Ještě horší jest opojení smyslů. Každý hřích přitahuje nové hříchy. Nejdříve se dostavuje zábava, první hřích. Rozhazují se peníze, druhý hřích. Lež, třetí hřích. Nestačí-li peníze, následuje krádež, čtvrtý hřích. A tak to pokračuje. Kdo v jedné věci poruší věrnost k Bohu, poruší ji i ve druhé, atd. Návrat jest stále těžší, když se zapomíná na nejlepší prostředek, sv. zpověď. A konec? Snad takový, jaký měl jeden lodní kapitán. Roz-

kmotřil se s Bohem i světem. Jeden přítel přiměl ho k tomu, že půjde k svaté zpovědi. Vůle dobrá, ale skutek utek. Když na něj měla přijít řada, utekl od zpovědnice. A co se s ním stalo? Běžel k svému příteli, zakopl o koleje a byl usmrcen. O osmé hodině unikl ruce božského Spasitele a o desáté hodině padl do ruky věčného soudce.

S ďáblem si hráti jest velmi nebezpečno. Starý duchovní chtěl v nemocnici přivést děvče na správnou cestu. Nebyla tu po prvé. „Neznepokojujte mne! Budu zase zdráva, odejdu odtud a budu vesele žít.“ „Budete zase zdráva, vyjdete odtud, budete užívatí světa a jednou vás naleznou mrtvou.“ A stalo se: jednoho rána našli ji mrtvou nedaleko nemocnice. Chraň nás Bůh podobného konce!

XII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HLAVNÍ HŘÍCHY.

„Mistře, co musím učinit, abych obdržel život věčný?“⁽¹⁾ Známe odpověď Ježíšovu. Zcela dobře mohl Spasitel i odpovědět: varuj se hlavních hříchů. Které jsou hlavní hřích? Pýcha, lakomství, smilstvo, závist, nestřídmost, hněv a lenost. A proč jim říkáme hlavní hřích? Protože každý z nich jest hlavou nebo-li pramenem mnoha jiných hříchů.

Pýcha. Pyšný jest, kdo sama sebe vysoce cení a nad jiné se vyvyšuje. Není třeba činiti se horším, smím vědět, kdo jsem a co mohu. Smím se radovati, dává-li mi svědomí dobré vysvědčení. Sebevědomí a sebedůvěra jsou oprávněny. Řekne-li matka: chlapče, jsi líný, a ty se na matku oboříš, jest to pýcha. Praví-li mistr: příteli, tvoje práce nemá ceny, a ty jsi zhorka nakvašen, jest to pýcha. Upozorní-li paní: Anna, kuchyně není zcela v pořádku, a Anna cítí se uraženou, jest to pýcha. Musíme přece uznati své chyby, jen tak bude lépe. Chlapec cestou do školy, aniž chápal význam slova, slyšel jistou nestydatost, kterou opakoval před matkou. Matka vážně řekla: ať toho slova z úst tvých více neslyším a hned se s chlapcem modlila pět Otčenášů před obrazem Ukřižovaného. Chlapec ochotně se podrobil.

Pýchou se prohřešuje, kdo své dobré vlastnosti připisuje sobě a proto o sobě vysoko smýšlí, považuje se za lepšího než jsou jiní, nad jiné se vynáší, jinými pohrdá a shání se dychtivě po cti a přednostech. Pýchy se dopouštíme myšlením (padlí andělé, fariseus v chrámě); slovy (farao, když prohlásil: „Kdo jest Hospodin, abych poslouchal hlasu jeho?“); skutky (Absolon). Z pýchy pochází: nezřízená samoláska; pohrdání Bohem a náboženstvím, Církví a bližním; neposlušnost; kacířství; sváry, rŕznice, hádky.

Lakomství. Jest to nezřízená přilnulost k penězŕm a statkŕm pozemskŕm. Co jsou peníze? Dar Boží jako jiné dary. K čemu

jsou peníze? Pro pořádek a k opatření nutných věcí; pokrmu, šatstva, prádla, příbytku. Peníze jsou také pro bližního, abychom mu v potřebách pomohli; peníze jsou i pro Boha, t. j. pro stavbu kostelů, jejich zařízení a vydržování. Jest tedy hřích, myslí-li člověk jen sám na sebe, když všichni jsme jedna rodina. Lakomci mají přetěžké hříchy na svědomí. Z Chorvatska odejel mladý muž do Ameriky a vracel se jako veliký boháč. V hostinci své rodné obce dal se poznati, ale prosil, aby ničeho neříkali jeho rodičům, ženě a dospělým dětem. Prosil o nocleh ve svém domě. Když poznali, že má u sebe hodně peněz, zabili jej. Seznavše, co se stalo, šli dobrovolně na smrt.

Lakomstvím se prohřešuje: kdo bez míry touží po penězích a statcích a hledí jich nabýti nedovoleným způsobem: lstí, krádeží, podvodem, lichvou; kdo pro péči o vezdejší statky zapomíná na duši; kdo jest k chudině necitelný; kdo shromažďuje peníze jen pro radost. Z lakomství pochází: nespravedlnost, zrada a křivé přísahy; nemilosrdnost a zatvrzelost srdce; lest, podvod, atd.

Smilstvo. K udržení lidského pokolení Bůh ustanovil manželství. Co tedy ohrožuje svatost manželství nebo podkopává stydlivost, jest nečistota. Při tomto hříchu jest nejohrožnější to, že přemnoží si z něho ničeho nedělají. Pokud hřešíme, má ďábel nad námi moc; jsme-li v jeho moci, škodí nám všemožně: může do domu zanést nakažlivou nemoc, úrodu zničit krupobitím, zapálit střechu nad hlavou, přinést neštěstí do obchodu, vše ničit. S hříchem nejsou hračky. V Jižní Americe před několika lety pořádali na Velký pátek bál na břehu, náhlý příliv je překvapil a strhl tanečící do moře.

Smilstvem se prohřešuje, kdo se dobrovolně zdržuje při myšlenkách a žádostech, jež urážejí stydlivost, mluví nestydaté řeči, kochá se nestydatými pohledy, nebo se dopouští takových skutků. Ze smilstva pochází: vražda, sebevražda; nechuť k Bohu a božským věcem; zaslepenost ducha a zatvrzelost srdce; zoufalství.

Jsou základy počestnosti, jimiž Bůh nedovolí otrásati. Buď pořádek a požehnání nebo nepořádek a neštěstí za neštěstím.

¹⁾ Lk. 10, 25.

NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: HLAVNÍ HRÍCHY.

Kdo sedí u nohou Kristových a poslouchá jeho slova jako Marie v Betanii, zůstane na správné cestě a vystříhá se hlavních hříchů.

Závist. Jest to zármutek z přednosti nebo statku bližního, poněvadž nechceme, by nás předčil anebo se nám vyrovnal. Jest tedy závistivý ten, kdo se rmoutí, vede-li se bližnímu dobře, nebo mu přeje škodu. Smíme si mysliti: kéž bych byl také tak šťastný, ale nesmí nás rmoutiti, že bližní něco jest a něco má. I bližní

musí žít a má ženu a děti, i bližní jest člověk, i on jest poctivý a příčinlivý. Snažme se raději získati si Boží požehnání přítomností na Mši svaté a pak vesele do práce a za svým povoláním. Při Mši svaté ukazuje ti Pán ve svých rukou nebeské i pozemské poklady, hledej tedy pomoci u něho. Závist jest ďábelský hřích: z každého hříchu člověk aspoň něco má, ze závisti nic.

Závistí se prohřešuje, kdo nepřije bližnímu ničeho dobrého, mrzí se a rmoutí z jeho štěstí, z přednosti nebo statku, ač mu z toho žádná škoda neplyne, nýbrž jen proto, že se tím vidí jaksi zkrácen a sám toho žádá, že jest nepřející, závistivý. Ze závisti pochází: nenávisť k bližnímu; radost z neštěstí bližního a zármutek z jeho štěstí; křivé posuzování, pomluva a na cti utržení.

Nestřídmost. Nezřízená žádost jídla a pití a nemírné požívání jídla a nápoje. Jíme, abychom udržovali život, ale nežijeme jen proto, abychom jedli a pili. Nemáme se nikdy přesycovati, jíti od stolu tak, abychom mohli ještě jísti. Tedy při každém jídle trochu sebezpřemáhání pro Ježíše. Jest to dobré i pro zdraví a delší věk. Totéž platí i o pití. Krásné jest, odřekneme-li si něčeho pro jiné. Hoši dostali pomeranče. Matka je upozornila, že jejich spolužák leží v nemocnici. Hoši ihned běželi a pomeranče mu dali.

Nestřídmostí se prohřešuje, kdo více jí a pije než jest potřebí k zachování života a zdraví, kdo požívá pokrmu a nápoje více než jeho tělo potřebuje. Kdo nemírně jí, hřeší obžerstvím; kdo nemírně pije, hřeší opilstvím; kdo vyhledává jen lahůdek, jest labužník a jeho hřích labužnictví. Z nestřídmosti pochází: rozpustilost mravů, nestydatost a smilstvo; hádky a sváry; mrhání času a jmění; porušení zdraví a zeslabení sil duševních.

Hněv. Nezřízené rozčilení mysli s touhou pomstíti se. Tedy nespravedlivá roztrpčenost a bezměrná rozhořčenost na lidi a věci. Hněv má oprávnění, ale musíme míti důvod a musí míti určité hranice. Zapomene-li dítě něco nebo něco upustí, nevzplaneme hned strašlivým hněvem, protože tu není důvodu. Nebudeme také hned vypláceti: napřed laskavost, pak vážnost a teprve potom trest. Nesmíme si na tom zakládati, že se vše před námi třese: lásce patří svět. Před dobrotou a laskavostí sklání se na konec každý. Cestovatele, jenž snad prošel celý svět, tázali se jednou známí, kdy byl v životě nejšťastnější. „Když jsem ležel tyfem nemocný v nemocnici.“ „Jak jest to možné?“ „Proto, že ctihodná sestra byla plná lásky a dobroty.“ — Jest i hněv spravedlivý, je-li muž se též říká horlivost, když se někdo horší, hněvá, horlí na přestupky bližního proti pořádku, spravedlnosti, lásce a zbožnosti. Takovou horlivost mají míti rodiče, představení, vrchnosti, aby trestali všeliké přestupky proti zákonům Božím a církevním.

Hněvem se prohřešuje, kdo bývá hned nevrlý, popuzený, na mysli rozčilený, tak že mnohdy až zuří a umiňuje pomstíti se svému nepříteli nebo škůdci, t. j. odplatiti zlé zlým, utrpí-li bezpráví skutečné nebo domnělé, setká-li se u někoho s odporem ane-

bo zakusí-li jakékoli protivenství. Z něho pochází: nenávist a nepřátelství; zabití a vražda; nadávání.

Lenost. Dobrovolná nechť k věcem, jež se týkají služby Boží a péče o duši, pro namáhání a obtíže s nimi spojené. Líný jest, kdo nekoná svých povinností, tedy nevyhovuje svému povolání. Každý má svědomitě plniti povinnosti: každá práce jest shůry, každý stav od Boha. Duchovní, lékař, právník, učitel, úředník, řemeslník, obchodník, rolník, dělník, všichni patří k Boží rodině a každý má plniti vůli Boží. Každý stav musí plniti své, každé postavení zasluhuje úcty a každé povolání dává živobytí. Tu platí, že i v pracovní haleně můžeme vpravdě býti velikými, jako onen prvotřídní technik, jenž jako prostý muž vstoupil do továrny, aby s dělníky byl dělníkem a jejich apoštolem. Nedorozumění odstraňoval, spory urovnával, výstřednosti krotil, mzdové poměry zlepšil. Podobně jednala i jeho žena. Jejich okolí stalo se opravdu křesťanským. To jest velikost ducha.

Tělesnou leností se prohřešuje, kdo se štítí práce, koná ji omrzele, nebo ji docela zanedbává. *Duševní leností se prohřešuje*, kdo se stará jen o věci pozemské a zapomíná na Boha a spásu duše, nerad o takových věcech slyší a jeví k nim odpor a omrzelost, koná je jenom nedbale nebo vůbec zanedbává, nechť se podejmouti obtíží, s nimiž konání těch povinností jest spojeno. Z lenosti pochází: zanedbávání modlitby, služeb Božích a přijímání svatých svátostí; truchlivost a malomyslnost; nekajícnost, zoufalství.

Na sedmeré zdi spočívá veškeré blaho tohoto světa. Sedmi berany (na boření zdí), které vše ohrožují, jest sedm hlavních hříchů. Budme předem opatrní, neboť od malého přechází se k velkému.

XIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘÍCHY DO NEBE VOLAJÍCÍ.

„Ježíši, smiluj se nad námi.“¹⁾ Tak k Spasiteli volati mají důvod ti, kteří mají těžké hříchy do nebe volající. Jsou čtyři. O každém z nich praví Písmo svaté výslovně, že volá do nebe o pomstu, t. j. že božskou spravedlnost ku potrestání zvláště vyzývá.

Umyslná vražda. Tříkrát těžký jest tento zločin, neboť: jen Bůh má právo rozhodovati o životě a smrti; bere člověku to, co má nejdražšího; dopouštíme se velikého bezpráví. „Kaine, co jsi to učinil? Hlas krve tvého bratra ze země volá ke mně.“²⁾ Sem patří i zločin na klíčovém životě. Lidský život zůstává lidským životem, byť i plod byl den starý. Kolik strážných andělů nařiká a žaluje u Božího trůnu na nesvědomité matky vražednice! „Vrazi (tedy i vražedkyně) budou míti díl v jezeře hořícím ohněm a sírou.“³⁾

Sodomský hřích. Hřích proti přírodě. K Bohu doléhala křiklavá žaloba proti Sodomitům, Bůh sestupuje na zemi, aby jako spravedlivý soudce vyšetřil, zda zločiny jejich již dovršily míru, která ukládá Bohu zakročiti a trestati. Obyvatelé hřešili se stejným pohlavím.

Krásná města jsou zničena a viděti tu jen Mrtvé moře. „Hospodin deštil na Sodomu a Gomorrhru síru a oheň s nebe a zničil města ta a celou okolní krajinu, všechny obyvatele těch měst a všechno, co se na zemi zelenalo.“⁴⁾ Podobně zničil Bůh místa a země, kmeny a národy, kteří přestupovali a nohama šlapali základní zákony přírody a neřest na neřest hromadili. Bůh pečuje o své zákony a má moc řádati jim vážnosti.

Říkáme hřích sodomský, protože se ho dopouštěli obyvatelé Sodomu; říkáme také hřích němý, protože obsahuje ohavnosti proti čistotě, o kterých počestný člověk nemá ani mysliti ani mluvit, t. j. má oněměti.

Utiskování chudých lidí, vdov a sirotek. „Vdově a sirotku nebudeš křivditi. Ublížíte-li jim, budou volati ke mně a já budu slyšeti křik jejich; hněv můj vzplane, budu vás usmrcovati mečem, takže manželky vaše ovdoví a synové vaši osiří.“⁵⁾ Jaká necitelnost vykořisťovati bídy bližního a o všechno ho připravit! Strašným hříchem jest lichvaření a honba za penězi. Na takových penězích jsou krupěje krve a slzy a ošizení volají proti hříšníkům o pomstu ku Pánu. Kolik těch ubožáků si zoufalo! Hodné děvče skočilo do řeky, bylo závčas vytaženo, a na otázku, proč tak učinilo, odvětilo: „Nikde ve světě nenalézala jsem pomoci a soucitu.“

Utiskování chudých lidí, vdov a sirotek je hřích tak veliký a těžký, že volá k nebi o pomstu, neboť Bůh se ujímá zvláště chudých: Bůh nenávidí a přísně trestá toho, kdo je utiskuje a tak jim působí hoře a zármutek a ještě více stěžuje jim jejich bídný stav.

Zadržování neb ujímání mzdy dělníkům. „Neodpírej mzdy potřebnému a chudému bratru svému, ale téhož dne před slunce západem dej mu mzdu za jeho práci, udržuje tím život svůj.“⁶⁾ Mějme srdce na pravém místě, jest snadnější platiti než se dřít. Dělník nesmí ovšem pracovati jen proto, aby vydělával peníze; štěstí nespočívá v penězích, nýbrž v tom, abychom mnoho nepotřebovali. Radost z práce, zdraví a spokojenost činí šťastným. Při práci musíme býti svědomití bez ohledu, pozoruje-li nás někdo nebo nepozoruje. Pozoruje nás Bůh a máme svědomí.

Toho hříchu se dopouští, kdo bez příčiny nevyplácí včas dělníkům za práci smlouvané mzdy, nebo ji nespravedlivě zmenšuje.

Jak krásný byl život svaté Rodiny v Nazaretě! Život. práce a zároveň život bázně Boží. Kde bázeň Boží, tam radost a s radostí pokoj.

¹⁾ Lk. 17, 13; ²⁾ 1. Moj. 4, 10; ³⁾ Apok. 21, 8; ⁴⁾ 1. Moj. 18, 24-25; ⁵⁾ 2. Moj. 22, 22-24; ⁶⁾ 5. Moj. 24, 14.

XIV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘÍCHY PROTI DUCHU SVATÉMU.

„Nemůžete sloužiti Bohu a mamoně.“¹⁾ Jest to totéž, jakoby Pán řekl, že nemožno žíti z Ducha Božího a proti Duchu Božímu. Říše

dobra a říše zla jsou v protivě. Jsou hříchy, které směřují přímo proti Duchu Svatému, poněvadž zcela zvláštním způsobem odporují milosti Ducha Svatého a proto obyčejně zamezují obrácení hříšníka.

Zúmýslně na milosrdenství Boží hřešiti. Všichni chceme, aby Bůh byl hodně milosrdný, ale nelíbí se nám, že jest i spravedlivý. Neustálým odporováním milosti Boží, stálým pohrdáním spravedlností Boží může člověk dojít tak daleko, že na konec zúmýslně na to hřeší, že Bůh jest milosrdný. Zapomíná, že „náhle přijde hněv Boží,“²⁾ který nás může zastihnouti jako Onana, jenž zneužíval manželství, faraona Amenhotepa, jenž pronásledoval Israele, Absaloma, jenž se vzbouřil proti otci, Baltasara, jenž znesvětil chrámové nádoby. Ve všem bázeň Boží. — *Zúmýslně na milosrdenství Boží hřeši:* kdo stále hřeší a domnívají se, že milosrdný Bůh nebude jich trestati; kdo se spoléhají, že Bůh ve svém milosrdenství jim odpustí, když po hříchu se vyzpovídají; kdo odkládají s pokáním po celý život v naději, že jim Bůh bude milostiv v posledním okamžiku.

Nad milosrdenstvím Božím zoufati. Jest různá bázeň. Jest úzkostlivá bázeň, jež působí myšlenky, že všecko jest hřích. Ke hříchu jsou potřebné tři části: musím přestupovat zákon Boží nebo církevní ve věci důležité; musím věděti, co Bůh nebo Církev v zákoně přísně poroučejí nebo zakazují a při skutku musím si toho býti vědom (vědomě); musím přestupovati zákon Boží nebo církevní s úplným svolením (dobrovolně). Tato úzkost jest proti rozumu i proti důvěře. Jest farisejská bázeň, když cedíme komáry a polykáme velbloudy: strašně nás mrzí poklesek proti dobrému tónu, při hříchu proti zákonu Božímu zavíráme obě oči. I tato bázeň jest proti rozumu, protože malé činí velikým a velké malým, a zároveň proti víře. Jest zoufalá bázeň: Bůh mi nemůže odpustiti. Tato bázeň jest proti lásce. Srdce Ježíšovo jest stále otevřené: Spasitel by byl rád odpustil i Jidášovi, kdyby tento byl chtěl, a mohl býti věčným svědkem Božího slitování. — *Tímto hříchem se prohřešuje,* kdo se vzdává veškeré naděje, že by mu mohl Bůh hříchy odpustiti a dáti mu život věčný. Tím ukazuje, že nemá důvěry v Boha nebo-li zoufá nad milosrdenstvím Božím, poněvadž pro strach před božskou spravedlností zapomíná, že Bůh ke kajícím hříšníkům jest milosrdný a shovívavý.

Poznané křesťanské pravdě odpírati. Nahlížeti, že Církev má pravdu, a přidržovati se něčeho jiného, víru uznávati a nezastati se jí, katolickou pravdu znáti a v životě se o ni nestarati nebo proti ní vystupovati. Všimněme si případu z denního života. Svaté jest manželství, svatý jest zákon potomstva. To všichni víme. To jsme slyšeli od mládí, slyšeli často v kázání a křesťanském cvičení. Jak to tedy přijde, že mnozí v tomto ohledu hrozně se prohřešují, proti Stvořiteli bezbožně jednají, tvrdíce, že Bůh toho nezakazuje. Kdo nám říká, co jest či není správné? Bůh sám, jak dokazuje

Písmo svaté. Můžeme se pak diviti, že Bůh lidi i krajiny stihá různými tresty? — Tímto hříchem se provinuje: kdo svévolně pochybuje o pravdě katolické víry, jí se zřejmě protiví a života svého dle ní nespravuje, ač Bůh mu popřál milosti, že se o ní přesvědčil nebo přesvědčiti mohl.

Můžeme říci, že kde není dobré vůle, jest hřích proti Duchu Svatému. To znamená milovati více tmu než světlo. Jako Jindřich VIII. Nejdříve psal přesvědčivě o katolické nauce, ale nemravnost připravila jej o víru. Krásný jest život, krásné umírání, kráčíme-li v životě ve světle.

1) Mt. 6, 24; 2) Sir. 5, 9.

XV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘÍCHY PROTI DUCHU SVATÉMU.

„Mládenče, tobě pravím, vstaň.“¹⁾ Těmi slovy Spasitel vzkřísil naimského mládence a vrátil živého zarmoucené matce. Jiná matka truchlí nad svými duchovně mrtvými syny. Tou matkou jest katolická Církev. Nejvíce pláče nad těmi dětmi, jež hřeší proti Duchu Svatému. Kéž by je Spasitel vzkřísil k životu!

Bližnímu svému milosti Boží nepřáti a záviděti. Špatný špatně smýšlí a zlý zle jedná. A tak se stává, že mnozí nemohou viděti, je-li člověk mravný: chtějí jej míti takovým, jakými jsou sami. Mnozí hřeší, když se rmoutí a mrzí, vidí-li, že bližní žije ctnostně a bohabojně a má milost Boží, t. j. když mu milosti Boží nepřejí, nebo když si přejí, aby jí byl zbaven, t. j. když mu ji závidí. Ti všichni se protiví působení Ducha Svatého, jenž jest původce veškeré lásky a milosti.

Ke spasitelnému napomínání srdce zatvrzelé míti. Farao byl napomínán četnými zázraky, aby propustil lid israelský, ale zatvrdilo se srdce jeho a neuposlechl. Jidáše napomínal sám Spasitel, ale Jidáš setrval ve své zatvrzelosti. Tak zatvrzelými jsou všichni, kteří pohrdají napomínáními, jež jim Bůh dává svědomím, strážným andělem, slovem Božím, bídou, jež kráčí každému hříchu v patách, jakož i ti, kdo nedbají napomínání rodičů, kazatelů, učitelů, zpovědníků, dobrých přátel. Ti všichni pohrdají milostí Ducha svatého a urážejí ho, protože se nedají nijak odvrátiti od hříšného života a přivésti k dobrému.

V životě nekajícím zúmyslně až do konce setrvati. Kdo dojde tak daleko? Jaký život, taková smrt. Není-li počestnosti a mravnosti v životě, jaká může býti smrt? Jeden kněz třikrát marně se pokoušel dostati se k nemocnému muži v nemocnici, jenž drze prohlašoval, že nepotřebuje kněze. „Tak jdi k čertu,“ poznamenal kněz a chudák opravdu šel. V jiném případě měl více štěstí. Nemocný na něj volal: „Jest věčnost?“ „Za několik hodin se toho dovíte.“ To působilo. Muž se před smrtí rádně vyzpovídal. Mnozí

křesťané v zaslepenosti a zlobě páší hřích na hřích a žijí ve hříších až do smrti, aniž mají úmysl se káti, napravit svůj život a za své hříchy dostičiniti, ač jim Bůh dopřává času a příležitosti. Tak odporují milosti Ducha Svatého ku pokání je povzbuzující, urážejí Ducha Svatého a dopouštějí se hříchu proti němu.

Bůh jest shovívavý. Ruka Spasitelova stále klepá na dveře našeho srdce od našeho dětství při každém kázání, při každém křesťanském cvičení, při různých příležitostech. Nechce-li hříšník slyšet, škodí sám sobě: Bůh jej chtěl zachrániti, ale on sám nechtěl.

¹⁾ Lk. 7, 14.

XVI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘÍCHY CIZÍ.

Spasitel zahanbuje farisee pro jejich pokrytectví podobenstvím z denního života: můžeme-li dobře činiti v sobotu zvířeti, tím spíše člověku. Tohoto zahanbení zasluhovali, neboť se stále dopouštěli cizích hříchů. Cizími hříchy nazýváme ty, které jsou od jiných páchány a jimi jsme spoluvinni.

Ke hříchu raditi. Slavný švédský lékař Ribbing píše v knize o pohlavním životě, že žádný lékař nebude raditi k zakázanému činu. Ten dobrý muž se klamal. Jsou lékaři, kteří dávají pokyn nebo návod ke hříchu ničením plodů. Rodiče mnohdy radí dětem, hospodáři služebným, jak by měli lháti, křivě svědčiti, podváděti, krásti, mstíti se, atd. Jiní svádějí děti a radí jim, jak mají okrádati a klamati rodiče a kradené věci jim přinášeti. Kdo bližního poučuje, dává mu pokyn nebo návod, jak by snadno mohl nebo měl vykonati něco zlého, jest také vinen tím hříchem, kterého se bližní potom dopouští, protože k němu radil.

Ke hříchu veleti. Král Leovigild dal vsaditi do žaláře svého syna Hermenegilda, že se nechtěl zřici katolické víry. Krátce před vzkříšením Páně poslal k němu ariánského biskupa, aby jej přemluvil k odpadu. Syn odpověděl: „Řekni otci, že za tuto cenu nechci ani koruny, ani života.“ Král poslal svého biřice a nebe mělo o mučedníka více. Musíme Boha více poslouchati než lidí. Příkazuje-li někdo, co odporuje zákonu Božímu a církevnímu, nesmíme poslouchati. Slyšme správnou odpověď školáka svému otci: „Kostel jest pro matku a tvou sestru, ty půjdeš se mnou.“ „Tatínku, učíme se v katechismu.“ — „Hlouposti.“ — „Ale, tatínku, pak jest i hloupost to, co přikazuje čtvrté přikázání.“ Hřešiti velí, kdo slovy nebo pokynutím svým podřízeným rozkazuje, co Bůh zapovídá, nebo zakazuje, co Bůh poroučí: představení poddaným, aby v neděli konali služební práce, atd. Kdo tak jedná, hřeší, protože bližního takorča donucuje ke hříchu neboli velí mu hřešiti.

Ke hříchu svolovati. Mnohý otec ví, že syn čte špatné knihy a mlčí; mnohá matka zavírá oči, aby neviděla, co dcera provádí: hospodář vidí, že služební zanedbávají služby Boží v neděli, mlčí, myslí snad, že nemá zodpovědnosti. Přirozeně, že mnohem více dokáže příklad než slova. Umírající mladý muž vzkázal po duchovním svým rodičům: „Vyřídte jim můj poslední pozdrav a řekněte jim, že jim nemohu děkovati ani za život, poněvadž mi jej darovali hříchem, ani za vychování, poněvadž mi žádného nedali, ani za příklad, poněvadž mě jen kazili. Oni zavinili, že umírám předčasně a bídne.“ Kdo ke hříchu jiných svoluje, kdo jim ve hříších nebrání, utvrzuje tím bližního ve zlém. a proto jest vinen hříchem, kterého se bližní dopouští.

Příklad těchto tří cizích hříchů máme na Herodias. Matka radila, dcera poroučela a Herodes svoloval. A dcera vycházela z hodovní síně s hlavou Jana Křtitele na stříbrné míse. Nikdy oko soudcovo nehledělo tak přísně jako mrtvé oko tohoto proroka. Každé zlo nese si trest a každý najde svého soudce.

XVII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘICHY CIZÍ.

Slyšíme o velikém přikázání lásky: Boha máme milovati nade všecko a bližního jako sebe. Jest tedy hříchem jiného ke hříchu popouzeti.

Ke hříchu ponoukati. U dvora Karla V., krále francouzského, jeden šlechtic neslušně mluvil v přítomnosti mladých princů. Byl ihned propuštěn. Tak by se mělo díti všude. Jak mnohdy neopatrně se mluví před dětmi! Co z těch dětí jednou bude? Stejně duši poškozují pohanské nahotiny na stěnách příbytků. Hrozně škodí špatné knihy. Jedna kapitola takové knihy a dávka cyankali mají stejný účinek. Nejhršíšnější jest ponoukati ke hříchu skutkem: nevkusný oblek. I špatným zacházením můžeme jiné ponoukati ke hříchu. Otec se oddal pití, matka ještě horší neřesti, chlapce dali ke strýci, jenž jej bil na potkání. Jednou poškodil ovocný stromek a strýc strašně klel a hrozil, že mu přetluče všecka žebra. Chlapec z bázně honem vylezl na vysoký strom, spadl a zabil se. Ke hříchu ponouká, kdo slovy nebo skutky dává pohnutku a příležitost ke hříchu; zapřičiňuje, že jiný snáze hřeší, jest tedy vinen hříchem, kterého se bližní dopouští.

Hřích vychvalovati. Dobré máme uznati a člověka chváliti vždycky s mírou. Sv. Teresie prohlásila, že jest povinna větším díkem nepřátelům než přátelům: hana činila ji opatrnější, chvála soběstačnou. Jaká zvrácenost chváliti zlo! Na takové chvále visí těžký kámen, který klamaného stále táhne do propasti. „Běda vám, kteří říkáte zlému dobré a dobrému zlé.“¹⁾ Strašné jest, trpí-li rodiče dítětem zlo a toto zlo ještě chválí! Zkušenost učí, že se rodiče ta-

kových dětí dožijí vždycky velmi trpkého vzklamání. Hřích vychvaluje, kdo nazývá zlé dobrým a hřích vynáší za ctnost a hrdinství. Sprostého zločince vychvalují jako genia, rouhače jako vtipného člověka; podřízení vychvalují jako výborné vlastnosti hanebnosti a nešlechtnosti pánů, atd. Ti všichni podněcují svým jednáním bližního ke zlému, jsou tedy vinni hříchem, kterého se dopouští.

Ke hříchu mlčeti. To se týká především rodičů, vychovatelů, představených. Má-li strom přinášeti dobré ovoce, musíme jej pěstovati. A tak jest tomu i s člověkem. Heli z falešné lásky k synům přehlížel všechny jejich neplechy, mlčel ke všemu, netrestal. A přišel trest Boží. Synové padli jednoho dne a otec raněn z toho mrtvicí. Jsou celé legie rodin, hlavně z lepších kruhů, kde slabost rodičů zavinuje nezdárnost dětí. Ke hříchu jiných mlčí, kdo tají a zakrývá zlé skutky svého bližního. Rodiče, kteří nezabraňují chybám dětí; učitelé, kteří zamlčují rodičům darebné a rozpustilé chování dětí; ti, kteří vědí o krádežích, podvodech a neoznamují to představeným, ti všichni hřeší, neboť každý křesťan jest povinen z lásky k Bohu a bližnímu brániti zlému; kdo tak nečiní, stává se vinným hříchem svého bližního tím, že k jeho hříchu mlčí.

Největší službu prokazujeme bližnímu, chráníme-li ho hříchu. Tedy máme jej poučovati, varovati, napomínati slovem, ale hlavně příkladem, který by jej povzbuzoval k dobrému. Tím prospíváme jeho duši a opravdu jej milujeme.

¹⁾ Is. 5, 20.

XVIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: HŘICHY CIZÍ.

„Užřevše to zástupové (uzdravení ochrnulého), báli se a velbili Boha, který dal takovou moc lidem.“¹⁾ Zjevuje-li Bůh svou všemohoucnost, musí se člověk třásti před jeho majestátem; mnohem více musí se třásti, ukazuje-li svou trestající moc. Toho se dožijí nejprísněji ti, kteří svádějí bližního ku pádu.

Hříchu netrestati. Absalom nebyl by se vzbouřil proti otci, kdyby byl lépe vychován. Roboam nebyl by tak krutý, kdyby si ho v mládí byli více všímali a vše mu nedovolovali. Duch svatý praví: „Tresci syna svého, dokud můžeš míti naději“²⁾ (že se polepší). Divokost a hrubost mladých lidí musí býti kroceny. Kdo šetří metly, nesmí se diviti, dostane-li jednou metlou od dětí. Do nemocnice přivezli muže strašně ztlučeného. Co se stalo? Děti jej doma v hádce tak krutě poznamenaly. Hříchu jiných netrestá, kdo má povinnost jiné kárati, k dobrému přidržovati a vhodnými tresty k napravení pomáhati, a nečiní toho, že jest příliš shovívavý nebo zcela opomíjí trestání. Trest jest mocný prostředek k napra-

vení člověka a k zamezení dalších provinění. Kdo má moc, právo a povinnost trestati, a opomíjí toho, stává se příčinou hříchu svého bližního tím, že hříchu jeho netrestá.

Na hříchu podíl bráti. Přechovavač jako zloděj. Sem patří pomáhati padouchům ukrýváním kradených věcí, aby mohli ve svých špatnostech pokračovati, propůjčovati místnost k hanebnostem, atd. Čí vina byla větší: Adamova či Evy? Proto: bdíti a modliti se. Na hříchu podíl béře, kdo bližnímu ke hříchu pomáhá a hřešící podporuje k vlastnímu užitku. Tak hřeší všichni, kteří přechovávají zloděje, pomáhají jim zradou nebo pomocí při krádežích, kradené věci kupují, ukrývají, a vůbec všichni, kteří jakýmkoli způsobem jinému ke hříchu pomáhají nebo ze hříchu jiného mají užitek.

Hříchu hájiti. Platí rodičům, kteří myslí, že jejich dítě jest vždy a všude úplné nevinátko, předpojatým učitelům, podplaceným svědkům. Pán jim hrozí: „Běda vám, kteří za úplatky osvobozujete bezbožného, a právo tomu, jemuž přísluší, odpíráte.“³⁾ Při církevním shromáždění v Remeši v kostele sv. Remigia musel papež těžce žalovati na jednoho biskupa. Tu povstal jeden církevní kníže a počal obviněného umývati. Na místě jej stihlo hrozné neštěstí: oněměl. „Svatý Remigius ještě žije,“ volal papež a všichni souhlasili. Sv. Remigius totiž jednoho rouhače ztrestal ztrátou řeči. A kolik rouhačů denně chrlí spousty špíny v tisku proti Bohu, Církvi, víře! A jak tím tiskem zaplavují domy, rodiny, mládež! Kdo zastává hříšníka, utvrzuje ho ještě více v hříších, stává se tedy účastným všech hříchů, které hříšník potom páše.

Musíme jednati správně, jinak se shroutí svět. Soudce může býti pyšný, hněvivý, lakomý, může míti různé nectnosti, svět jde svou cestou dále. Přestane-li býti spravedlivý a tato nectnost ovládne svět, bortí se všechno, protože základ všeho pořádku jest spravedlnost.

¹⁾ Mt. 9, 8; ²⁾ Přísl. 19, 18; ³⁾ Is. 5, 23.

XIX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: TĚŽKÝ HŘÍCH.

Kristus vypravuje podobenství o královské svatbě a zmiňuje se o hostu, jenž neměl roucha svatebního. Roucho svatební jest církevním Otcům symbol posvěcující milosti. Jak hrozné neštěstí, ztrácíme-li tuto milost hříchem! Všecky hříchy nejsou stejně veliké: jsou hříchy těžké (smrtelné) a hříchy lehké (všední). Těžký hřích zbavuje nás roucha svatebního, posvěcující milosti Boží.

Kdy se dopouštíme těžkého hříchu? Pokaždé, když přestupujeme zákon Boží nebo církevní ve věci důležité zcela vědomě a zcela dobrovolně. Důležitá věc jest: ponechati každému, co mu patří, jest tedy krádež větší částky peněz (na př. 50 Kč) nebo

věci v téže hodnotě těžký hřích; důležitá věc jest čistota, jsou tedy poklesky proti čistotě těžké hříchy; důležitá věc jest poslušnost, jest tedy trvalá neposlušnost těžký hřích; důležitá věc jest dávat Bohu, co jest Božího, jest tedy služebná práce v neděli těžký hřích. Přirozeně, že tak musíme činiti zcela vědomě a zcela dobrovolně. Soudce hrozil sv. Lucii: dám tě odvésti do špatného domu. Svěťice odvětila: Podlehne-li člověk násilí proti své vůli, tím krásněji září jeho věnec. A nemohli dívku s místa odvésti! Děje-li se přestoupení zákona Božího a církevního s plným vědomím a svolením, jest to těžký hřích. Vědomí viny připravuje mnohého o rozum. Bedřich II. tázal se jednou lékaře, proč jest více choromyslných u protestantů než u katolíků. „To činí vědomí viny: katolíci mají zpověď, kde se viny zbavují, protestanté ne.“ — Hřích těžký jmenuje se také hřích smrtelný, protože jím pozbýváme nadpřirozeného života duše (t. j. milostí posvěcující) a stáváme se hodnými věčné smrti.

Proč se musíme těžkého hříchu zvláště varovati? Protože jest to hrozná urážka Boha a největší neštěstí pro člověka. Jest to hrozná urážka Boha: Bůh jest nejvyšší Pán nebe i země, musí tedy ve světě udržovati pořádek, proto dal i Desatero. Jak by to vypadalo, kdyby služebník neposlušal pánů, učedník mistra, žák učitele? A zač by stál život, kdyby poddaní neposlušali vládce, bouřili se proti němu, syn by se bouřil proti otci? Tvorové proti Stvořiteli? Hospodin poslal proroka Jeremiáše do dílny hrnčířovy. Hrnčíř pracoval na kruhu. Když se mu nepodařila nádoba, kterou dělal rukama z hlíny, udělal z ní zase nádobu jinou, jak se líbilo oku jeho ji udělati. Tu mu řekl Hospodin: „Zdali jako tento hrnčíř nemohu naložiti s vámi? Aj, jako jest hlína v ruce hrnčířově, tak jste vy v ruce mé.“¹⁾ Jaké neštěstí přináší člověku těžký hřích! Stačí připomenouti si Davida a jeho hříchy.

Těžký hřích jest a zůstane největším neštěstím. Jsme-li si vědomi tohoto neštěstí, musíme vzbuditi lítost, vyzpovídati se a prositi Boha, aby nám byl milostiv.

¹⁾ Jer. 18, 6.

XX. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: NÁSLEDKY TĚŽKÉHO HŘÍCHU.

Úředník z Kafarnaum prosí Spasitele, aby přišel a uzdravil syna jeho. Jest nebezpečí duchovního umírání, duchovní smrti: těžkým hříchem ztrácí člověk nadpřirozený život. Kéž bychom vždycky a zavčas volali pomocníka a zachránce! Hrozná jsou následky těžkého hříchu.

Těžký hřích zbavuje nás posvěcující milosti a připravuje o všechny zásluhy pro nebe. Milostí Boží stáváme se dědici nebeského království. Jaká důstojnost! Milostí Boží stáváme se i dětmi Bo-

žími s plným nárokem na nebe. Bůh nás miluje. Těžkým hříchem ztrácíme lásku Boží, přestáváme býti dítkami Božími, stáváme se nepřitelem Božím, neboť se vzpouzíme proti Bohu, když nechceme plniti jeho vůli. — S duchovním životem těžký hřích odnímá hříšníkovi i zásluhy všech dobrých skutků, jež dříve vykonal, a to na tak dlouho, dokud trvá ve hříchu. Očistí-li se pokáním od hříchu, pak zase ty zásluhy oživnou. „Padesát let jsem šetrila a do rána jsem žebračkou,“ naříkala žena, když jí shořela střecha nad hlavou. A tak jest tomu se zásluhami, dopustíme-li se těžkého hříchu.

Těžký hřích činí nás neschopnými získati si nové zásluhy pro nebe. Představme si člověka, jenž s láskou ošetřoval tisíce chudých: jediným těžkým hříchem zničil všechny ty zásluhy; představme si apoštola, jenž obrátil tisíce pohanů: jediný těžký hřích připravil jej o všechny zásluhy; představme si mučedníka, jenž hrozně trpěl na všech údech: jediný těžký hřích a celé utrpení bylo marné. A proč to? Těžkým hříchem jest usmrcena láska v duši a tím jest duše mrtva. Člověk s těžkým hříchem jest chodící rakev, neboť jeho duše jest mrtvola. Jako tělesně mrtvý nemůže ničeho vykonati pro tento svět, rovněž tak duchovně mrtvý (hříšník) nemůže ničeho vykonati pro nebe; nemůže si, pokud má těžký hřích, získati zásluh, neboť co dobrého koná ve stavu hříšném, neprospívá mu pranic ke spasení a ani po očistění od hříchu není mu počítáno za zásluhu.

Těžký hřích uvaluje na nás tresty Boží a konečně věčné zatracení. Pěťadvacetkrát mluví Spasitel, Bůh nejvyšš milosrdný, o pekle. Jak hrozný trest jest věčné zatracení! Mladé, hezké děvče bylo v ústavu choromyslných. Bezprostředně před svatbou jí ženich odřekl a to ji připravilo o rozum. Jak hrozné musí býti zavržení hříšníka Bohem na věčné časy! Už na zemi přináší těžký hřích mnohé neštěstí. Od potopy do světové války, od světové války do konce světa jest nepřetržitý řetěz trestů, jimiž Bůh lidstvo trestá; články toho řetězu připravil a spojil těžký hřích.

Středověký bludař Abaelard viděl se jednou ve snu v pekle. Lucifer mu ukazoval příbytky zavržených. „Kdo bydlí zde na pravo?“ „Tvůj známý Zeno.“ „Jak to, když všude byl považován za spravedlivého?“ „Kdo bydlí tuto nalevo?“ „Tvá sousedka.“ „Ta přece byla dobrou ženou.“ „A tento ohnivý domek?“ „To jest místo pro tebe: chybí ti ještě jen jeden těžký hřích.“ „Běda, jeden těžký hřích,“ probudil se a dodal: „toho se, Abaelarde, nikdy nedopustíš.“ A skutečně, těžkého hříchu neučinil a obrátil se.

XXI. NEDELE PO SVATÉM DUCHU: LEHKÝ HŘÍCH.

Služebník byl dlužen svému pánu deset tisíc hřiven (asi 40 mil. korun). To bylo obrovské jmění. Již sto korun jest dluh, který

musí býti splacen. A tak jest tomu i u nejvyššího Pána: můžeme u něho býti zapsáni v dlužní knize s větším nebo menším dluhem.

Kdy se dopouštíme lehkého hříchu? Přestupujeme-li zákon Boží nebo církevní ve věci méně důležité; když přestupujeme zákon Boží nebo církevní ve věci sice důležité, ale ne zcela vědomě a dobrovolně. Ve věci méně důležité. Nedostatek uctivosti při modlitbě, zbytečné vyslovování jmen svatých, nezdvořilost doma a neposlušnost, nedbalé zahánění špatných myšlenek, mlsání, lhaní bez ublížení jiným, atd. Sv. Alois jako chlapec slyšel od vojáků neslušná slova, jež opakoval. Po celý život hořce tohoto poklesku oplakával. A byly to jen lehké hříchy, poněvadž tomu patřičně nerozuměl. Mluvíme-li nebo činíme něco nesprávného, ale není to tak míněno nebo chtěno, může to býti jen lehký hřích. Z toho ovšem nevyplývá, že máme lehké hříchy podceňovati. I lehké hříchy zůstávají urážkou Boží. Kdo v maličkostech jest svědomitý, tím svědomitější jest, jedná-li se o věci důležité.

Které jsou následky lehkého hříchu? Jest překážkou mnohých milostí, které by nám Bůh jinak udělil. S pomáhající milostí jest tomu tak jako s deštěm: je-li země příliš tvrdá nebo příliš písčitá, ztrácí se mnoho dešťové vody, a je-li vyschlá duše, nedotknou se jí mnohé milosti, zůstávají bez účinků. Jiné milosti ztrácíme svou lhostejností, při tom nepokračujeme v dobrém pro nevšímavost a neopatrnost při lehkých hříších. Vizme podobenství. Představme si světnici: vše jest tu samý prach, není tu zdravého vzduchu, světnice stává se nezdravou a časem škodlivou. Tak i lehké hříchy mohou časem přinést duši těžké škody a proměnit se v těžké hříchy. Kdo si nevšímá malých hříchů, vznikají v jeho duši poněnáhu zlé náklonnosti, zmenšuje se bázeň před hříchem, čímž se stává, že se časem dopouští i hříchů těžších. Následky lehkých hříchů jsou očištcové tresty a pozemské tresty. Očištcové tresty musíme bráti vážně. Je-li duše před soudem Božím s lehkými hříchy, musí ji Bůh nejvýš spravedlivý na čas vyloučiti z nebeských radostí a stihnouti časnými tresty, v očištcí. Pozemské tresty za lehké hříchy jsou: nezdar nebo škoda v podnikání, obchodě, nemoc, neštěstí, neúroda, smrt v rodině, atd. Nezapomínejme nikdy, že Bůh jest spravedlivý.

Bůh jest náš otec a my jeho děti. Kdo má opravdovou dětskou lásku, snaží se otci působiti stále radost a varuje se působiti mu i nejmenší bolest.

Bůh chce, abychom užívali jeho prostředků milosti.

MILOST.

XXII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: O MILOSTI.

„Mistře, víme, že pravdomluvný jsi a cestě Boží v pravdě učíš.“⁽¹⁾ Fariseové věděli, že Kristus jest učitel dobra, ale nechtěli rozuměti, že k dobru i pomáhá. Ježíš učí dobru a požaduje ctnostný život a při tom nám pomáhá svou milostí.

Co jest milost? Dostaví-li se výběřčí daně, víme, že platiti jest naše povinnost; přijdou-li z některého kláštera na sbírku, dáváme jim rádi dobrovolně dar. Všichni jsme odkázáni na dary Boží. Kdo nám dává obilí, ovoce, kdo nám dává vše? To jsou tělesné dary. Člověk nemá jen tělo, má i duši. Má-li člověk jako dělník, sluha, úředník poslouchati, což jest často velmi těžké, potřebuje k tomu síly, milosti; podobně potřebuje milosti, má-li zůstati mravným ve špatném prostředí: to jsou duševní dary. Dary, jež patří k lidské přirozenosti, jsou dary přirozené, dary, jež Bůh uděluje duši, abychom jimi docházeli spasení, jsou dary vyšší, vznešenější, nadpřirozené, protože člověka povyšují nad přírodu, k důstojnosti dítky Božího a činí ho schopným zasloužiti si nebe. Jest tedy milost nadpřirozený dar Boží k spáse duše. Jest to dar, protože sami si ji nemůžeme zasloužiti; nadpřirozený dar, protože ji nikdo od přirozenosti nemá, nemůže ji nabýti, nemá vůbec na ni práva, Bůh mu ji uděluje nad jeho přirozenost. „Nestaví-li Hospodin domu, marně se lopotí, kteří jej stavějí.“⁽²⁾ Marně se namáháme v duchovním životě, nepřispěje-li Bůh svou milostí.

Kdo nám milost zasloužil? Ježíš Kristus! „Milost a pravda přišla skrze Ježíše Krista.“⁽³⁾ Kristus nám milost zasloužil svým přehořkým utrpením a přebolestnou smrtí. Krev Kristova vylévala požehnání nad Starým i Novým zákonem. V síle této krve Adam činil pokání, Noe obětoval, Abraham věřil; tato krev působila, že Daniel prorokoval příchod Páně, Isajáš líčil jeho život, Jeremiáš napomínal ku pokání svůj lid. To, co nás na křtu očisťuje, v bířmování posiluje, v pokání hříchů zbavuje, v nejsvětější svátosti živí, v pomazání nemocných utěšuje a sílí, v kněžství povyšuje,

v manželství manžely posvěcuje, jest požehnání a milost z přesvaté krve Kristovy, jest to pomoc, síla, přispění, jež nám Kristus získal svým vykupitelským dílem. Tím jest Ježíš všem: útěcha, spása a štěstí, světlo a teplo. Kristus se svou milostí jest nám jako slunce: z něho, v něm a skrze něho máme vyšší život.

Dávejme si milosti Boží, snažme se býti vždycky ve stavu milosti Boží, neboť milost činí cestu k dobrému milou a lehkou.

1) Mt. 22, 16; 2) Ž. 126, 1; 3) Jan 1, 17.

XXIII. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: MILOST POMÁHAJÍCÍ.

Žena, která trpěla krvotokem dvanáct roků, učí nás důvěře. Vidíme z Ježíše vycházeti sílu. Sílu, jež z něho vychází pro duši, zveme milostí. Jest dvojí milost: pomáhající a posvěcující.

Proč Bůh dává lidem pomáhající milost? Naše oko jest mistrovské dílo. Co by nám prospělo oko, kdybychom neměli světla, hlavně slunce? Byla by ustavičná tma a nerozeznali bychom prsty své ruky. Tak i oko našeho rozumu nemůže ničeho viděti beze světla shůry, bez milosti. Jest samozřejmé, že obrazy ze dřeva nebo kamene nemohou býti bohové. A přece Šalomoun a Sokrates, Marcus Aurelius a Cicero se jim klaněli. Tak klesne člověk, nepomáhá-li mu milost Boží. Marná by byla naše práce, kdyby nebylo světla. A tak tomu jest, chybí-li světlo milosti. Ničím není sázení a zalévání, nedá-li Bůh vzrůstu. Pole potřebuje slunce a naše práce milosti. Pomáhající milost osvěcuje náš rozum a pobádá a posiluje naši vůli, abychom dobré konali a zlého se varovali. Hříšník bez této milosti nemůže se obrátiti na dobrou cestu a spravedlivý nemůže bez ní zůstatí spravedlivým. Jest tedy pomáhající milost potřebná, neboť Kristus praví: „Beze mne nemůžete činiti nic.“¹⁾

Dává Bůh každému pomáhající milost? Bůh dává každému člověku tolik pomáhající milosti, aby mohl býti spasen, neboť „chce, aby všichni lidé byli spaseni“.²⁾ Bůh tedy dává stále pomoc ku poznání dobra a stále nás posiluje ke konání ctností a varování se hříchu. Přirozeně více nebo méně podle našeho přičinění. Pomoc shůry nikdy nechybí, ale velmi často chybí naše spolupůsobení. Jest tomu jako s deštěm v přírodě. Na tvrdé půdě odtéká mnoho vody, kámen vůbec vody nepřijímá, v písku se voda ztrácí, zkyprné pole vodu přijímá. Na nás záleží, působí-li milost nebo nepůsobí. Má-li se dařiti úroda, jest potřeba i slunce. Sluncem vyššího života jest posvěcující milost. Musíme býti ve spojení s Kristem, má-li vyšší život přinášeti květy a plody. Naše duše musí stále čerpati sílu ze živé vody Kristovy, t. j. potřebuje stále pomáhající milosti, aby měla i posvěcující milost.

Co z toho následuje? Že potřebujeme modlitby, neboť milost dostává jen ten, kdo se modlí. Proto: kdo se modlí, přijde do nebe; kdo se nemodlí, bude ztracen.

1) Jan 15, 5; 2) 1. Tim. 2, 4.

XXIV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU:

PŮSOBÍ POMÁHAJÍCÍ MILOST SAMA NAŠE SPASENÍ?

„Pane, zachovej nás, hyneme.“¹⁾ Větry a bouře jsou i v životě. Tu voláme jako apoštolové k Bohu o pomoc, t. j. potřebujeme v nebezpečí pomáhající milosti. Víme, že jest ke spasení potřebná.

Působí pomáhající milost sama naše spasení? Rozhodně nepůsobí! Tato milost nás nenutí, ona nám jen pomáhá, musíme tedy s ní spolupůsobiti a nesmíme jí odporovati. Proto praví sv. Pavel: „Nezapomínáme vás, abyste nepřijali milosti Boží nadarmo.“²⁾ A jinde praví: „Milostí Boží však jsem to, co jsem, a milost jeho ke mně nebyla marná, nýbrž pracoval jsem více než oni všichni, ale ne já, nýbrž milost Boží se mnou.“³⁾ Známe podobenství o hřivnách. Ten, jenž dostal jednu hřivnu, zakopal ji, nepřinesla tedy užitku. A pán jeho káže: „Uvrzte jej do tmy vnější.“⁴⁾ Tak se stane každému, kdo s milostí nespolupůsobí. Proč dostáváme milost na křtu svatém? Proč nás Bůh posiluje ve svatém biřmování? Proč těší a posiluje ve svatém přijímání? A kolik milostí dává při kázání, dobrém příkladu? Chce, abychom si umínili polepšiti se, chce, abychom s milostí spolupůsobili.

Čím získáváme pomáhající milost? Modlitbou, zbožnou účastí na Mši svaté, přijímáním svatých svátostí. „Otec váš nebeský dá ducha dobrého těm, kteří ho prosí.“⁵⁾ Nesmíme zapomínati, že milost jest dar, jehož nezasluhujeme, a že jen pokorným Bůh dává svou pomoc. Dokladem jsou fariseové. Viděli zázraky, ale neměli dobré vůle, poněvadž se nemodlili upřímně. Právý opak Magdalena. Spasitel, dojat její lítostí a pokorou, praví: „Odpouštějí se ti hříchy mnohé.“⁶⁾ Modlitba jest to první, co musíme činiti; mnohem více působí Mše svatá a svátosti. Při Mši svaté Ježíš za nás prosí a svátosti dávají sílu a požehnání z moci Kristovy.

Umírající zedník vzkázal šlechtické dceři, že jí má něco sdělit. „Jeho sdělení nepotřebuji.“ Dcera zedníková přišla opět a hlásila: „Vaše matka dala za války zazdít mnoho peněz, otec vám chce říci, kde to jest.“ Šlechtična přišla pozdě. Přecasto nás volá Bůh, běda, neuposlechneme-li a připravíme se o jeho milost!

1) Mt. 8, 25; 2) 2. Kor. 6, 1; 3) 1. Kor. 15, 10; 4) Mt. 25, 30; 5) Lk. 11, 3; 6) Lk. 7, 47.

XXV. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: POSVĚCUJÍCÍ MILOST.

Na poli Božím, v Církvi Kristově, jest koukol a pšenice, t. j. dobří a zlí, spravedliví a hříšníci, lidé s milostí Boží a bez milosti Boží.

Proč nám Bůh dává posvěcující milost? Abychom byli svatí, dítkami Božími, a dědici nebe. Posvěcující milostí stáváme se svatými. Proto sv. Pavel nazývá nás chrámem Božím: „Chrám Boží jest svatý, a tím jste vy.“¹⁾ Podle sv. Petra stáváme se „účastni božské přirozenosti“²⁾ dítkami Nejvyššího a dědici nebe. Milostí Boží připodobňujeme se Bohu, tím začínáme nový život v Bohu a s Bohem, nadpřirozený život, a vše, co konáme, jest záslužné pro věčnost.

Kdy jsme dostali po první posvěcující milost? Ve svátosti křtu, kdy jsme byli jako útlé ratolesti přičleněni vinnému kmeni, jímž jest Kristus. V té chvíli uskutečnila se na nás slova Kristova: „Já jsem vinný kmen, vy ratolesti; kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší ovoce mnoho.“³⁾ Milosti posvěcující jest nevyhnutelně třeba ke spasení, neboť bez ní nemůžeme býti zbaveni těžkého hříchu. Tato milost nás ospravedlňuje tím, že nás očisťuje ode všech těžkých hříchů, posvěcuje (svatými činí). Duše tímto darem jest očistěna, oživena, posvěcena; z hříšníka stává se člověk svatý a spravedlivý, tedy i Bohu milý; z otroka ďábla stává se dítě Boží a dědic nebeského království, ospravedlňuje se. Kromě toho stává se schopným konati skutky pro nebe záslužné. Je-li člověk ve stavu hříšném, nemají jeho dobré skutky před Bohem ceny, t. j. Bůh nemá v nich zalíbení a nepočítá jich člověku k zásluze. Očistíme-li se od hříchů, naše dobré skutky stávají se Bohu milými, oživují a prospívají nám, abychom si jimi zasloužili věčného života, stávají se záslužnými.

Všecko úsilí naše má směřovati k tomu, abychom stále žili ve stavu milosti Boží, byli stále živými ratolestmi vinného stromu, byli stále ve spojení s Kristem a tak si zasloužili nebe. Jest to strašná netečnost k vlastní duši, nestaráme-li se žíti v milosti Boží a jтак vědomě uvrhujeme duši do věčných muk. Kéž by Bůh osvětlil rozum všech těch ubožáků!

1) 1. Kor. 3, 17; 2) 2. Petr. 1, 4; 3) Jan 15, 5.

XXVI. NEDĚLE PO SVATÉM DUCHU: ČÍM ZTRACÍME POSVĚCUJÍCÍ MILOST?

S posvěcující milostí Boží jest to jako se zrnem hořčičným. Zrnko vložené do duše na křtu svatém dobrým ošetřováním vyrůstá v mohutný strom, z něhož mají andělé opravdovou radost. Věrností roste tato milost stále a stále.

Čím ztrácíme posvěcující milost? Těžkým hříchem! Těžkou urážkou rodičů, hrubým zanedbáváním povinností, podvodem, lichvou, necudností, nespravedlivým hněvem, cizoložstvím a nemravností. Těmi skutky odháníme Ducha Svatého a vítáme ďábla.

Jak můžeme znovu nabýti ztracené milosti? Pokáním a dokonalou lítostí. „Komu hříchy odpustíte, odpuštěny jsou.“¹⁾ Rozhřešením jest hříšník ospravedlněn, dítko Boží a dědic nebe. Jest tedy skutkem milosrdenství přivést hříšníka k sv. zpovědi. Služebná stále se modlila za svou paní, jež již léta nebyla u sv. zpovědi. V místě byla misie a služebná zdvojnásobila své modlitby. Jednoho rána prohlásila paní, že si v noci uvědomila všechny hříchy, šla na kázání a přistoupila k sv. zpovědi. Ztracenou milost nabýváme i dokonalou lítostí, t. j. lítostí z lásky k Bohu. Dopustil-li se tedy někdo hříchu, má ihned vzbudit dokonalou lítost: Ježíši, svými hříchy jsem zavinil tvé utrpení a tvou smrt, pro tuto krev odpusť moje provinění, a při nejbližší příležitosti rádně se vyzpovídáme.

Čím se posvěcující milost rozmnožuje? Přijímáním svátostí a každým dobrým skutkem ve stavu milosti. K tomu patří svědomité plnění povinností a denní práce, byť byla i nepatrná nebo nepříjemná. V prachu nalézáme různé cenné věci. I v duchovním životě jsou v prachu veliké poklady: jsou to denní práce, konáme-li je ve stavu milosti.

Z Bruselu poslali v roce 1929 tři zinkové bedny pod vojenským dozorem do Kodaně. Při otevření byli profesori, zástupci tisku a policejní stráž. Co bylo v těch bednách? Tři gramy radia v ceně šestsettisíc dánských korun. Mnohem cennějším pokladem jest posvěcující milost Boží. Věnujme jí také více pozornosti a opatrujme ji mnohem pečlivěji.

¹⁾ Jan 20, 23.

NOVÝ ROK: VE JMÉNU PÁNĚ.

Dne 3. srpna roku 1492 vyplul Kolumbus s třemi loďmi hledati nový svět. Lid s břehu posílal pozdravy, Kolumbus seděl v kajutě a začal psáti svůj deník slovy: „Ve jménu našeho Pána Ježíše Krista.“ Tak píšeme i my nad vchod do nového roku.

S Kristem pořádek a štěstí. O něco musíme se opírat; sami nedokážeme nic. Člověk potřebuje důvěry, naděje a víry. Naší důvěrou a nadějí jest Kristus, neboť jemu „jest dána veškerá moc na nebi a na zemi“.¹⁾ Na závodisti tohoto světa Ježíš Kristus, tento rytíř, jezdec na bílém koni, abychom mluvili slovy Apokalypse, přemohl všecky. Císařové a králové, kteří se s ním pustili v boj, opustili předčasně závodisti; státníci, vědci a umělci zůstali v prostřed dráhy na posměch lidu a národů. Kristus zůstane vždycky vítězem. Jeho přikázání jsou záruka klidu a pokoje, zdu a blaho-bytu a pořádku. Kde on vládne, jest počestnost a poctivost a poddanost, vzájemná úcta a láska. Dává i prostředky k bohumilému životu: modlitbu, Mši svatou, svátosti. Jest nám všem dobře pod jeho berlou.

Bez Krista není pořádku a štěstí. Buď s Kristem nebo proti Kristu; žádná polovičatost. „Kdo není se mnou, proti mně jest.“²⁾ Tu platí: buď s Kristem nebo s ďáblem. Právem bychom mohli souditi, že vládci a národové s radostí budou vyznávat Krista. Budou jej milovati. Mnozí popírají docela i jeho zjevení, a přece osoba jeho jest tak historická jako osoba císaře Augusta nebo Karla, otce vlasti. Život Kristův a jeho zázraky jsou fakta, Církev jeho žije a jsou známy její blahodárné účinky, a přece se stává, že v některých státech jest vyučování náboženství ve školách zakázáno, u nás nemusí katolické dítě náboženství se učit, na Rusku pálili a bořili kostely, v Mexiku věšeli kněze, ve Španělsku napodobili ruské bolševiky. Všecky země pocítily brzy, jak si tím podkopaly základní pilíře lidské společnosti. Státní život bez Krista podobá se lodi Titanic. Na jedné straně byl nápis: „nepotřebujeme Pána Boha a papeže“. Katolický lodní úředník psal rodičům: „ne-

věřím, že Titanic dopluje do Ameriky“. Ukázal se ledovec, udeřil do Titanicu a ze čtrnácti set cestujících zahynulo jedenáct set.

Budeš-li dobrý, budeš odměněn; budeš-li zlý, budeš potrestán. S Kristem pořádek a štěstí, bez Krista nepořádek a neštěstí.

¹⁾ Mt. 28, 18; ²⁾ Lk. 11, 23.

SVÁTEK SV. TŘÍ KRÁLŮ: O ZJEVENÍ PANĚ.

Führichův obraz Tři králové před Herodem jest jako noc a den: tyranovi Herodovi vepsala potměšilost do obličeje všecku jeho zlobu, tři mudrci září radostí, čistotou a posvátným klidem. Evangelium právem mluví o jejich radosti; upřímná srdce pociťují o vánocích opravdovou radost. Provázejme v duchu tyto tři svaté poutníky, abychom aspoň kapky okusili z poháru jejich radostí.

„Kdo jest ten novorozený král židovský?“ Tato slova dokazují božství Vykupitele. Co by jim záleželo na nějakém obyčejném králi jako byl na př. David a Šalomoun? Rodina Davidova dávno už nepanovala a zcela zchudla. Tři králové nehledají obyčejné lidské dítě. Jejich pokorná srdce jako mužů spravedlivých osvítil Duch Svatý: dítě v Betlémě v zemi židovské zrozené jest Vykupitel světa, dávno očekávaný Mesiáš, jest to Syn Nejvyššího. Důvod jejich cesty jest tedy Boží kolébka, jejich touha nebeský královský trůn, cíl jejich srdcí chrám vtěleného věčného Slova. S nemluvnětem v peřince nemohou mluvit; toto Dítě jest vševědoucí. Od kojence nemohou ničeho očekávat; toto robátko jest všemohoucí. Od ženy a muže, které tu vidí, nemusí se obávat ničeho, jejich lid a země; Maria jest matka Boží a sv. Josef pěstoun Spasitele světa. To vše vědí mudrci od východu z vyššího vnuknutí a hledají v tomto Dítěti Boha. Vyhledáváme-li Ježíše ve svatém přijímání, nalézáme toho, jemuž jest dána veškerá moc na nebi i na zemi: on nás může přetvořiti jediným slovem. Kolikráte již to dokázal!

„Viděli jsme hvězdu jeho na východě.“ Dobrý pastýř při sestupu na zemi zavěsil ve výši svou lucernu, slíbenou hvězdu mesiánskou, aby zbloudilec našel cestu k domovu. Tato neobyčejná hvězda vznášela se nad horami a svítila jasněji než ostatní hvězdy na obloze, proto také mudrci poznali v ní dávno slíbené znamení Vykupitele, byť v jejich zemích známo proroctví Balaamovo: *„Vychází hvězda z Jakoba, povstává žezlo z Israele.“*¹⁾ Bůh zároveň dal pohanům oznámiti, že skutečná hvězda jim jednou ohlásí spásu a přesný čas. Jak rozmanitým způsobem se Bůh lidem zjevoval! Na Sinaji za hromu a blesku, Eliášovi v tichém vánku, Mojžíšovi v hořícím keři, lidu v oblakovém sloupu, králům v Balaamově hvězdě. Své světlo nám ukazuje v kázáních, při svaté

oběti, při přijímání svátostí: kéž by nám tyto hvězdy vždy byly ku prospěchu!

„I přišli jsme poklonit se jemu. To jest jejich jediná touha. Chlapec jest malý a bezmocný a oni se mu chtějí klaněti. Chlapec jest chudý a potřebný a oni přišli se mu poklonit. Chlapec nemá pozemské říše, nemá lidské moci královské, mudrci královští chtějí se mu klaněti. To vše předpokládá velikou víru. Čeho křesťan dosahuje mnohými modlitbami a sebezpřemáháním, dosáhli mudrci zvláštní milostí Boží: jejich snahou, touhou, jediným štěstím jest klanění a služba Bohu. Tak má býti i u nás. K jesličkám má nás vždycky vésti hlavně a především úcta k Bohu a spása duše. Modlití se tedy máme v první řadě za hlubokou víru, silnou důvěru, obětavou lásku. Jsi-li nemocný a prosíš za zdraví, jest to správné; prosíš-li za sílu v utrpení, jest to také správné; modlíš-li se za své nepřátele, aby jim Bůh odpustil a dal jim požehnání a milost, jest to veliký a svatý čin.

Přistupujme k jesličkám s pokorným a zbožným srdcem! Prosme: Pane, učiň srdce naše podle Srdce svého! Pane, dej, abychom vždycky plnili tvou svatou vůli!

1) 4. Moj. 24, 17.

SVÁTEK SVATÉ RODINY: ČTYŘI DŮVODY DOMÁCIHO ŠTĚSTÍ.

Vidíme v duchu před sebou P. Marii, sv. Josefa s Ježíškem uprostřed. Roztomilý jest pohled na Svatou Rodinu: na její důstojnost, odevzdanost do vůle Boží a spokojenost. Ve všech křesťanských rodinách podle vůle Boží má se odrážeti štěstí této rodiny. Stane se tak, uvědomíme-li si důvody domácího štěstí.

Manželství jest svaté již samo sebou. Životní spojení muže a ženy jest záležitost Boží. K oltáři mají přistoupiti jen s hlubokou úctou k manželskému životu. Mnozí mladí lidé ničí své životní štěstí, poněvadž neznají této svaté bázně: začínají s předčasnými známostmi, slibují si lehkomyšlně manželství, zapomínají býti opatrnými a začínají rodinný život s těžkými hříchy. Úcta a svatá bázeň jsou nutné u tajemství, jež vyjadřují slova: otec, matka, dítě. Úcta před požehnanou matkou, jejíž hlavu zdobí záře z koruny matky betlemské. I divocí národové ctí matku, jež očekává děťátko, jen zvrhlý člověk nemá úcty před budoucí matkou.

Účel manželství jest svatý. Hlavní účel manželství jest potomstvo. Bůh od věčnosti stanovil životní strom lidstva udržovati manželstvím: „Rosťte, množte se“¹⁾, tak zní jeho příkaz. Manželé tedy dostali od Boha úkol dávatí státu děti, Církvi údy a nebi světce. Proto jest zločinné brániti tomuto příkazu znesvěcením manželství a ničením štěstí. A přece se naskytnou ničemní lidé, kteří dávají rady a pokyny, jak zničiti klíčící život. To jsou zřízenci ďáblůvi;

těm nutno říci zcela jasně a určitě: odejdi, satane, můj dům není doupě vrahů, budu svědomitě zachovávatí přikázání Boží.

Manželství jest prostředek milosti. Jest to obraz spojení Krista s Církví a veliká svátost, jak praví sv. Pavel. V okamžiku, kdy snoubenci u oltáře řeknou své ano, proudí krev Kristova mysticky do duše muže, do duše ženy, a tím dostávají manželé tři veliké stavovské milosti: shodu (svornost), lásku a věrnost, a tato tři světla svítí jako trojhvězdy nad každým katolickým domem. K tomu přirozeně patří, že se muž i žena musí ovládati. Bez jistého přemáhání, zdržlivosti a částečného omezování nedojdeme nikam. To vše Bůh dává, prosíme-li o tyto dary zbožnou modlitbou.

Manželství jest nerozlučitelný svazek. Spasitel důrazně prohlásil: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj.“²⁾ „Každý, kdo propouští svou manželku a bere si jinou, cizoloží, a kdo si bere propuštěnou od muže, cizoloží.“³⁾ Toto místo zůstává žulovým základem nerozlučitelnosti křesťanského manželství. V důsledku toho není manželství smlouva, již možno zrušit a zase obnovit; není to obchod, kde se kupuje a prodává; není to obchod s otrokyněmi, nýbrž svazek, jenž se uzavírá před Bohem na celý život. Katoličtí snoubenci, kteří uzavírají církevní, tedy svátostné manželství, vědí v den svatby: odloučiti nás může jediná smrt.

Šťastné manželství jest opravdu ráj, nešťastné peklo. Jak si kdo ustele, tak si lehne. Chce-li kdo v manželství býti šťasten a spokojen, ví, co činit. Každý strůjce svého štěstí.

¹⁾ 1. Moj. 1, 28; ²⁾ Mt. 19, 6; ³⁾ Lk. 16, 18.

II.

O ŠETRNOSTI.

V domku nazaretském vidíme předobraz křesťanské rodiny. Jest to domek všech křesťanských ctností. Všimněme si aspoň jedné.

Kupujme jen to, co jest nutné. Co všechno doporučují inseráty v novinách, co vychvalují různí cestující a obchodníci, co láká z různých výkladních skříní! Než se rozhodneme, musíme uvažovat: jest to nutné, potřebuji toho dnes, mohu toho ještě postrádati? Vše, co jest zbytečné, jest drahé, byť i cena byla nepatrná. Pozorujme dvě rodiny ve stejných sociálních poměrech. Muži vydělají stejně, platí stejné činže, mají týž počet dětí. V jedné jest blahobyt, v druhé jen tak tak, že to protloukají. A příčina? Jedna žena kupuje jen to, co jest nutné, druhá jest marnotratná. Marnotratné ženy rozházejí i největší bohatství.

Kupujme vždy jen dobré zboží. Mnohý myslí, že čím lacinější, tím i lepší. Naopak. To, co jest lepší, musí býti dražší. Zdání klame. Koupím-li lacinou látku, musím platit od ušití stejně, jsem tedy vlastně hodně zkrácen, když ta lacinější mnoho nevydrží, čímž se ochuzuji. Dobré zboží, dobrá práce musí se zaplatit. Tam u toho jest to lacinější. A jest jakost zboží stejná? Na zboží záleží

velmi mnoho. Dvě látky na pohled úplně stejné, a jaký mezi nimi rozdíl v jakosti!

Platíme každé zboží hotově. Mnohý teprve škodou přišel k rozumu. Běře-li se na knížku, (snadno se někdy přeběře. Kdo musí počítati s každou korunou, stává se opatrnější a zdržlivější. Každý bochníček chleba a každý kousek masa ihned zaplatiti. Korunu musíme dvakráte i třikráte v ruce obrátiti než ji vydáme, nechceme-li upadnouti do dluhů. Někdo si ovšem z dluhů nic nedělá, ale zapomíná, že jest ve svědomí zavázán k náhradě a dokud náhrady nedá, nemůže dostati rozhřešení. A pak ještě něco: dluhy jídají s námi z mísy. Těžko se dostává z dluhů, kdo neumí počítati.

Hospodařme opatrně s tím, co máme. Dobrá hospodyně si píše, kolik má příjmů a kolik vydání, aby mohla vždycky vydati počet. Vše, co si můžeme sami doma udělati, udělejme si, a k tomu pobádejme i děti. Kdo zahazuje hned vše, protože to nedovede opravit nebo opravovat nechce, ten daleko nedojde. Vždycky se musí počítati s tím, že může nastati krise. Kolik lidí by krisi šťastně přestálo, kdyby byli dovedli zavčas počítati a šetřiti. S prádlem, šatstvem, obuví, nábytkem máme opatrně zacházeti, v čistotě a pořádku udržovati. Božím darem zbytečně neplýtvějme, učme děti sesbírati i drobečky, aby si Božího daru vážily.

Milujme ve všem jednoduchost a prostotu. Budme spokojeni se světničkou, kterou máme, nemáme-li své vlastní střechy, zařídme se v nájmu tak, aby se nám doma líbilo. Není třeba přepychu. prostý nábytek, je-li čistý, vykoná tutéž službu. V příbytku slušné obrazy a ne nahotiny, byť byly sebe umělečtější. Nejkrásnější ozdobou jest kříž a obrazy Matky Boží. Nezapomínejme nikdy, že jsou lidé ještě chudší než my a jak by byli rádi, kdyby měli aspoň to, co my. V jídle nebudme vybíraví; prostá strava dobře upravená jest výživnější a zdravější než různé delikatesy.

Nikdy nevystupujme nad své poměry. Nedbejme toho, co lidé říkají, dbejme, aby vždy bylo klidné naše svědomí. Kdo šetří, má za tři. Kdo šetří, nemusí žebrať. Přirozeně, že šetrnost se nesmí zvrhnouti v lakotu. Šetrný člověk může prokazovati veliká dobrodiní a almužnami vykupovati svá provinění. Budme šetrni, ale nikdy skoupí a lakomí!

SV. JOSEFA:

SPRÁVNÁ MODLITBA.

„Ústa spravedlivcova mluví, co moudré jest, a jeho jazyk pronášá, co správné.“¹⁾ Tato slova učí nás správné modlitbě.

Ústa spravedlivcova. Josef byl, jak praví sv. evangelista, muž spravedlivý. A jak spravedlivý? Jak to odpovídalo jeho postavení. Byl mužem matky Boží a pěstounem Syna Božího. Musíme tedy o jeho spravedlnosti říci, že byla Bohu velice milá, tím i jeho mod-

litba byla modlitba spravedlivcova. Modlil se tedy s čistým srdcem, jako přítel Boží a dědic nebe. „Mnoho může modlitba spravedlivého.“²⁾ Koho by měl Bůh více a spíše vyslyšeti než svoje přátele a dědice? A to jest ta příčina, proč jest naše modlitba často nesprávná. Modlitba a život musí souhlasiti: není možno jednou rukou Boha bít a druhou žebřati o dar. Jistý voják denně i v kasárnách vzýval matku Boží, a při tom se nemohl rozhodnouti za nechatí velice hříšného zvyku. Zjevila se mu jednou matka Boží a podala mu mísu dobrého ovoce; mísa byla hrozně nečistá. „Jez,“ pobízela matka Boží. „Nemohu, mísa mne odpuzuje.“ „Tak jest, synu, i s tvou modlitbou.“ Naše ústa při modlitbě mají býti ústa spravedlivcova.

Ústa spravedlivcova mluví, co moudré jest. To nám praví, jak se modlil sv. Josef, a zač se modlil. Zač se sv. Josef modlil? Za království Boží a jeho spravedlnost; za ochranu před každým hříchem; za pokrok v dobrém; za dokonalé ctnosti. A tak se máme i my modliti. Především pamatovati na duši. To jest moudrost. Při modlitbě máme věděti, co činíme: hlava i srdce musí při tom býti, t. j. musíme se modliti s myslí sebranou. Při růženci na př. musíme myslet na dotyčná tajemství. Hlasitá, společná modlitba má býti uctivá a důstojná. To jest „klaněti se Bohu v duchu a v pravdě“³⁾. Nemocný voják choval se k ošetřovateli velice hrubě. Jednou modlila se sestra tiše u jeho lůžka. Stále ji volal. Sestra chtěla odejít: „Takhle se nemohu modliti.“ „Už vás nebudu rušiti, modlete se se mnou nahlas.“ Předříkávala mu tři božské ctnosti, lítost a dobrý úmysl. Činila tak s takovým přesvědčením, a s takovou vážností, že voják náhle zvolal: „Zavolejte mi kněze.“ Takovou cenu má správná modlitba.

Ústa spravedlivcova mluví, co moudré jest. Kéž bychom při modlitbě stále si uvědomovali, že oko Boží nás vidí, a pozoruje! Pozoruje-li otec děti, jsou obyčejně dvojnásobně hodné: pilněji pracují úkoly, slušněji se chovají, jsou způsobnější. Mysleme při modlitbě: stojím před obličejem Božím.

1) Ž. 36, 30; 2) Jak. 5, 16; 3) Jan 4, 23.

ZVĚSTOVÁNÍ PANNY MARIE: MODLITBA A JEJÍ DRUHY.

Umění vyjadřuje tajemství dnešního dne tím, že znázorňuje P. Marii pohříženou v modlitbu tak, že ji pozdrav andělův překvapil a zalekl. Toto pojetí jest správné. Nikdo nepěstoval modlitbu tak jako ona, když musela býti ve stálém spojení s Bohem.

Modlitba jest důležité dílo. Modliti se jest především rozumné. Chce-li dítě něčeho od otce, ví jak jednati. Pochopitelně, neboť čeho nemáme, musíme si zasloužiti nebo vyprositi. Peníze a životní prostředky můžeme si zasloužiti, ale kdo si může zasloužiti

v denní mzdě pokoru, obětavost, čistotu? To znamená modliti se: Modliti se jest tedy moudré. Modlitba nás posiluje k vítěznému boji proti zlu. Jest tedy modlitba důležité dílo. Proto Spasitel doporučuje modlitbu a prohlašuje, že „jest potřebí vždycky se modliti a neustávati“¹⁾. Sám se modlíval celé noci. Jak krásný jest Otčenáš! I Písmo svaté často a často pobádá k modlitbě. Všichni dobří a šlechetní mužové se modlili; modlily se i všechny úctyhodné ženy. Jistý muž byl jiného názoru. „Mám prositi za chléb, který si sám vydělávám?“ Po dvou letech otekl mu krk a nemohl vůbec polykati. „Běda mi: chléb mám a nemohu ho jísti. Nyní chápu slova: Chléb náš vezdejší dej nám dnes.“ A musel zemřít bez sv. přijímání.

Které jsou druhy modlitby? Především modlitba rozjímavá. Rozjímání znamená přemýšleti o životě a utrpení Pána Ježíše, o posledních věcech člověka nebo jiných pravdách a při tom vzbuzovati zbožné city a spasitelná předsevzetí. Tak se máme modliti různec a křížovou cestu: máme uvažovati a při tom rozmlouvat s Pánem Ježíšem, P. Marií a anděly. Rozjímání jest tedy modlitba jen v myšlenkách. Ústní modlitba, kdy skutečně ústy mluvíme k Bohu a svatým. Tak se modlíme Otčenáš, Zdrávas, tak konáme obyčejné pobožnosti. Jedna žena vyznala se svému zpovědníkovi: „Mám-li milost, modlím se jeden Otčenáš nebo jen půl; nemám-li milosti, modlím se několik.“ „Jak to?“ „To jest tak: mám-li milost, říkám Otče náš, a myslím, jak jest můj Otec, já jeho dítě; a dědička jeho království, co mi již prokázal a co ještě prokáže dobrodiní, atd. Nemám-li milosti, modlím se několik otčenášů ústy.“ K modlitbě patří i všechny skutky pobožnosti: Mše svatá, odpolední pobožnosti, atd.

Modlitba jest nutná. Kdo dává polní úrodu? Kdo ovoce? Máme se tedy modliti za spásu duše i za dobra časná.

¹⁾ Lk. 18, 1.

VELKÝ PÁTEK:

PĚT TRESTAJÍCÍCH BLESKŮ Z PĚTI RAN KRISTOVÝCH.

Vidíme-li před sebou Krista na kříži, chceme zkoumati, jakou vinu máme na jeho smrti. Chci dnes, jednou v roce, mluvit o onom hříchu, který přivedl Spasitele na kříž, o nečistotě. Kdo nechce slyšeti v tomto ohledu o polepšení, toho zasáhnou blesky z pěti ran Kristových.

První blesk jest ztráta cti. „Kdo mluví nepravé věci, nemůže se utajit, aniž ho mine trestající spravedlnost.“ Proč? Takové řeči jsou jako nákaza, jež ohrožuje celé okolí. Svůdce přivádí o vážnost. A což teprve skutečný hřích! Ammon, syn Davidův, dopustiv se hanebnosti, byl pokládán za skvrnu rodiny a vlastní bratr dal jej zabít. Často čteme o surovostech, jichž se dopouštějí různí

zvrhlíci na těch, které svedli. Ti lidé ztrácejí vzájemnou úctu, neboť tento hřích snižuje člověka k němé tváři.

Druhý blesk jest ztráta zdraví. Ani největší nepřítel neodvážil se přiblížiti Samsonovi. S nevinností ztratil i sílu. Jest úsudek lékařů, že chlipnost porušuje přirozené síly tělesné více než nakažlivé nemoce; strašně člověka seslabuje; strašně působí na paměť a rozum; ukracuje život jako žádná jiná nemoc. Kolik lidí ročně umírá následkem této neřesti v různých ústavech!

Třetí blesk jest ztráta blahobytu. Apoštol malomocných Don Ugia vypravuje ze svého misijního obvodu, že byl jednoho dne volán k nemocnému, jemuž bylo stotřicet let. Synové byli kolem devadesáti let. Devadesát pět let starého syna tázal se misionář, jak si má vysvětliti tak vysoký věk. „Podívejte se na tato pole, jež jsou nejkrásnější v celém okolí. A teď slyšte. Otec si nás dal zavolati a řekl: chraňte se každého hříchů nestydatosti. V den, kdy se zapomenete, stihne kletba vás i vaše pole. Uposlechli jsme a proto máme Boží požehnání.“

Čtvrtý blesk jest ztráta milosti. Těžký hřích olupuje nás o posvěcující milost a tím o přátelství Boží a dědictví nebeské. Zlý duch se usazuje v duši. Mysleme si mladého člověka, jenž stále takové hříchy páše. Čtyřikráte v roce jde k sv. zpovědi a pak nějakou dobu se chrání toho hříchů. To znamená čtyřicet až padesát dní v milosti a zbytek v těžkém hříchů. A stává-li se to několikrát, sloužil dobré čtyři pětiny života ďáblu. Jaké to neštěstí!

Pátý blesk jest ztráta blaženosti. V jisté osadě byla taneční zábava. Jinoch a děvče odešli na půdu, kde byli později nalezeni upáleni. Otce tak strašně dojala hanba synova, že u hrobu proklínal svého syna. Jak budou proklínati sebe a den svého zrození všichni, kteří pro tuto neřest budou uvrženi do věčného ohně! Nebude jim pomoci, odděluje je hluboká propast.

Se srdcem skroušeným pohledme k Spasiteli na kříž, oplakávejme svou vinu a učinme pevné předsevzetí: od nynějška ani jediné provinění proti čistotě. Každý kající dosáhne milosrdenství pro rány Kristovy.

¹⁾ Mond. 1, 8.

HOD BOŽÍ VELIKONOČNÍ: SVĚDECTVÍ O VZKŘÍŠENÍ.

„Budu-li povýšen od země, potáhnu všecko k sobě.“¹⁾ To platí o Ježíšově povýšení na kříži a ještě více o jeho oslavení při vzkříšení. Tímto dnem počíná triumf Spasitele v říši stvoření. Rozumní i nerozumní tvorové vydávají mu svědectví.

Vzkříšení dosvědčují velikonoce v přírodě. S vítěznou korouhví, provázen všemi andělskými kůry a spravedlivými Starého zákona, kráčí dnes Spasitel vykoupeným světem. Všude se ozývá jeho výrok: „Já jsem život.“²⁾ Všechn život jest v mé moci a tak jsem

pánem života i smrti. Viz podobenství v přírodě. Pozoroval jsi někdy housenku, kuklu a motýla? Kukla, zdánlivě mrtvá bytost na stromové větvi, a nyní motýl krásných barev. Ten, jenž to způsobil, jest pán všeho života. Můžeš jíti po vodě? Nemůžeš, pán života může. Promění-li vodu v led, můžeš po něm choditi. Ten, jenž dal vodě své zákony, jest pán všeho života. Co jsou ranní červánky, duha, horské červánky? Ten, jenž to může způsobiti, jest pán všeho života. Pozorujme zrnko obilní, jak tlí a klíčí a vyhání stéblo a přináší plody: kdo to vše působí, kdo dává sílu k tomu? Pozoruj květy stromů, jak z nich vyrůstají plody. Ten, jenž to působí, jest pán všeho života. Velikonoce v přírodě dosvědčují vzkříšení Páně.

Vzkříšení dosvědčují velikonoce v životě. Za pronásledování křesťanů byli v pohanské zemi uvrženi katoličtí katechetisté do žaláře. Bylo jich třicet. Žalář měl dvoje dveře. Vyšel-li někdo jedněmi dveřmi, musel jíti přes obraz Ukřižovaného, ale byl ušetřen; vyšel-li druhými dveřmi, musel umříti. Všichni, až na dva, radostně podstoupili mučednickou smrt. Tito muži byli přesvědčeni o Kristově vzkříšení, byli Kristem posilněni a naplněni jeho láskou. V něm povstali k novému, vyššímu životu, a jsou tedy svědky vzkříšení z lidského života. Dokazují slova Kristova, že jest pán všelikého života. Je-li těžce nemocný po posledním pomazání uzdraven, životu navrácen, jest to jistě svědectví, že Kristus, jenž ustanovil prostředky spásy, jest pán všeho života. Stává-li se hříšník, jenž dlouhá léta o kostel nezavadil a Boží přikázání i církevní nohama šlapal, po misii docela jiným člověkem, modlí se, jest pravidelně na Mši svaté a přijímá svátosti, poctivě žije a svědomitě koná své povinnosti, jest to vzkříšení v životě, velikonoce, jež vydávají svědectví o Kristově síle a milosti, o jeho vykupitelské moci a důstojnosti božské. A nečiní Kristus z nespravedlivých spravedlivé, z necitelných milosrdné, z nečistých čisté, z nesmířitelných pokojné? Kdo to činí, jest pán všeho života, jest sám život. Velikonoce v životě dosvědčují vzkříšení Páně.

Jistý cestovatel posmíval se v Palestině arabskému průvodci pro jeho modlitbu. „Jak můžeš býti věřící, když jsi Boha nikdy neviděl?“ Arab odpověděl: „Ráno při východu slunce a ve všech jeho dílech vidím stopy Boží, proto v něho věřím.“ Stopy vzkříšeného Spasitele vidíme v přírodě i v životě. Radujme se z toho a jásejme vstříc Vítězi nad životem a smrtí!

¹⁾ Jan 12, 32; ²⁾ Jan 14, 6.

II.

ZPOVĚĎ JEST KOUPEL.

Křest a pokání jsou svátosti mrtvých, t. j. svátosti, které z duchovně mrtvých, z hříšníků, činí dítky Boží, protože se v nich od-pouštějí hříchy, jimiž se posvěcující milost ztrácí. Nazývá-li se křest koupelí, můžeme plným právem koupelí nazvati i pokání.

Koupel očisťuje. Jeden poutník do Svaté země vypravoval, že viděl v Jaffě tamější obyvatele v moři se koupati a těla jejich třpytila se čistotou. Po denní práci rádi se koupáme: kovář, komíník a jiní vyhledávají koupel, aby se očistili a osvěžili. I duše potřebuje koupele. Břímě dne i horko, styk s lidmi a zvířaty, se strojí a náčiním, s ohněm a hroudou a prachem mohou snadno duše pozemských poutníků znečistiti a hříchy poskvřniti. Můžeme tedy při pomyslení na svátost pokání říci s etiopským komorníkem: „Hle, tu voda, co zabraňuje“¹⁾, abych vstoupil a vykoupal se? Víra učí, že ve zpovědi se nám odpouštějí, vyznáváme-li se úplně a upřímně a litujeme hříchů z lásky k Bohu, těžké i lehké hříchy. Kristus řekl: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a kterým zadržíte, zadrženy jsou.“²⁾ Jest tedy naše duše po zpovědi umyta jako tělo po koupeli.

Koupel sílí. Tento účinek jest spojen s prvním. Póry tělesné se uvolňují, kůže lehčeji pracuje, můžeme říci, dýchá bez překážky a tělo se stává silnější a celkový stav lepší. K tomu přistupuje léčivý účinek vody. Víme, že nemocní často u pramenů nalézají uzdravení a novou životní sílu (Karlovy Vary, Jáchymov). Totéž působí i druhý účinek svátosti pokání: dostáváme novou pomoc a výzbroj, dobré činiti a zlého se varovati, dostáváme nové účinné milosti, podporu, abychom příkázání zachovávali a v ctnostech vytrvali.

Koupel potěšuje. Následek dvou dřívějších milostí. V koupeli jest člověku dobře, jak nejlépe viděti u dětí. Jest jistě veliký rozdíl v tom, jaké ruce v nemoci nám pomáhají. Dobře si počínáť milosrdná sestra, nejraději máme pečlivou ruku matky, jež jedná něžně a opatrně, uklidňuje a radost přináší. Jako koupel potěšuje i zpověď. Jsme zbaveni viny, obdařeni novou pomocí, svědomí klidné, srdce radostně bije, cítíme se šťastnými. Tato radost jest jeden z plodů Ducha Svatého a jest údělem těch, kteří mají očistěné srdce. V životopisech konvertitů častěji čteme, že po první svaté zpovědi srdce přetéka nadzemskou blažeností.

Zpověď jest svatá koupel. Jsou lidé, kteří se vody bojí, a jsou katolíci, kteří se bojí zpovědi. Zapomínají, že zpověď jest oblažující koupel, zahřívaná dechem Spasitele, že tedy máme za tuto koupel býti vděční a rádi jí používati.

¹⁾ Sk. ap. 8, 36; ²⁾ Jan 20, 23.

PONDĚLÍ VELIKONOČNÍ: POŽEHNÁNÍ ZPOVĚDI.

Kdyby se k nám Spasitel připojil na cestě jako k oněm dvěma učedníkům, mohli bychom mu tak klidně pohleděti do očí jako oni? Jistě ano ti, kteří se náležitě zpovídali a důstojně přijímali. Zpověď jest požehnáním.

Kristus ustanovil zpověď po svém vzkříšení slovy: „Kterým odpustíte hříchy, odpouštějí se jim a kterým zadržíte, zadrženy jsou.“¹⁾ K tomu dal apoštolům a jejich nástupcům Ducha Svatého. Z vůle Boží mají moc hříchy odpouštět i kněží. Touha po svaté zpovědi jest i u jinověrců.

Zpověď přináší pokoj srdci. Rozhřešuji tě od hříchů tvých ve jménu Otce, Syna i Ducha Svatého. Při těch slovech zaznívá všemi nebeskými prostorami nová píseň, kapky rosy třpytí se krásněji, květiny vydávají nádhernější vůni, slavíci zpívají radostněji: jest nám odpuštěna vina, vrácena posvěcující milost, dána síla k dobremu, nebe otevřeno, peklo uzavřeno, jest pokoj mezi námi a Bohem a naše radost dokonalá. A to jest příčina klidu a útěchy duše.

Zpověď přináší sebezpoznání. Spousta knih se přečte, studují se různé obory, vykonávají různá umění: jediná kniha zůstává přemnohými nerozřezána a neprolistována, kniha vlastního srdce. Proto se přecho často klameme a vážné chyby pokládáme za nic. A jak často jest to zarmucující bázeň lidská, co se nazývá opatrností! Pýcha, co nazýváme stavovským vědomím, hněv, co označujeme za horlivost, touha po pomstě, co označujeme spravedlností! Před zpovědí musíme prositi Ducha Svatého za pomoc shůry, za nutné osvícení, abychom chyby poznali a vážně a důkladně si prozpytovali svědomí. To vyžaduje důkladně nahlédnutí do svého nitra.

Zpověď přináší zbožnost. Při každé zpovědi musíme si umíniti varovati se hříchu, hlavně těžkého hříchu. Abychom toho docílili, musíme míti vůli pilněji a zbožněji se modliti, pozorně sledovati Mši svatou, pozorně slyšeti slovo Boží, v okamžiku pokušení k Bohu se obracet a přijímání svátostí pravidelně opakovati. Tím dostaneme více milosti a stáváme se lepšími lidmi.

Zpověď pomáhá k šťastné smrti. Ve smrti uklidňuje nás nejvíce myšlenka: udělal jsem pořádek s Bohem, jsem jeho přítel, jsem mu milejší, očekává mne nebe. Jest tedy nejlepší pomoc pro těžce nemocného, zavoláme-li mu kněze. Pošetilé řeči o tom, že by se nemocný ulekl a rozčílil, jsou plané výmluvy. Rozčílení působí špatné svědomí a zpověď přináší klid a radost. Mnohem větším rozčílením jest myšlenka: co se stane, objevím-li se před nejvyšším spravedlivým soudcem s těžkými hříchy?

Veliké jest požehnání zpovědi v životě a hlavně při umírání. Tu se otvírají zlaté brány nebeské, svíce září v rukou andělů a Ježíš s láskou vztahuje svatou náruč a volá: pojd', vše jest připraveno, vejdi v radost Pána svého.

¹⁾ Jan 20, 22-23.

II.

KŘESŤANSKÉ A POHANSKÉ HRDINSTVÍ.

Spasitel ukazuje se svým učedníkům jako veliký hrdina všech časů. Vítězstvím nad hříchem, světem a smrtí posvětil hrdinství

práva a ctnosti a pro ně nás vyzbrojil. Hrdinství nalézáme i u těch, kteří nepatří ke království Kristovu. Promluvme si o těchto hrdinstvích.

V čem spočívá pohanské hrdinství? Pohanský hrdina se obětuje pro věc, jež jest z tohoto světa, a tento cíl platí mu za nejvyšší, nahraňuje mu Boha, ano jest mu tolik jako Bůh. Tak vysoko na př. cení velikost svého národa, moc svého státu, slávu své vlasti. Tak se stává, že vše obětuje v boji pro tyto statky, ničeho se neleká, používá i největšího násilí, nedbá lidských životů; vidí-li, že se zklamal, sám ukončuje vraždou svůj život. Toto hrdinství činu předpokládá hrdinství síly. Odtud závody v běhu, různé olympiady, sporty. To vše má tělo otužovati a člověka uschopňovati, aby získával vavříny a nasazoval život za vlast a národ. To vše jest samo o sobě čistě přirozené a pohanský zvyk.

V čem spočívá křesťanské hrdinství? Toto vyrůstá v tichu, jde nepozorovaně světem u národů, k nimž proniklo světlo evangelia. Shledáváme se s ním na lůžku nemocných, když tito dlouhá léta trpělivě snášejí největší bolesti; v domácnosti, když služebná přes hrubé zacházení trpělivě vytrvává; v obchodě, když zaměstnanec při žárlivosti a závisti druhů zůstává milým a klidným společníkem; u rodinného stolu, když otec v době nezaměstnanosti neztrácí důvěry a snaží se získati výdělek; v nešťastném manželství, když muž jde špatnou cestou a žena trpí a mlčí, když žena se zapomene a muž odpouští a zapomíná a v dobrotě udržuje pokoj. To vše jest skryté, ale pravé křesťanské hrdinství. Tito všichni trpí a mlčí pro Boha, aby ho následovali nesením křížů. Křesťanské hrdinství vidíme v misijních zemích, když na př. misionář káže evangelium a stará se za neobyčejných svízelných poměrů s největším sebezapřením o své ovečky; v chatrčích malomocných, když milosrdné sestry ošetřují tyto ubožáky a samy podléhají hrozným nákazám; v chudobincích, opatrovnách, nalezincích, v klášteřích. To jest pravé křesťanské hrdinství obětovati se z lásky k Bohu pro utišení bolesti a bídy bližních. Mnohdy svět o tom neví, nedovede také oceniti toto hrdinství, ale vidí je oko Boží a andělé zapisují do knihy života. Toto hrdinství má nejvyšší cíl, Boha, stvořitele a odplatitele. Nejkrásnějším projevem tohoto hrdinství jest mučednictví pro Krista. Církev zná miliony mučedníků ze všech stavů, zemí, pokolení, národů.

O které hrdinství máme se snažiti? Podle toho, ke komu chceme patřiti, s kým chceme jíti, na jakou odměnu čekáme. Kristus a Belial, časná a věčná odměna, kus zlata a milost Boží, pozemská sláva a věčná blaženost. Při všem máme stále mysliti na korunu nepomíjející, což předpokládá vyzbrojiti se potřebnými ctnostmi pro místo, kam nás Bůh postaví. Učiti se trpělivosti v malém, abychom hrdinně obstáli i ve velkém.

PONDĚLÍ PROSEBNÝCH DNŮ: PROČ KONAME PROSEBNÉ PRŮVODY?

Při útěku svaté Rodiny do Egypta udály se, jak vypravuje podání, různé příhody. Jedna palma se sklonila a nabídla Jezulátkovi své plody, ptáci se slétli, aby je zpěvem chválili, divoká zvířata mu holdovala. Ježíš jim žehnal. Při prosebných průvodech vycházíme s Ježíšem, proto i ony musí nám přinést požehnání.

Musíme mít v úctě prosebné průvody pro jejich stáří. Již v Starém zákoně konali procesí, na př. s archou úmluvy. Kdykoli Spasitel s učedníky šel hlásati slovo Boží, bylo to také putování. Slavný vjezd Ježíšův do Jerusalema na květnou neděli uchvátil všechny. Naše prosebné průvody v těchto dnech jsou z pátého století a zavedl je biskup Mamert ve Francii. Řehoř Tourský uvádí důvod. Okolí Vienny bylo navštíveno hrozným soužením: neúroda, zemětřesení, nemoci. Všeobecně se očekávalo, že neštěstí přestanou o Velikonocích. Na Bílou sobotu dostavil se nový trest. V královském paláci vypukl oheň a tak řádl, že lidé myslili na poslední den. Biskup nařídil všeobecný půst a tři dny před Nanebevstoupením Páně veřejné kající průvody. Z Vienny šířily se tyto průvody po celé Francii. Papež Lev III. je schválil a zavedl v Římě.

Musíme mít v úctě prosebné průvody pro jejich význam. Ten jest trojí: abychom i v přírodě Boha oslavovali; za přirozené dary prosili; slavnostně vyznávali svou víru. Abychom i v přírodě Boha oslavovali. Máme sice kostely, v nichž se shromažďujeme k modlitbám a pobožnostem, ale i Boží příroda zůstává místem oslavy Boží, protože Bůh jest všudypřítomný a proto má býti i všude ctěn a oslavován. Nehlásají Alpy velikost Boží? Neprozpěvuje ptactvo chválu Boží? Nemluví nepatrná fialka o nebeském Otci? Všecko v Boží přírodě mluví o božské Prozřetelnosti, jež všecko řídí a spravuje. I v přírodě patří Bohu čest a dík. Nebývají lesy a pole často znesvěceny přestupováním Božích přikázání? Jest tedy na místě pokání a zadostčinění. Abychom Boha za přirozené dary prosili. Prosíme za příznivou povětrnost a požehnání pro polní plodiny a nutnou výživu. Nic se neděje náhodou, všecko řídí ruka Nejvyššího. Můžeme jako Josue poroučeti slunci? Jako Eliáš dešti? Naše prosebné průvody jsou slavné vyznávání víry. Prohlašujeme jimi zřetelně, že každý dar přichází shůry, musí tedy býti vyprošen. Tu platí: „Kdo mne vyzná před lidmi...“

S pobožností zúčastňujeme se každoročně prosebných průvodů! Spasitel ujišťuje: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jméno mé, tam jsem já mezi nimi. Sjednotí-li se dva z vás na zemi o kterékoli věci, za kterou by prosili, stane se jim to od otce mého, jenž jest v nebesích.“¹⁾ V těchto dnech sta a tisíce věřících volají k nebi o slitování. Tu musí Bůh býti dobrotivý a milosrdný.

¹⁾ Mt. 18, 20 a 19.

ÚTERÝ PROSEBNÝCH DNŮ: KLÍČ K BOŽÍM POKLADNICÍM.

Kde jsou poklady Boží? V nebeském městě! A který klíč otvírá jeho zlaté brány? Modlitba!

Modlitba otvírá pokladnice časného požehnání. Pozemský poutník potřebuje mnohých věcí na své mnohaleté pouti. Pokrm, oděv, přístřeší, zdraví, síla ku práci, práce a mzda jsou nejnnutnější věci. Náš obchod má vynášeti, hospodářství se dařiti, různé podniky se udržeti. To všechno jest v moci Boží, vše jest nahromaděno ve skladištích nejvyššího Pána. Přístup sem zjednává modlitba. Spasitel jasně učí: „Budete-li zač prositi ve jménu mém, dá vám.“¹⁾ Otevřme Písmo svaté. Israelité potřebovali chleba, modlili se k Bohu a dostali mannu; žíznilí na poušti, volali k Bohu a na pokyn Mojžíšův vyšla voda ze skály; nepřátelé vtrhli do země, zubožený lid volal k Bohu a Bůh jim pomohl; nemoci ohrožovaly syny Judovy, prosili za smilování, a jediný pohled na měděného hada je zachránil. Co dokáže modlitba! Anna prosila Boha a dal jí Samuela a ještě jiné děti. Šalomoun prosil za moudrost a byl nejmoudřejším mužem. Apoštolové spoléhali na pomoc mistra svého a zahrnuli tolik ryb, že se jim sítě trhaly. Tolik zmůže modlitba.

Modlitba otvírá pokladnice duchovního požehnání. Sem patří vše, čeho potřebujeme k vyvarování se hříchu a ke konání ctností, abychom poctivě jednali, v dobrém až do konce setrvali a tak dosáhli blaženosti. Tuto nadpřirozenou pomoc, toto nebeské přispění, tyto božské milosti dává Spasitel jistě proto, že chce zachrániti naši duši. Klíč k těmto pokladům jest modlitba. Čeho nemáme, můžeme si vymodliti. Hrozí-li víře pohroma, modli se, a víra bude živá; začíná-li důvěra ochabovati, modli se, a naděje bude pevná; polevuje-li láska, modli se, a bude žhavá; ubývá-li trpělivost, modli se a trpělivost bude nepřemožitelná. Světcí modlitbou si vyprosili nejkrásnější ctnosti. Proste, a bude vám dáno. Bůh každého slyší, neboť „slunci svému velí vycházeti na dobré i na zlé a deště dává na spravedlivé i na nespravedlivé.“²⁾ Dary ku polepšení člověka jsou nejvlastnější záležitosti Boží; potřebujeme jich, abychom plnili jeho přání a vůli: tyto dary činí nás hodny nebe. Nejmenší nadpřirozená milost neskonale předčí největší diamant na světě.

Koncem října zakotvila loď Olivia v anglickém přístavě. Kapitán zažil takovou bouři, jaké nepamatoval třicet let. Tři dni a tři noci vydržel na můstku bez jídla a spánku. Tu poklekli námořníci na palubě, modlili se hlasitě k Bohu, očekávající jistou smrt. Po chvíli obrátil se vítr, bouře se utišila, byli zachráněni.

¹⁾ Jan 16, 23; ²⁾ Mt. 5, 45.

STŘEDA PROSEBNÝCH DNŮ: PROČ NÁS BŮH ČASTO NEVYSLYŠÍ?

Prosba k Bohu není nikdy marná. To i tehdy, když si myslíme, že nás nevyslyšel. A proč nás Bůh mnohdy nevyslyší?

Nevyslyší-li nás Bůh, činí tak z moudrosti. Kolikráte slyšíte lidi říkati: tolik jsme se modlili a všechno marné. Bůh jistě vše viděl a slyšel, s láskou na tebe pohlížel, měl s tebou soucit, ale vše ví lépe než ty a stará se o nás víc než si myslíme, proto věz, že jest vše dobré, co Bůh činí. Věřte mi, že často se modlíme za něco, co by nám škodilo. Sebevědomě přichází matka synů Zebedeových ku Pánu: „Řekni, aby tito dva synové moji seděli v tvém království jeden na pravici a jeden na levici tvé.“¹⁾ A Spasitel klidně odpovídá: „Nevíte, zač prosíte.“ Tak Spasitel často mluví v nebi k matce a svatým: ti dole často nevědí, zač prosí. Podobáme se často synu marnotratnému, jemuž není doma dobře a před časem chce svůj otcovský podíl. A následek? Ten podíl byl jeho zkázou. Dvouletý klučina chce nůžky, křičí, a přece jich nedostane. Otec a matka vědí, proč mu jich nedávají. Nemocný nařiká si lékaři na stálou žízeň. A lékař odpovídá: jediná kapka a bude zle. Bůh by nás mohl vyslyšeti, aby nás splněním přání notně potrestal, jako onu matku, jež resolutně prohlásila: „Bůh musí mého syna uzdravit, nesmí mi umřít!“ Bůh ho uzdravil a za dvacet let byl jako vrah popraven. Matka musela tuto hanbu přežít.

Nevyslyší-li nás Bůh, činí tak z dobroty. Často nedává Bůh přesně to, zač jsme prosili, za to nám dává to, co jest lepší. K svatému biskupovi Ubaldovi přišli tři slepci a prosili o zrak. Dva uzdravil, třetímu řekl: „Tobě by zrak škodil. Slepý zůstaneš Bohu věren; zdravý přišel bys na scestí.“ Někdo z nás může v utrpení prosit za uzdravení, ale Bůh ví, že by byl lehkomyšlný, zanedbával povinnosti, dá mu tedy místo zdraví odevzdanost do vůle Boží a svatou trpělivost, což jest mnohem lepší. Někdo má soud, prosí, aby mu to dobře dopadlo, a přece prohraje. Jest to jistě podle Božího úsudku v jeho prospěch. Alfons Liguori jako advokát po vážné modlitbě prohrál proces, padl před Bohem na kolena a doznal, že teď zná svět, stal se svatým knězem a zakladatelem řádu. Když za císaře Maximiliána umučen byl Varus, vystavěla mu šlechtična Kleopatra chrám. Při vysvěcení klečela na jeho hrobě a prosila za uzdravení syna. A chlapec zemřel. S pláčem nesla mrtvolu do hrobky mučednickovy: jest to můj syn? Zůstala až do půlnoci. Zjevil se jí Varus s chlapcem na ruce, oba v nebeské slávě. Chlapec řekl: „Ženo, která matka bude zpět požadovati syna ze stavu královského do stavu žebráckého?“

Bůh to myslí vždycky dobře: vždycky jedná moudře a dobrotivě. Bud', Pane, vůle tvá!

¹⁾ Mt. 20, 21.

NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ: KRISTUS VE SVÉ SLÁVĚ.

Apoštolové jistě po Nanebevstoupení Páně putovali na horu Olivetskou, kde jim Pán a Mistr před svým odchodem se světa dal poslední požehnání. Jistě se i ohlíželi, spatří-li snad někde světelný paprsek jeho roucha. Viděli jej po Vzkříšení a byli okouzleni jeho zjevem. Jak krásný musí býti Kristus ve své slávě!

Krásný byl Kristus ve své smrtelné podobě. Jeho tělo vytvořil sám Duch Svatý, bylo tedy mistrovským dílem samého Boha a žádné lidské tělo se mu nevyrovná. „Krásný jsi nad syny lidské“¹⁾, byl tedy nejkrásnější z lidí. S tím souhlasí i všechny staré zprávy, jež se nám dochovaly. Pohan Philo mluví o kráse Ježíšově, která převyšuje vše, co se může krásou nazývati. Nazaretské podání vypráví: měl-li někdo zármutek, říkal: půjdu se podívati na Syna Marie. Jeho obličej, jeho postava a jeho chůze, celá jeho bytost tak působily, že lidé zapomínali bolesti. Evangelium dosvědčuje totéž. Spasitel ukázal se Petrovi a Ondřejovi, jedině slovo promluvil, a hned „opustili vše a šli za ním“.²⁾ Co nutilo k němu Magdalenu? Jediný pohled jeho božského oka a musela to královské Srdce milovati a následovati Pána jako beránek! A co apoštolové? Spasitel jim zřejmě naznačil, že nemohou očekávati pozemského království, že tedy nemohou doufati v čestné a význačné funkce v tomto království, naopak musí býti připraveni na okovy a žalář, muky a smrt. Lidé šli za ním na hory, do pouště, k moři: jeho krása, velikost a důstojnost převyšovaly každé pomýšlení.

Krásný byl Kristus ve své oslavené podobě. Tuto krásu těžko chápe lidský rozum. Na hoře Tábor dovolil Spasitel jen poněkud nahlédnouti na své božství, jen na tolik, kolik mohly snést smrtelné oči učedníků, a Petr jako ohromen může jedině říci: „Pane, dobře jest nám zde býti.“³⁾ Jak krásný musel býti Kristus po svém vzkříšení! Magdalena ho nepoznala, protože se jí zjevil v jiné podobě, sotva však promluvil jedině slovo, vykřikla při tom sladkým hlase plná údivu a nadšení: „Rabboni.“ Byla jako v nebi. A údiv nevěřícího Tomáše při doteku jeho boku, nevýslovné štěstí Petrovo při spatření Krista, radost a nadšení pěti set učedníků, když jej spatřili na jedné hoře v Galilei. Zjevil-li Spasitel některému světcu jen jiskřičku své slávy, nežil již tento takoruka ve světě, vše pro něj bylo jako mrtvé, jeho srdce bilo jedině pro Krista a jeho království. Po patření na Boha jest největší radost blažených v nebi pohled na Ježíše a láska k němu. Před ním poklekají neběšťané, pozemšťané i duchové pekelní: on má klíče od života i smrti; on jest počátek a konec; on jest silný Bůh, otec budoucích věků a věčný život; jeho koruna září po celém světě, jeho žezlo ovládá všechny národy, a ozařuje všechny pahrbky, všechny hvězdy jsou nepatrnou kapičkou světla z jeho zářících pěti svatých ran. Jeho oko jest tak krásné a

jasné, že pohlédlo-li by jednou do pekelné temnoty, proměnila by se v okamžiku pekelná noc v pravý ráj.

Nebo jest hodné každé oběti. Vážme si přikázání Božích i církevních. Blahoslavení, kteří slyší slovo Boží, a ostríhají ho. Třikrát blahoslavení, kteří jsou pozváni na svatbu Beránka: na věky zpívají Ježíšovi chválu a dík a čest.

¹⁾ Ž. 44, 3; ²⁾ Mt. 4, 18; ³⁾ Mt. 17, 4.

II.

KATOLICKÉ JARO.

„Oni pak vyšedše, hlásali všude, a Pán jim pomáhal.“¹⁾ Totéž můžeme říci i dnes, myslíme-li na vzkvétající církevní život. Učedníci Páně nepracovali a nenamáhal se zbytečně, protože jejich práce přinášela bohaté plody. Hlásali všude, a Pán jim pomáhal.

Ušimněme si vnitřního církevního života. Musíme doznati, že jest více náboženského přesvědčení, více opravdovosti, více tepla, více prohloubení. Sv. Jan Bosco viděl ve snu prostředky spásy pro budoucnost. Vyvstávaly dva sloupy: na jednom byl obraz Neposkvrněné, na druhém, který byl mnohem větší, sv. Hostie. Stalo se. Mariánská úcta šíří se nezadržitelně celým světem. Lidstvo si uvědomuje, že skrze ruce Marie dostáváme všechny milosti; nahlíží se, že úcta mariánská udržuje mládež v nevinnosti, činí matky trpělivými a tichými, muže zdržlivými a věrnými rodině. Eucharistická vlna zaplavuje svět. Papež Pius X. vyzval katolíky k častějšímu přijímání, a katolický svět uposlechl této výzvy. Počet svatých přijímání utěšeně roste. Ve třináctém a čtrnáctém století bylo zvykem zpovídati se třikrát v roce, v patnáctém a šestnáctém století jenom málo lidí přijímalo vícekrát než jednou v roce. V sedmnáctém století nastalo malé zlepšení, které v době osvícenské zase ochablo. Dnes, Bohu díky, nastává v tom směru opravdu jaro křesťanského života. Bylo by jistě zajímavé vydati statistiku svatých přijímání na př. za minulý rok v pražské arcidiecési.

Ušimněme si zevnějšího církevního života. Plody vnitřního zlepšení jsou: sesílení vážnosti k Církvi. Veliké vážnosti se těší Codex církevního práva, literatura církevní se množí, Církev nabývá stále větší vážnosti. Nepřátelé závidí nám naši jednotu, pevnost a odhodlanost. Jinověrecké vlády nebo docela nevěrecké chtějí míti své zástupce u Vatikánu. Nesmírně na všechny zapůsobila encyklika *Quadragesimo anno*. I katolíkům hodně daleko stojící podniky literární hledají spolupracovníky v kruzích katolických. Katolické listy, spisy a knihy získávají obsahem i počtem. Duchovní proudění začíná se ubírat jiným směrem, přiklání se více k Bohu a věčnosti; nauka sv. Tomáše zaujímá mysle všech učenců a myslitelů. Jest také větší příliv mladých lidí k duchovnímu stavu; misie jsou podporovány horlivěji modlitbou i hmotnou podporou: za papeže

Pia XI. přijato bylo do Církve šest milionů pohanů. Není-li ještě vše, jak by býti mělo a mohlo, nutno doznati, že u nynější mládeže jeví se snaha po větší dokonalosti: mládež jest obezřelejší, věcnější, učí se sebeovládati: jsou-li v jejích řadách tu a tam smutné zjevy, nutno příčinu hledati ve ztrátě víry, prostředí a venkonceм pochybené domácí výchově. Při tolika příležitostech, jichž dříve tolik nebývalo, jistý pokrok jest znatelný.

V Paříži spěchal kaplan s Nejsvětějším k nemocnému do dělnické čtvrti. Přichází k elektrické dráze, všecko obsazeno. Vítr pohnul jeho pláštěm, zřízenec zahlédne, že nese Nejsvětější, kyne, aby vstoupil a dělník ochotně dělá místo. Hlasité řeči umlkají, noviny odkládají, zavládá posvátné ticho v Boží přítomnosti. Kněz při výstupu děkuje všem. „Neděkujte, důstojnosti, to byla prostě naše povinnost.“

¹⁾ Mr. 16, 20.

HOD BOŽÍ SVATODUŠNÍ: OHEŇ DUCHA SVATÉHO.

Když Hospodin sestoupil na horu Sinaj, „jevila se velebnost jeho před zraky synův Israelových jako žíravý oheň.“¹⁾ Podobně zjevil se Duch Svatý apoštolům: „I ukázaly se jim jazyky jako ohnivě rozdělující se tak, že se posadil na každém jeden.“²⁾ Oheň znamená sílu, a jak v apoštolech působil, zvěděly brzo velerada, židovstvo i celá římská říše. I na nás sestoupil tento oheň při sv. břímování, platí tedy i pro nás jeho napomenutí: buď silný!

Buď silný k sobě. Vidíme-li sv. Venantia státi před soudcem, mohli bychom se o něj obávati, když soudce nešetří lichocením a sliby. Soudce Antiochus nemíní snadno ustoupiti, Venantius jest patnáctiletý jinoch. Jistě přetěžká chvíle, když jinoch vidí před sebou pohodlný život, zřekne-li se víry. Duch Svatý omilostnil jej svým ohněm a Venantius odhodlaně kráčí vstříc mukám. Tak musí naše úmysly býti pevné a silné. Musí býti jako stále plápolající oheň v jerusalemském chrámě. Oheň musíme udržovati, starati se, aby měl hořlaviny. Naše úmysly a předsevzetí zůstávají ohnivými denní modlitbou. Modlitba jest olej pro svatý oheň. Tento olej musíme přilévati ráno a večer. Šalomoun praví: „Když jsem poznal, že se jí nedomohu (moudrosti) jinak než dá-li mi ji Bůh, přistoupil jsem ku Pánu a prosil jsem ho.“³⁾ Hlavní prostředek jest časější přijímání stvátostí. Podle toho, je-li v tomto směru mladý člověk horlivý nebo není, můžeme předpovídati, zda v dobrém setrvá nebo nesetrvá. Přichází-li někdo k svátostem týdně, můžeme říci směle, že jest s ním dobře. Přichází-li někdo jednou měsíčně, musí ještě hodně bojovati a podaří se mu vítězství. S duchovním životem jest to jako s ohněm slunečním: čím dále k jihu, tím lépe se vše daří, a u nás, čím blíže k sluneční

straně, tím bohatší vzrůst. Čím častější sv. přijímání, tím jistější prospěch duše.

Buď silný k světu. Když sv. Tomáš Akvinskému v jeho jinošských letech poslali do světnice svůdkyni, vyhnal ji hořícím polenem. Tento příklad budiž nám napomenutím k ohnivému odporu v pokušeních zvenčí. Jak doléhají pokušení se všech stran na mladé srdce! Stačí uvést prostředí, v němž mladý člověk žije, hanebný tisk, jenž soustavně demoralisuje, divadla, biografy, tančírny a nesčetné svody k zapověděnému požitku. Chtěl bych jen malé upozornění věnovati dívkám. Vždycky byli a jsou bezbožní a neřestní lidé. Království světla a temnosti nalézáme pohromadě skoro v každém domě. Každému svědomí říká, co jest správné a nesprávné, co jest hřích a ctnost. Pamatujte na to vše vždycky a nezapomínejte, že svět pohrdá těmi, které se zapomněly a vedou neslušný život. Odporujte všem svůdcům, mají na jazyku med a v srdci jed, jak jste se mohly tolikrát již přesvědčiti ze strašných důsledků, hodně daleko od takových lidí, a není-li to vždycky možno, ukažte pevnou vůli, jednejte zásadně a neúprosně, kdykoliv se jedná o zákon Boží a jeho zachování nebo překročení. Jsou okolnosti, kdy přestávají všechny formy zdvořilosti a musí nastoupiti hrubost. „Kdo by mě zapřel před lidmi, toho zapřu i já před Otcem svým, jenž jest v nebesích.“ Kéž nás oheň Ducha Svatého posiluje v každé povinnosti!

V době armenských ohavností Turci vyplenili obec Šepik a žádali 45 jinochů. Hoši vzájemně se odprosili, objali rodiče a odešli. Odvedli je asi hodinu cesty a dali podmínku: buď zapřítí víru nebo ztratiti život. Odpověděli všichni radostně: zemřeme pro Krista. Nastalo vraždění a jinoši obětovali životy pro Krista. Stateční hrdinové, orodujte za nás!

1) 2. Moj. 24, 17; 2) Sk. ap. 2, 3; 3) Moudr. 8, 21; 4) Mt. 10, 33.

II.

O KŘESŤANSTVÍ.

Spasitel mluví o jednom ovčinci a dobrém pastýři. Jde před ovce, ovce ho následují, nebo znají hlas jeho. Známe tohoto pastýře a máme důvod býti mu vděční: na něm spočívá naše blaho. Jest otázka, co nám prokázal a co my mu za to můžeme dáti.

Křesťanství musí nám dáti ze svého, t. j. co se týká učení o víře a mravech můžeme od křesťanství jen přijímati a musíme se přesně podle toho řídit. To znamenají slova „Ježíš Kristus týž včera i dnes i na věky“¹⁾. Kristus řekl apoštolům a jejich nástupcům: „Odejdouce tedy, učte všechny národy, učíce je zachovávat všecko, co jsem přikázal vám; a hle, já jsem s vámi po všechny dni až do skonání světa.“²⁾ Kristus tedy jest stále se svou Církví a dohlíží, aby se nemohlo nic změnit. Jest tomu jako u stromu v přírodě. Z jabloně nemůžeme udělati hrušku. Všimněme si stromu křes-

ťanství. Kristus má v Církvi primát, vrchní správu skrze náměstka Petrova, zřídil úřad biskupů a kněží a svěřil jim Mši svatou a svátosti. Tyto věci patří k přirozenosti, k svérázu stromu Církve. Kdo má nejvyšší moc, jest i nejvyšší hlava, papež, biskupové jsou větve, kněží ratolesti, a prostředky milosti, které nám dávají, jsou plody. Na tom nelze ničeho měniti: náleží to ku podstatě křesťanství. Z toho vyplývá zachovávatí učení Kristovo, zúčastňovatise nejsvětější Oběti, používatí všech prostředků milosti a poslouchatí papeže a biskupů. To nám křesťanství musí dáti ze svého.

Křesťanství smíme ze svého dáti. Zase jako u stromu. Plní-li každá větev a větvička svou povinnost, přijímá-li sílu ze stromu a zpracovává ji, pomáhají všechny k udržování stromu a jeho vzrůstu. Můžeme strom omladiti naroubováním stejných prutů. Tak i při Církvi a křesťanství. Zůstávají-li všechny větve zdravé, zachovávají-li všichni pravé Kristovo učení a žijí-li opravdu podle něho, daří se dobře celému stromu. S každým novým prutem právě obráceného lidstva nastává nová posila stromu. Všichni národové, kteří časem připojili se k Církvi, přinesli mnohé věci, kterých Církev využila ve prospěch všech. A tak chce křesťanství v jistém smyslu i od nás něco míti, t. j. my mu smíme něco dáti ze svého. Tak na př. Španělé stali se jiným národům vzorem svou vážností před majestátem Nejvyššího, Francouzi svou sebraností při modlitbě, Číňané a Japonci učí úctě před tajemstvími náboženství. Žádný národ nemá takové úcty k matce jako japonský a proto může tam jedenkrát vykvéstí nejkrásnější něžná láska k matce Boží.

Svatý Pavel mluví o Církvi jako tělu s jeho údy. „Jako totiž tělo jest jedno a přece mnoho údů má, tak i Kristus.“³⁾ Jeden úd jest odkázán na jiný, všechny vzájemně si pomáhají a každý získává od druhého. V duchu tohoto zákona budujeme Církev, pomáháme Církvi, posilujeme ji a těšíme, zdobíme ji a provázíme přáním všeho dobra.

1) Žid. 13, 8; 2) Mt. 28, 19-20; 3) 1. Kor. 12, 12.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE: PROZŘETELNOST BOŽÍ.

Překvapuje, že lidé mohou býti tak malomyslni, když znají slova Kristova o Boží prozřetelnosti. „Nepečujte tedy úzkostlivě, ví zajisté Otec váš nebeský, čeho potřebujete.“¹⁾ Připomeňme si podobnoství Kristova o ptactvu nebeském a liliích polních.

Pohleďte na ptactvo nebeské. Neseje, nežne, neshromažďuje do stodol a nebeský Otec je živí. Nejste-li vy dražší než ono? Všimněme si vrabce. Nevyniká ani zpěvem ani barvou. Jest nevítaným hostem v zahrádkách, na polích jej zahánějí dělanými strašáky.

Dovede si vždycky pomoci. Klidně se nasytí, vylétne na střechu a spokojeně hledí do světa. Nestará se, kde bude přezimovati, Bůh se o něj postará: dal mu dostatečný zimní kabátek a teplé místo, tečko nalezne si leckdes u komína nebo ve stodole. Nemusí se také starati, z čeho bude v zimě žíti. Bůh mu i tehdy připravuje stůl s pokrmem. Pohledte na ptactvo nebeské. „Zdali neprodávají dvou vrabců za pětihaléř? a nespadne z nich ani jeden na zemi bez Otce vašeho. Nejste-li více než tito?“²⁾ Pečuje-li Bůh tak o ptactvo, proč pochybovati, zda i o nás pečuje?

Pozorujte lilie polní. Nepracují aniž předou; pravím pak vám, že ani Šalomoun ve vsí slávě své nebyl tak oděn, jako jedna z nich. Jestli tedy trávu polní, která dnes jest a zítra do peci vržena bývá, Bůh tak odívá, čím spíše vás, malověrní? Bůh pečuje o lilie: jeho dech působí na cibuli v zemi a vyrůstá z ní krásná květina, dává slunce a dešť, a vyrůstá květ mnohem krásnější než byl Šalomoun ve vsí kráse své. Jak vypadal Šalomoun na svém trůnu? Písmo svaté praví: „Král dal udělati veliký trůn ze slonoviny a obložil jej zlatem velmi tmavožlutým (ryzím). Měl šest stupňů. Dva lvi ze zlata stáli vedle opěradel, a dvanácte zlatých lvíčků stálo na šesti stupních s obou stran.“³⁾ Na trůnu seděl král v nádherném šatu. „Takové dílo nebylo uděláno v žádném království.“⁴⁾ A Spasitel výslovně praví, že každá jednotlivá lilie jest krásnější než Šalomoun ve vsí své nádheře. Pozorujte lilie polní. Pečuje-li Bůh tak o trávu, tím spíše o vás, malověrní! „Jako se slitovává nad dětmi otec, tak Pán nad těmi, kteří se ho bojí.“⁵⁾ Proto neříkejme: „Co budeme jísti, aneb co budeme pít aneb čím se budeme odívat? Ví zajisté Otec váš nebeský, že toho všeho potřebujete.“

Poustevník Malchus chtěl ještě jednou navštívit matku. Jeho karavana byla přepadena a on prodán do otroctví ještě s jednou paní. Po několika měsících utekli. Když přeplavávali Tigris slyšeli za sebou volání pána s průvodci. Rychle se skryli v jednom doupěti. Když pán a průvodce chtěli tam vniknouti, vyřítla se na ně lvice a zahnila je. Lvice s mláďaty se vzdálila. Zachránění mohli se klidně vrátiti do vlasti. Boží prozřetelnost neopouští svých věrných, bdí nad nimi ve dne v noci.

¹⁾ Mt. 6, 31 a 32; ²⁾ Mt. 10, 29; ³⁾ 3. Král. 10, 19-20; ⁴⁾ 3. Král. 10, 20; ⁵⁾ Z. 102, 13.

BOŽÍ TĚLO:

VÝZNAM PROCESÍ O BOŽÍM TĚLE.

Věčný Otec dal nám svého Syna, božský Syn dal nám svou Církev a s ní i v ní Nejsvětější Svátost: sama sebe. Tak Bůh miloval svět, že Syna svého dal. Abychom projevíli radost z tohoto tajemství, konáme dnešního dne procesí s Nejsvětější Svátostí ke čtyřem oltářům.

Co znamená kříž v průvodu? Že naše radostné plesání a náš jásot má základ v tajemství vykoupení. V kříži Kristově má základ každé požehnání a každá milost, veškerá naděje v nebe a veškerá nebeská odměna. Proto chtěl Kristus trpět a umřít, aby mohl ustanovit tuto svátost. Jest dobře si připomenouti, kolik Spasitele stál tento testament. Pějeme-li chvály na tuto svátost, smíme připojit: zaplatil jsi, Pane, tuto svátost svou krví. *Obrazy svatých na korouhvích* mají nás pobádati k horlivosti, neboť světci volají: buďte našimi následovníky jako my jsme Kristovými. Korouhve připomínají, že v království Kristově jsme vojenský zástup a *světla* mluví o Kristu, že jest světlo světa.

Čemu učí účastníci? Jsou zastoupeny všechny stavy. Nejdříve jdou děti. Při slavném vjezdu Ježíšově do Jerusalema zpívaly děti Hosanna. Proto Ježíš mluvil o chvále z úst nemluvňat. Od mládeže, chce Ježíš říci, máme se učit, protože ji vyznamenává nevinnost, bezelstnost, upřímnost a pokora. Mají následovati panny v bílém rouchu. Panenství označuje Ježíš za zvláštní milost. Kdo nemá závazku k muži nebo ženě, stará se o věci Boží. Kdo se posiluje častěji Tělem Páně, zachová si jistě čisté srdce. Následují ostatní: muži a ženy. Muži napřed, protože muž jest hlava rodiny, má tedy dávat příklad opravdové víry a dobrých mravů, zastávat se Církve a jejích práv. Hlavně se má starati a dbáti toho, aby děti byly správně vychovávány, aby milovaly Církev a přijímaly často svátosti a byli z nich řádní občané a dokonalí katolíci.

Co nám praví čtyři oltáře? Že o Nejsvětější Svátosti mluví čtyři evangelisté. Jan mluví o příslibení nebeského pokrmu, ostatní evangelisté o ustanovení této svátosti. Všichni tedy svědčí pro Nejsvětější Svátost. Na všech oltářích dává Spasitel své požehnání všemu stvoření do čtyř stran světových. Průvod vychází z kostela a do kostela zase se vrací. Z kostela vychází Boží požehnání, zde máme prostředky spásy, tedy i vážný důvod Bohu tu v pokore děkovati. Ku konci zpíváme *Te Deum*, abychom Boha chválili a velebili za převelikou lásku k nám a přehojné milosti, jichž jsme denně účastni. V tento den rozumíme slovům Písma: „Není jiného národa tak velikého, jehož bohové byli by mu tak blízko, jako je blízko Bůh náš všem prosbám našim.“¹⁾ Může býti někdo šťastnější? Může některé jiné náboženství, některá jiná víra, některá jiná modlitebna pochlubiti se nejbližší přítomností Boží? Připraviti světu takovou pobožnost? Využijme této příležitosti, s pokorou a zbožností provázejme Spasitele ke čtyřem oltářům, upravme své příbytky, cesty, ulice, kudy se průvod ubírá, osvětleme domy, vyzdobme prapory, uctíváme Pána a Boha svého. Jeho láska k nám si toho zaslouží, naše srdce toho požaduje, Boží důstojnost toho vyžaduje.

Slavnost Božího Těla vlastně připomíná ustanovení Nejsvětější Svátosti. Tato připomínka stačí každému katolíkovu, aby věděl, že

jest jeho povinností průvodu se zúčastniti, při něm slušně se chovati, Bohu ze srdce děkovati.

¹⁾ 5. Moj. 4, 7.

SVÁTEK SRDCE JEŽÍŠOVA: SRDCE JEŽÍŠOVO KRÁL VŠECH SRDCÍ.

Na ostrově Patmu staříček miláček Páně viděl Spasitele v jeho majestátu, jenž měl „na rouchu, a to na bedru svém, napsáno: Král nad králi a pán nad pány“¹⁾. Tohoto výsostného práva nezasloužil Kristus násilím, nýbrž láskou svého Srdce.

Ježíšova láska k nám jest božská láska. Každý oceňuje práci svědomitého učitele, jenž se léta snaží z dětí učiniti pořádné občany. Obětuje čas, námahu, neleká se mrzutostí a nevděku. Větší jest láska mateřská, jejíž hlubiny a výšky ještě nikdo nevyzkoumal. Nade všechny lásky jest božská láska. Srdce otce i matky mohou v lásce poleviti, láska Ježíšova jest bezmezná; láska otcova a matčina mohou se vyčerpati a nemohou již více dáti, láska Ježíšova jest nevyčerpatelná, stále nás miluje, stále nám svou lásku dává; srdce otce a matky přestávají bít, Srdce Spasitele stále bije, protože Kristus neumírá. Ježíšova láska jest nejvyšší láska, protože jest to božská láska. Tato láska všechno zmůže. To doznal umírající nevěrec, když se ho kněz po zpovědi tázal, jak se stalo, že mu bylo dopřáno s Bohem se smířiti. „Když vše nepomáhalo, zaslíbila mne matka božskému Srdci Páně: to mě nyní našlo.“

Ježíšova láska jest věčná láska. Od věčnosti trůnilo toto Srdce, nekonečně blažené, ve své slávě. Po tisíciletích vidělo oko věčného Syna hvězdnou oblohu v budoucnosti a vidělo, že jest krásná. Hvězdy budou lidstvu svítiti, řeklo toto Srdce. A zase po tisíciletích vidělo oko věčného Syna hory a údolí a vidělo, že jsou krásné, a Srdce řeklo: budou sloužiti lidem za příbytky. A zase za tisíciletí vidělo oko věčného Syna růže a skřivánky, babočku paví oko a perláska a Srdce řeklo: budou pro radost člověku. A tak vidělo oko věčného Syna lesy, pole, vinice, zahrady. To všechno pro člověka, řeklo božské Srdce, moje láska mu to vše předem určila. Božské Srdce nás milovalo dříve než jsme přišli na tento svět. Mnohem dříve na nás myslilo, vroucně nás milovalo, staralo se o nás. Svobodnému zednáři zemřelo pokřtěné dítě, dvě děti nepokřtěné zůstaly. Umírající dítě prosilo kněze, aby otci doručil brožuru o božském Srdci Páně. Po přečtení otec prohlásil: Přestávám býti svobodným zednářem, dám děti pokřtiti a zavedeme v rodině intronisaci božského Srdce.

Pod žezlem božského Srdce Ježíšova jest dobře bydleti. To veřejně vyznal starosta v Montrealu v Kanadě, když za přítomnosti čtyřiceti tisíc katolíků zasvěcoval hlavní město božskému Srdci Pá-

ně. „Králi všech srdcí, uznáváme nad sebou tvou vládu. Rač od nás vzdalovati blud a hřích a dej, aby naše město vždy bylo příkladem bázně Boží a tím i poctivosti.“

¹⁾ Apok. 19, 16.

II.

SRDCE JEŽÍŠOVO STŘED VŠECH SRDCÍ.

Mechlinský kardinál Dechamps viděl jako jinoch nádherný vjezd belgického krále. „Král, jehož sláva trvá jen nějakou dobu,“ řekl jinoch a dodal: „chci sloužiti Králi, jehož sláva jest věčná.“ Naudaný mladý muž stal se knězem, kardinálem primasem své vlasti. I my máme sloužiti nejvyššímu Králi, jehož Srdce je střed všech srdcí.

Srdce Ježíšovo dalo nám nejvyšší dary. Lidská řeč nemá pro tuto dobrotu patřičných výrazů. Jednalo-li se o nějakou službu; nějakou oběť pro nás, vždycky tu bylo božské Srdce. Spasitel chtěl jako člověk býti naším bratrem. Země byla stížená kletbou, utrpení a bolest byly náš úděl, a co učinilo Srdce Ježíšovo? Kristus se stal člověkem, abychom vše spíše mohli snášeti, vzal každý náš kříž na sebe a podstoupil i smrt; chtěl býti naším bratrem. Člověk zůstává slabý a ke zlému nakloněný, co tedy činiti? Vyzbrojiti jej božskou silou. Ale jak? Stvořený duch toho nemohl vymysleti; Srdce Ježíšovo to uskutečnilo. Spasitel chtěl býti naším bratrem, dal se nám za pokrm při poslední večeři. Zázrak nad zázraky. Člověk jest o něco méně andělů a v jistém smyslu více než anděl, protože andělé nepřijímají. A chtěl býti i obětí na kříži. Ježíš dal za nás poslední kapku krve, více už dáti nemohl. A připouští nás i za spoluvladaře v nehynoucí slávě.

Srdce Ježíšovo osobně nám předalo nejvyšší dary. Boháči mívají své almužníky pro udělování almužen. I my udělujeme almužny mnohdy prostřednictvím jiných. Zcela jinak nejvyšší dárce. Ježíš opustil nebe, vyhledal nás a žil mezi námi, aby jako jeden z nás byl nám nejbližší. Jest pravda, že tento dobrý pastýř potřeboval třicetitří let, aby před naším zrakem vylil dary z rubínového poháru svého srdce do poslední perly. Veliký úžas naplnil nebe i zemi, Kristus stává se dítětem a vidíme přicházeti pastýře a krále východu; láska Srdce Ježíšova zalévá z betlemské jeskyně celý svět a miliony a miliony lidí vzhlíží k Spasiteli, jenž přináší světu božské učení nebeského Otce. A tak v noci, když se modlí, ráno, když hladové sytí, večer, když bouři utiňuje, ve dne, když mrtvé křísí, vždycky září z jeho boku trpyt božského grálu; jeho láska nikdy neustává.

„Pane, přejeme si viděti Ježíše,“ řekli jednou pohané k Filipovi. Této milosti byl hoden jeden katechumen v Číně. „Zjevil se

mi Ježíš, ve třech dnech musím zemřít, proto prosím za svatý křest.“ Třetího dne mu vyhověli a téhož dne skutečně také zemřel. Jest věčně u Krista, krále a středu všech srdcí.

SVATÝCH PETRA A PAVLA: CÍRKEV KATOLICKÁ JEST JEDNA.

Když slavný Angličan Manning, pozdější kardinál a arcibiskup westminsterský, stal se katolíkem, napsali v Times: „Nejkrásnější okrasa anglikánského duchovenstva z čistého přesvědčení, nemaje pozemských ohledů, stal se katolíkem.“ Jeho konversi uspíšila jednota naší svaté Církve.

Katolická Církev jest jedna ve víře. Vždycky a všude učí totéž. Vezměte do ruky náš český katechismus a srovnajte s katechismy jiných národů naší Církve: různá řeč, stejný obsah. Učení Církve ve všech dobách jest stejné. Jdeme zpět do století patnáctého, pátého, prvního: ještě dnes máme knihy o víře těchto století, jest to táž víra, kterou i my vyznáváme. Pravdivá jsou slova církevního otce Ireneae: „Církev, byť i ve světě rozšířena, chrání svaté učení jako by to byla jedna duše, a učí souhlasně jako by měla jediná ústa. Jako slunce jest všude stejné, tak září všude stejné světlo víry.“

Katolická Církev jest jedna v oběti a svátostech. Když v roce 1882 papež Lev XIII. slavil zlaté kněžské jubileum byla na výstavě k jeho počtě vrstva malých kufrů. Co v nich bylo? Vše, čeho misionář potřebuje ke Mši svaté. Co z toho plyne? Že všude se slouží tatáž Mše svatá. Všude se udělují i tytéž svátosti. Před lety těžce onemocněl mladý Švýcar na americké farmě. Dvacet mil cesty jeli pro duchovního. Při jeho příchodu plakal mladý muž radostí a štěstím, že mezi docela cizími lidmi může přijmouti svátosti.

Katolická Církev jest jedna v hlavě. Všichni katolíci všech zemí a časů uznávají za nejvyšší hlavu Církve římského biskupa a jeho neomylný učitelský úřad. Nemůže ani jinak býti. Je-li Církev stádce, potřebuje jednoho nejvyššího pastýře; je-li tělo Páně, potřebuje nutně hlavy. Pán Církvi neodepřel, co patří k její podstatě. Petra ustanovil hlavou: „Pasiž ovce mé, pasiž beránky mé.“¹⁾ To mu již dříve přislíbil: „Ty jsi Petr (t. j. skála) a na té skále vzdělám Církev svou a brány pekelné jí nepřemohou.“²⁾ Jako musí trvati Církev, musí trvati i skála, na níž jest vybudována, jest tedy vždycky jeden Petr. A tento, svatý Otec, byl vždycky uznáván. Když za času sv. Jana, apoštola, nastaly různice v církvi korintské. neobrátili se o rozhodnutí k tomuto apoštolovi, nýbrž k římskému biskupovi, papeži Klementovi. Vždycky platil výrok sv. Augustina: Roma locuta, causa finita — Řím promluvil, jest rozhodnuto.

Jak obrovská pro nás milost přináležeti ke katolické Církvi! Musíme se vynasnažiti, aby poslední úder našeho srdce platil pa-pežství a římskokatolické Církvi.

¹⁾ Jan 21, 15 a 17; ²⁾ Mt. 16, 18.

II.

VÍRA A MY.

Mladému norvěžskému učiteli hudby dostal se do ruky katolický katechismus. Četl v něm, četl a četl, a výsledek se dostavil. Oznamil matce: chci býti katolíkem. Matka odporovala, ale mladý muž prohlásil rozhodně: „Musím tak učiniti, katechismus mě přesvědčil.“ Své rozhodnutí splnil. Tento mladý muž bral víru vážně. I my máme bráti víru vážně. Proto:

Víra má býti naše radost. Potřebujeme trpělivosti, důvěry, mírumilovnosti, snášelivosti a upřímné lásky, máme-li žíti podle vůle Boží. Kdo nám dává tyto ctnosti? Víra! Kdo nám říká, jak získati těchto ctností? Jistě ten, jenž nám je může dáti! „Já jsem pravda a cesta a život.“¹⁾ Jediný Kristus nám zprostředkuje pravdy víry a dává nám milosti a ctnosti víry. Založil nám Církev, aby nám byla vlastí a krbem pro náš duševní život a učí nás tomu nejnuttějšimu o duši a dává vše potřebné pro duši. Máme tedy z víry míti radost.

Za víru máme děkovati. Za dar jest každý dobře vychovaný člověk vděčný: mnohem více musíme býti vděční za poklady a bohatství víry. Kolik lidí není ještě účastných tohoto nesmírného dobra! Proto odcházejí misionáři do nehostinných krajů různých zemí, aby tam šířili světlo pravé víry. Dostali jsme poklad pravé víry jako dědictví do kolébky. Co nám to praví? Za tento veliký dar Boží máme denně v hluboké pokoře a vděčnosti Bohu děkovati. Děkovati máme při Mši sv., při večerních modlitbách, při každém svatém přijímání, a často, hodně často vzbuzovati ctnost víry.

Podle víry musíme žíti. Víra bez skutků jest mrtvá. Víra neprospívá, nepřináší-li dobrých plodů. Co jest do stromu, který nepřináší ovoce, co do pole, které leží ladem, co do zahrady, kde se nic nedaří? Víra musí býti živena, jen tak činí člověka poctivým a dobrým. Dáme se snad zahanbiti jinověrci? Jak oni horlí pro svou víru, apoštolují pro ni, snaží se žíti podle ní! Dáme se zahanbiti pohaný? Misionáři vypravují, jak pohané přinášejí oběti, zachovávají své zvyky a jednají podle předpisů. Krásný příklad horlivosti a věrnosti ve víře dal jistý katolík, který na otázku hostitele, zda si někdo ještě něčeho přeje, odpověděl: já, prosím. Pak vstal a s rukama sepjatýma pravil: Děkujeme tobě, všemohoucí Bože, za všechna dobrodiní tvá.

Víra jest potřebná a důležitá, máme tedy častěji vzíti do ruky katechismus a o víře se poučovati. Garcia Moreno, ecuadorský prezident, dával jednou mladému úředníkovi některé otázky z katechismu, když tento vykonal zkoušky ze státního práva. Neobstál, určil mu tedy zkoušku z katechismu s poukazem: „Zákon Boží jest důležitější než zákon státní.“

III.

SVATÝ OTEC.

Svého času byl svět rozrušen zprávou, že slavný universitní profesor Dr. Alexander z Ruville vrátil se do katolické Církve. Ve své knize: *Zpět ke katolické Církvi*, doznává, že byl od mládí špatně poučován o podstatě katolicismu. Vše se má jinak, mnohé docela obráceně. Ke kardinálovi Pacellimu, nunciovi v Berlíně, přišli protestantští duchovní a mínili, že možno mluvit o katolicismu a přijati i jeho nauky, jen jedno nemožno přijati: papeže.

Kristus dal své Církvi v Petrovi viditelnou hlavu. Bylo to u Cesaree Filipovy, která byla právě nově opevněna, tedy před pevností, když Ježíš otázel se učedníků svých: Kým praví lidé býti Syna člověka? I řekli: Jedni Janem Křtitelem, jiní Eliášem, jiní Jeremiášem neb jedním z proroků. Vy pak kým mě býti pravíte? Šimon Petr jménem všech prohlásil: „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého.“ A Kristus slavnostně prohlašuje: „Blahoslavený jsi Simone, synu Janův, neboť tělo a krev nezjevilo toho tobě, nýbrž Otec můj, jenž jest v nebesích.“ Z rodiny toho nemáš, od lidu toho nemáš, protože naše pokolení je slepé a hluché; tvá víra je pravá a správná, dostal jsi k tomu milost, tvé vyznání pochází shůry. A nyní následuje Ježíšův dík, jeho odměna a vyznamenání: „I já pravím tobě: Ty jsi Petr (t. j. skála), a na té skále vzdělám Církev svou, a brány pekelné jí nepřemohou. A tobě dám klíče království nebeského, a cokoli svážeš na zemi, bude svázáno i na nebi; a cokoli rozvážeš na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“¹⁾ Kdo jest tedy Petr? Skála, základ, bezpečný podklad domu, chrámu, Církve. Co základ nese, podpírá a udržuje? Celý dům se všemi lidmi. Petr musí tedy ve svém úřadě dáti všemu pevnost, nezničitelnost a trvání, co k Církvi náleží, on jest nejvyšší viditelná hlava Církve. Totéž dokazuje i druhé podobenství. Odevzdati někomu klíče města znamenalo vždycky vydati mu město a přenést na něj všechnu moc, t. j. učiniti ho pánem města.

Petr tento úřad vykonával, apoštolové a nejstarší Církev jej za hlavu uznávali. Hned po Nanebevstoupení Páně jest Petr v čele mladé Církve: ustanovuje a řídí volbu apoštola Matěje; první káže shromážděnému lidu o letnicích; přijímá první křesťany do Církve; svolává sněm apoštolů, předsedá a rozhoduje: „Vidělo se Duchu Svatému i nám nevkládati na vás žádného břemene více kromě těchto věcí potřebných.“²⁾ Apoštolové měli v úctě nejvyšší pas-

týřský úřad Petrův a ochotně se mu podrobovali. Proto celá obec bez ustání modlila se za něj, když byl v žaláři. Při výpočtu všech nebo jen některých apoštolů jest Petr vždycky uveden na prvním místě. A přece nebyl ani nejstarší ani nejnadanější, nebyl ani miláčkem Páně, ale jako hlava a jejich představený byl nejvznešenější. Má-li Církev trvati až do konce světa, musí stále trvati i základ, na němž spočívá: musí tedy vždycky v Církvi býti Petr a tím jest jeho nástupce na stolci apoštolském, Svatý Otec v Římě. Petr byl v Římě ukřižován dne 29. června roku 67. a nad jeho náhrobkem klene se chrám sv. Petra, největší chrám světa. Po Petrovi následoval Linus, Kletus atd. Primát papežův uznala již nejstarší Církev. Když v křesťanské obci Korintské vzniklo nedorozumění, neobrátila se tato obec o rozhodnutí k dosud žijícímu apoštolu Janovi do Efesu. nýbrž do Říma k tehdejšímu papeži Klementovi. Již tehdy platila zásada: Řím promluvil, pře skončena.

Nejvyšší viditelná hlava Církve jest hlavní důvod její jednoty. Prokazujeme sv. Otci lásku tím, že budeme bedlivě zachovávatí všech jeho přání a příkazů, stůjme neochvějně k němu za všech okolností, jest to náš otec, zástupce Kristův.

¹⁾ Mt. 16, 13 a n.; ²⁾ Sk. ap. 15, 28.

NANEBEVZETÍ PANNY MARIE: KDO JE TA...

Před několika roky přišli misionáři k Rudému moři. Arabští hoši pozdravili je písni. Jakou písni? Mariánskou! Kdo jest ta žena, kterou třikráte denně po celém světě velebí zvony katolických chrámů?

„Kdo jest ta, která stoupá z pouště?“ Kdo jest ta, kterou Hospodin oděl velebností a opásal silou? Bůh jest bytost nesmírně velebná: hvězdy jsou drahokamy na obrubě jeho pláště. A tento velebný a mocný Bůh bydlí v Marii, jak tedy Maria musí býti velebná a vznešená! Dotýká se hranic božství. Byla čistá jako sníh, ba tak čistá, že světlo musí se před ní začervenati. Vidíme-li ranní nebo večerní červánky, smíme si mysleti: světlo se červená. Její pokora a tichost nejvíce se podobala ctnosti Kristově; její lásku a obětavost převyšuje jedině božské Srdce. Proto dnes stoupá z pouště tohoto světa, aby byla odměněna za své ctnosti. Nebe neodměňuje jenom to, co jest velké, nýbrž i to, co jest malé: oku Božímu neujde ani nejmenší oběť. I matka Boží má o nás přesnou knihu. O tom se přesvědčil jistý voják za světové války. S osmdesáti muži měl hájiti kus zákopů. Museli se vzdáti a vystoupiti na povrch. Byli zasypáni deštěm kulí, mnozí byli zabiti. I na našeho vojína hnál se nepřítel s bodlem, jiný voják jej uchopil za rameno a upozornil, že náš voják má škapulír. „Jsi katolík?“ „Ano. A nepřítel jako bratra vedl ho do tábora.

„*Rozkoši oplývající, opřená o svého milého.*“ Jaká rozkoš jest míněna? Především rozkoš milosti. Svatý Tomáš praví, že stavovská milost uschopňuje člověka ku povolání. Jak veliká musela býti milost Panny Marie! Důstojná panny panen, důstojná druhé Evy, důstojná matky Spasitele a naší zprostředkovatelky, důstojná královny nebe a země. Jakých milostí bylo třeba k takovému významování! Jaká rozkoš jest ještě míněna? Rozkoš odměny. Nejvyšší chvála od Boha, andělů a lidí. Zdrávas, milostiplná, Pán s tebou. Více nemůže tvor býti než plný milosti a spojení s Bohem. Andělé od svého stvoření mnohé překrásné zpěvy složili: vše musí ustoupiti před jedinou mariánskou písní. To vše proto, že Maria v každý čas jediné o Boha se opírala a právě proto dnes vystupuje opřená o svého milého. Jako se Maria opírá o svého Syna, můžeme se i my opírat o Marii svou důvěrou. Nikoho nezklamala dosud a nikoho nikdy nezklame, kdo se k ní utíká s láskou a důvěrou.

Maria byla vzata do nebe. Krásná odměna za překrásné ctnosti. Zbožné duše přinášejí květiny k její oslavě. Čiňme podobně: přinášejme jí kříže a utrpení jako půvabné červené růže, aby je předala svému Synu. Každé utrpení, jež snášíme pro Boha, jest před ním květem nehynoucí ceny.

II.

MARIA JEST NEJSLAVNĚJŠÍ ZE VSECH ŽEN.

Když Mojžíš, po rozmluvě s Bohem sestupoval s hory Sinaj, zářil jeho obličej tak, že Áron a synové Israelovi báli se blíže k němu přistoupiti. Mojžíš stýkal se s Hospodinem jen zevně a tvář jeho zářila. Jak zářiti musel obličej Marie, jež Syna Božího pod svým srdcem nosila! Skutečně tento lesk její slávy převyšoval vše: Maria jest nejslavnější ze všech žen.

Sláva Marie jest slávou všech dob. Když Maria Spasitele porodila, otevřela se květina její slávy a nikdy již neuvadla, kalich tohoto květu nikdy se již neuzavřel. Když apoštolové se rozešli do celého světa, zpívali všude slávu Marie. Od chvíle, kdy evangelisté zvěcnili její panenství, závodili všichni národové, aby co nejvíce velebili matku Spasitele. Evangelista Jan byl stálým ctitelem Neposkvrněné; sv. Jakub vystavěl Miriam Nového zákona ve Španělsku první kostel. Přišli církevní otcové: sv. Efrém, sv. Irenej, Cyrill Alexandrijský, Chrysostom, Sofronius, Augustin a Ambrož a všichni oplývali slávou a chválou Růže Nazaretské. A přišli církevní učitelé: sv. Bernard, Tomáš Akvinský, Bonaventura, Alfons Liguori a nenalézali slov, aby důstojně velebili matku Mesiáše. Věda kolem hlavy její vinula překrásný věnec, umění čelo její ozdobilo nehynoucím vavřínovým věncem. Ku počtě její vznikaly nádherné dómy ve Špýru, v Paříži, Lurdech. Nejkrásnější malby

Murillovy a Rataelovy jsou Madonny a nejlíbeznější písně na světě jsou písně mariánské. Sláva, jež trvá na věky!

Sláva Marie jest slávou všech zemí. Je-li na jedné polokouli den, jest na druhé noc a obráceně. A tak neustává zvonění Anděl Páně. Je-li v Římě poledne, začíná večer v západní Číně a zvony misijních kostelů hlásají světu: Zdrávas, Maria; je-li v Římě po poledni, totéž zvonění v Bengalsku, na Ceyloně, v Madrasu a Maduře; o druhé hodině odpolední v Bombayi, o třetí hodině na Madagaskaru, o čtvrté v Persii, atd. Je-li v Římě po půlnoci, začíná večer v Americe. A tak ve dne i v noci po celém světě hlásají zvony slávu a chválu Neposkvrněné. Sláva, jež jest ve všech zemích.

Radujme se a děkujme Bohu, že nám dal tak velikou a vznešenou matku! Děkujme jí za vše, co nám již vyprosila svou přemocnou přímluvou, a dejme se znovu v její mocnou ochranu. S její pomocí a pod její ochranou jistě dojdeme šťastně do blaženého přístavu věčnosti. Utíkejme se k ní vždycky s plnou důvěrou. Neopustí nás v tomto životě a přispěje hlavně v hodinu smrti.

ANDĚLŮ STRÁŽNÝCH:

JEŽIŠ V NEJSVĚTĚJŠÍ SVÁTOSTI NÁŠ OCHRÁNCE.

Ze Starého zákona zní zaslíbení: „Hle, já pošlu anděla svého, který bude kráčet před tebou, střežiti tě na cestě, a uvede tě na místo, které jsem ti připravil.“¹⁾ V tomto andělu vidí Církev anděla Zákona, Spasitele. Spasitel zastává u nás úřad archanděla Rafaela, jenž doprovázel mladého Tobiáše. Tímto vůdcem, ukazovatelem správné cesty a ochráncem jest Spasitel především v Nejsvětější Svátosti.

Ježíš v Nejsvětější Svátosti jest náš ochránce v nebezpečí. Když mladý Tobiáš se chystal na dalekou cestu do ciziny, našel sličného mládence, an stojí opásaný a jakoby připravený vydati se na cestu. Když přišli k řece Tigris, a Tobiáš vstoupil do vody, aby se vykoupal, vyplavala veliká ryba, chtějíc jej pohltnout. I řekl mu anděl: „Popadni ji za žábry, a táhni ji k sobě.“²⁾ Tobiáš učinil podle rady vůdce a kořisti užil za pokrm a lék. Druhé nebezpečí hrozilo Tobiášovi v mešském městě Rages. Všichni víme, jak těžko dostáváme půjčené peníze. A jak to vše šlo hladce za sprostředkování Rafaela. A tak lehce jde vše u Ježíše v Nejsvětější Svátosti. Pekelná šelma, jež podle slov sv. Petra podobá se lvu řvoucímu, jenž hledá, koho by pohltil, může nás přepadnouti na cestě, nutno tedy si zajistiti častějším svatým přijímáním anděla Zákona jako průvodce a pak se nemusíme ničeho obávat. I v nouzi nesmíme zapomínati, že Ježíš má ve své moci všechny dary nebeské i pozemské.

Ježíš v Nejsvětější Svátosti jest náš lékař v nemoci. Jsou nemoci tělesné a duševní. V obojím případě dobře se osvědčila Rafaelova pomocná ruka. Otec Tobiášův oslepl a naříkal: jak se mohu ještě

radovati, když nevidím světla nebeského. Na radu archandělovu syn pomazal oči jeho žlučí ryby a slepota zmizela. Velice trpěla Sara, dcera Raguelova. Sedmkrát ji chtěli provdati a pokaždé uškrtil zlý duch Asmodeus jejího ženicha. Nebeský průvodce dal mladému Tobiášovi lékařskou radu: žijte oba první tři dny jako bratr a sestra. Prvního dne přineste oběť, aby vám zlý duch nikdy neškodil, druhého dne, abyste byli zařazeni mezi bohabojné manžely a třetí den, abyste měli šťastné děti. Činili tak a moc zlého ducha nemohla jim škoditi. Náš božský ochránce pomáhá mnohem více a účinněji. Otevírá slepé oči naše, abychom rozuměli věcem nadzemským, a varuje před mocí zlého ducha vážným poučováním, a poskytuje vydatnou pomoc, obracíme-li se k němu s pevnou vírou, silnou nadějí a horoucí láskou.

Ježíš v Nejsvětější Svátosti přináší štěstí pozemské. Říká-li se, že správná manželství se uzavírají v nebi, bylo to manželství Tobiáše a Sary. Oba si u Boha té milosti zasloužili. Oba byli zbožně vychováni. Otec napomínal syna: Po všechny dni svého života měj na paměti Boha a varuj se, bys nikdy nesvolil k hříchu a nezanedbal příkázání Hospodina, buď moudrý, milosrdný, spravedlivý, jednej poctivě s dělníky i služebníky, dobrořeč Bohu každou chvíli a pros ho, aby řídil tvé cesty a všechny tvé záměry by došly u něho zdaru. Sara mohla zase říci: „Víš, Pane, že jsem nikdy nechodila mezi rozpustilé, aniž jsem se spolčovala s lehkými lidmi.“³⁾ Mohl je tedy anděl spojit a viděli vnuky své až do pátého pokolení. Vážnou horlivostí musíme se připravovati, abychom získali štěstí, jež rozdává Spasitel v Nejsvětější Svátosti, jenž nás volá a chce nám rozdávati plnými rukama. Srdce musí býti vyzbrojeno vírou, čistotou, láskou k Bohu, důvěrou v každé okolnosti. Ze svatostánku zní pozdrav Spasitelův: Kdo mě najde, najde štěstí a požehnání.

Pětileté děvčátko vidělo matku u svatého přijímání. Poučili ji, že Spasitel vstupuje do srdce a dává hodným lidem, když jej přijímají s pokorou a čistým srdcem, své požehnání. Druhého dne cupitala dívka nepozorovaně za maminkou a přistoupila k svatému přijímání. Na otázku, proč tak učinila, odpověděla: „Chtěla jsem přijmouti Spasitele, než zemřu. Odpoledne děvčátko dostalo se pod auto, bylo těžce zraněno, a umíralo se slovy: „Umírám ráda, když mám v srdci Spasitele.“ Kéž bychom všichni mohli umírat se Spasitelem v srdci!

1) Král. 3, 18; 2) 1. Kor. 4, 7.

POSVĚCENÍ CHRÁMU: DŮSTOJNÁ MODLITBA.

Jest jistě veliký rozdíl mezi Šavlem na cestě do Damašku a Pavlem v Areopagu v Athenách. Co učinilo pronásledovatele Kristo-

vých stoupenců jeho učedníkem? Odpovídají nám skutky apoštolské. Modlitba to byla.

Naše modlitba má býti svatá. Míním tím vnitřní sebranost a vnější uctivost. S kým rozmlouváme při modlitbě? S Bohem, nejvyšším dokonalým. Obávati se musíme trestu Božího, je-li naše modlitba Boha nedůstojná. Nikdy nezapomínejme toho, co se stalo, když přenášeli archu úmluvy do Betsames. Padesát tisíc mužů bylo ztrestáno smrtí, že bez uctivosti patřili na tuto Boží svatyni. Když spřežení se plašilo a Oza se dotekl archy, byl na místě usmrčen, poněvadž se tak stalo neuctivě. Co byla archa úmluvy? Dřevěná truhla, uvnitř zlatem pokrytá, v níž byly dvě desky s Desaterem, Aronova hůl a manna. Jakou úctu a důstojnost vyžaduje Bůh v kostele, kde jest svatostánek s Nejsvětější Svátostí! Proto vždycky do kostela s pokorou a zbožností, v kostele se chovejme s největší uctivitostí, modleme se vnitřně a vnějšně dávejme najevo opravdovou uctivost.

Modlitba má býti pomalá. Jest dvojí zbožnost: vnitřní a vnější. Vnitřní záleží v tom, že při modlitbě jen na Boha myslíme, tedy víme, co činíme; zevnější v tom, že se varujeme všeho, co porušuje svatou bázeň k Bohu. Oba druhy pobožnosti patří k sobě, oba se mají doplňovati. Jak to ošklivě působí, když kněz i lid modlí se rychle, nesrozumitelně, jeden předhání druhého, polýkají polovici slov. Slyšel jsem jednou kněze modliti se u hrobu, ale raději jsem odešel, neboť to nebyla modlitba, to byl závod, slova nebylo rozuměti, a podle toho se modlil i lid, vlastně vůbec nemodlil. Ne-protahujme slova modlitby, nezkracujme, řádně každé slovo vyslovme tak, aby již naše modlitba dávala najevo, která slova obsahově patří k sobě. Učme děti i lid, aby se také modlili pomalu a s patřičným důrazem, s pomlčkami, aby celek pěkně se vyjímal.

Učiňme pevné předsevzetí, že se budeme modliti pomalu, jasně, důrazně. Taková modlitba se líbí Bohu. A na tom nám musí záležeti.

II.

BŮH MÁ NA NÁS PRÁVO.

Přírodopysmec Newton vždycky sklonil hlavu při slově Bůh. Všecka práce mého života, doznal, byla jen hračkou s mušlemi na břehu moře, neprobádaný oceán pravdy jest přede mnou. Promluvme si dnes o nejvyšším Pánu nebe a země.

Bůh jest nekonečně veliký stvořitel a všem věcem dal podstatu, bytí a trvání. Věřím v Boha, Otce všemohoucího, stvořitele nebe i země. Z toho následuje, že všichni tvorové tak jsou na Bohu závislí jako strom na kořenu, potok na pramenu. Všecko tvorstvo jest tu jedině z vůle Boží. Zůstává tedy každý tvor, i člověk, právě tak výhradním majetkem Božím, jako umělecké dílo majetkem u-

mělce. Umělec může své dílo si ponechat, může je změnit, může je zničit, má k tomu plné právo. A tak i Bůh. Musíme tedy býti spokojeni s talentem, zdravím, postavením, úřadem, jak nám Bůh určil a dal. „Je to Hospodin; co dobrého je před očima jeho, nechat učiní.“¹⁾ Co Bůh činí, dobře činí; chvalme a vyvyšujeme jej na věky.

Bůh zachovává celý svět. Bůh nám umožňuje, že myslíme. Běda, připraví-li nás Bůh o světlo rozumu, jak se mnohdy již stalo pro naši pýchu a nemravnost. Proto právem varuje sv. Pavel před pýchou: „Kdo tě vyznamenává? A co máš, abys toho nebyl dostal?“²⁾ Vše: život, zdraví, rozum, pamět, sílu, povolání máš z ruky Boží a máš tak dlouho, dokud Bůh chce. Stačí jediný pokyn jeho, abys byl prach a popel, stačí jediný pokyn jeho, aby zanikl svět. Když jsi tedy tolik toho od Boha dostal, proč se chlubíš, jakobys nebyl dostal?

Bůh řídí celý svět. Všimni si střídání ročních dob, všimni si Boží přírody, jak rozumně a dobře to Bůh vše zařídil, jak se o to vše stará, jak mocnou pravicí svou vše udržuje a řídí! Připomeň si svůj život od kolébky do dnešního dne, jak moudře nás vedla ruka Boží!

Bůh jest vládce světa a vede tvorstvo k vytčenému cíli. Dal nám svobodnou vůli, abychom dobrovolně, bez nucení, ho poslouchali a mohl nás podle své spravedlnosti odměnit. Ale, namítne někdo, to jest při svobodné vůli těžké Bohu sloužiti. Pro toho, kdo nedovede své vůle správně užívat, nedovede vůle své ovládati. Bez svobodné vůle nebyli bychom nic více než zvíře a nebylo by pro nás věčné blaženosti. Bůh raději vydal svou čest v nebezpečí urážky, aby člověka učinil schopným věčných dober, než by připustil, aby člověk musel se zříci věčných dober, která mu připravil. Zase vidíme nesmírnou dobrotu Boží, jež vyžaduje věčné vděčnosti.

Císař Karel zřekl se v Bruselu dne 25. října 1555 trůnu. Prohlásil: Vykonal jsem, co mi Bůh dovolil, učinil, co jsem mohl, a Bůh mi pomáhal. Kéž bychom tak mohli i my jednou říci! Ve svém postavení a povolání, při práci a molitbě, při všem jsem činil, co jsem mohl. Ve smrti nás bude jistě těšiti vědomí vykonané povinnosti.

¹⁾ Král. 3, 18; ²⁾ 1. Kor. 4, 7.

SVÁTEK KRISTA KRÁLE: KRISTUS JEST VÍTĚZNÝ KRÁL.

Při korunovaci králů ve středověku zpívali při introitu slavné Mše svaté Laudes Hincmari. Jest to chvalozpěv na Kristovo vládařství, od něhož vychází všechna pozemská důstojnost, a zároveň vzývání svatých ochránců, aby ráčili vyprositi pozemskému vládaři pomoc nejvyššího Vládaře. Kristus jest skutečně vítězný Král. A co jest jeho království? Katolická Církev!

Církev jest vítězná ve svých počátcích. Pozemské trůny vznikají a bortí se, lidské vlády přicházejí a odcházejí, státní útvary kvetou a v nic se obracejí. V roce 1871 skončilo francouzské království, o čtyřicet let později odstraněna monarchie v Portugalsku, skoro v téže době sřít se jeden z nejstarších trůnů v Číně. V roce 1918 shroutily se císařské říše v Německu, Rakousku, Rusku a Turecku. V nedávné době musela královská rodina opustiti Španělsko. Jedno království stojí devatenáct set let ve své nedotčené síle, království Kristovo, katolická Církev! Splňuje se zaslíbení Kristovo: „Brány pekelné jí nepřemohou“, ¹⁾ t. j. duchové pekla jí neublíží, nepřemohou jí, byť napnuly všechny síly a užívaly nejhroznějších prostředků. Deset římských císařů v prvních třech stoletích od Nerona do Diokleciána namáhali se ze všech sil Církev zničiti, neštíteli se používatí nejhroznějších prostředků, marně. Církve nezničili! Krev mučedníků stávala se semenem nových křesťanů. V roce 313 vydává císař Konstantin edikt, Církev vítězí, křesťanství stává se státním náboženstvím římské církve.

Církev jest vítězná ve svém trvání. Východořímscí císařové, popírající s Ariany božství Kristovo, namáhali se marně Církev zničiti. Nejsou a arianismus žije už jen v historii. Jak musel bojovati papež Řehoř VII.! A přece musel Jindřich IV. jako kající do Canossy. Když pyšní Hohenštaufové vypověděli znovu boj Církvi, byli opět vítězi papežové Alexander III. a Řehoř IX., a poslední potomek toho rodu skončil na popravišti. Císař Josef II., jenž zasahoval neoprávněně do práv Církve, musel svých bludů litovati a doznati: myslel jsem to dobře, ale špatně prováděl. Poslední z korunovaných hlav, Napoleon, jenž kázal zajatého papeže Pia VII. vésti do Francie, žil ve vyhnanství, opuštěný celým světem, na ostrově sv. Heleny. Opravdu: Brány pekelné jí nepřemohou!

Když uvrhli do žaláře biskupa Altamirano z Huajuana v Mexiku, shromáždila učitelka Julie Olazarová děti své školy a prohlásila: „Teď se všichni zasvětime Kristu Králi“. Každému dítěti dala křížek. Přihrnuli se vojíni, strhávali dětem křížky, házeli je na hromadu a chtěli je zničiti. Učitelka postavila se před křížky a hlásila: „Pošlapte mne, jen ne mého Pána na kříži“. Důstojník ji zastřelil. Zemřela hrdinnou smrtí pro Krista Krále!

¹⁾ Mt. 18, 18.

VŠECH SVATÝCH: VELIKÝ RYBOLOVEC.

„Budu-li povýšen od země, potáhnu všecko k sobě“ ¹⁾ Dnes to vidíme splněné, neboť Spasitel přitahuje k sobě přemnohá lidská srdce všech časů a národů, jest tedy největší lovec lidí.

Jak Kristus pečuje o své ryby? „Všecky věci povstaly skrze něj, a bez něho nepovstalo nic z toho, co povstalo“ ²⁾ Kristus trůní na

skále své Církve a loví zlatou sítí. Církvi, svým apoštolům přenechal síť klásti a sám síť vytahuje a lov te mu daří při svátosti křtu: tu bývá něžná rybka vytažena z vody. Jak pečuje veliký Mistr o svůj majetek? Klade rybky do rozkošného rybníka, do vody spásy, jest to moře milosti katolické Církve, jež napájejí nadzemské prameny. Tu se rybám Ježíšovým daří nejlépe. Majitel moře vyzbrojuje je největší bezpečností, že nepřátelé k nim nemohou. To se stává ve svátosti biřmování. Je-li něco nezdravého, bývá odstraněno ve svátosti pokání. Pokrm a posilu dává svým rybám ve svátosti oltární. Kde Kristus vládne jako rybář, jest požehnání, zdraví a blaho.

Jak projevují ryby Kristovy svou vděčnost? Různým způsobem. Ve svatém moři milosti jest všem vše dáno, ale výsledek není u všech stejný. Sílu a bezpečnost mnohé ryby promarnují, vydávající se odvážně k nebezpečné hranici a tím i svým nepřátelům: míním zlou příležitost, kdy víra a mravy trpí škodu. Poněvadž Kristus svým majetkem nazývá ryby dobré i špatné, může zdravá od nemocné byti nakažena a zahynouti. Tak hříšník, jenž nevyhledává lékaře duší ve zpovědnici nebo jen zřídka, zůstává duchovně nemocný a pomalu hyne. Nebeský pokrm, dávající nám svěžest a sílu, mládí a životní radost, musí býti pravidelně přijímán: kdo se ho vzdaluje, postrádá jeho pomoci a zakrňuje. Ryba může po vodě nebo proti vodě dostat se do jiných vod. To může i ryba Kristova. Může odtud dostat se jinam a, padne-li do sítě dobrého exercitátora, bude o ni dobře postaráno a dvojnásob šťastná.

V staré Církvi rádi znázorňovali Krista rybou. Písmena řeckého slova ichthys (ryba) tvoří počáteční písmena slov: Ježíš Kristus Syn Boží, Spasitel. Nazývá-li nás Spasitel rybami, máme velikého bratra, jsme ze šlechtěného rodu: spochejme na něj a budme mu vděční za jeho péči a jeho správu.

1) Jan 12, 32; 2) Jan 1, 3.

II.

MILOSRDENSTVÍ.

Víme, jak si pohanský svět představoval nejvyššího boha. Oko prozrazovalo hněv a ruka vrhala blesky. Jak docela jinak si představujeme Boha! Nebeský Otec vztahuje k nám ruce a volá: „Láskou věčnou miloval jsem tebe“.¹⁾ Proto i od nás požaduje lásku a milosrdenství.

Co by byl svět bez milosrdenství? Kdo ztrácí víru, ztrácí podle sv. Augustina i lásku. Za to lidstva se zmocňuje touha co nejrychleji zbohatnouti. Tato prokletá lakota zlata činí člověka necitelným a tvrdým. Důkazy podávají všichni ti, kteří se obohacují mozoly chudiny, platíce bídné mzdy a ještě z nich strhující. Zavádějí stroje, aby ještě více utlačili malého člověka. To jest

příčina, že stále se prohlubuje propast mezi chudásem a boháčem: na jedné straně hroudy zlata, na druhé straně bída. Stát sice se stará o některé hladovící, ale to nedostačuje. Dělníci prohlašují: nechceme milosrdenství, chceme práci; máme právo na život; musíme vytvořit poměry, kdy bude mít každý stejně. To jest kletba špatného činu. Svět nechce spravovati jmění podle křesťanských zásad, proto jeho nezdární synové jsou proti každému majetku. Svět nechce znáti křesťanského milosrdenství; proto ztratí, co má. A následky? Neuznávám-li soukromého vlastnictví, nač se přičiňovati a šetřiti? Tu přestává veškerá snaživost a veškerý pokrok: svět upadá v barbarství, jak viděti na Rusku.

Co učiní ze světa milosrdenství? Přirozeně, že to musí býti křesťanské milosrdenství, protože každé jiné rozdává podle nálady a předpojatosti. Křesťanské milosrdenství dává z lásky k Bohu, protože každé jiné rozdává podle nálady a předpojatosti. Křesťanské milosrdenství dává z lásky k Bohu, protože v bližním vidí člověka spoluvykoupeného, protože Kristus lásku k bližnímu přikazuje a sám ji příkladem svým posvětil. Milosrdenství musí odpovídati duchu Kristově. Tím napodobujeme Boha Otce. Jak různými způsoby zjevuje svoji dobrotu! Od něho máme zdraví i život, pokrm i přístřeší, i dary nadpřirozené. V pravé víře jsme se zrodili, v ní jsme byli vychováni, zhřešili jsme a zase jsme byli ospravedlněni, smíme se zúčastniti bohoslužeb, slyšeti slovo Boží. Když jest Bůh tak milosrdný k nám, máme i my býti milosrdní jako Otec náš v nebesích. Tím napodobujeme i Krista. Opustil slávu nebeskou, sestoupil mezi nás na zemi, aby nás svou smrtí a svým utrpením vykoupil. I my máme tedy nutné rádi navštěvovati, pomocnou ruku jim podávati, dobrodiní jim prokazovati. Tím napodobujeme i Ducha Svatého. Duch Svatý sluje Utěšitel, těší v souženích, posiluje v slabosti a dává duševní radost, nabádá člověka k dobrému, chce mít naše srdce zbožná a ctnostná. To jest také milosrdenství chrániti člověka zlého a pobádati jej k dobrému. Práce kněží, poctivých učitelů a vychovatelů, jest skutek milosrdenství. Pro Boha máme býti milosrdní, jenž myslí na všechny, stará se o všechny a nikomu neodpírá své dobroty.

Z milosrdenství musíme rádi odpouštěti. Nebudeme-li odpouštěti, ztratíme milost Boží. Odpusť nám naše viny, modlíme se, a dodáváme: jakož i my odpouštíme našim vinníkům.

¹⁾ Jer. 31, 3.

DUŠIČEK: UBOHÉ DUŠE.

Dnes zaznívá k nám pláč a nářek ubohých duší z očistce s prosbou o pomoc.

Ubohé duše jsou. To jest víra i Starého zákona. Po bitvě u Odol-lam zvěděl Juda Machabejský, že mnozí z padlých Israelitů mají pod rízami z darů modlám, které zákon Židům zapovídá. Byl to tedy hřích. Ti bojovníci padli pro dobrou věc, soudili tedy, že duše jejich jsou v očistci. Modlili se za ně na bojišti a Juda poslal dvanácte tisíc drachem stříbra do Jerusalema, aby podána byla oběť za hříchy padlých. A Písmo svaté dodává: „Svatá a spasitelná jest myšlenka za mrtvé se modliti, aby hříchů zproš-štění byli.“¹⁾ Spasitel tuto víru v kázáních předpokládá. Vypra-vuje podobenství o dvou mužích, věřiteli a dlužníkovi, kteří jsou na cestě k soudci. Ježíš radí dlužníkovi srovnati se s protivníkem rychle, dokud jsou na cestě. Bude-li čekati na projednání, bude jistě uvržen do žaláře, a nevyjde odtud, dokud nenavrátí posled-ního halěře. Od apoštolských dob viděli v tomto místě zmínku o očistci. I rozum učí, že musí býti místo, kde se duše očišťují. Mno-zí nejsou pro peklo zralí, do nebe nemohou, tam nevejde nic ne-čistého, musí tedy býti místo, odkud by očištěné duše vešly do nebe.

Duše v očistci potřebují pomoci. Trpí hrozně. Jak je trápí touha po Bohu! Představme si, že by byl na celém světě jediný bochník chleba a ten by měl ukojiti hlad všech lidí. Přimysleme si, jak zdravý člověk touží po jídle. A teď si představme, že při hladu nemohl by člověk zemřít, nýbrž musel stále na ten chléb myslet a jen na ten chléb. Jak strašný by to byl hlad! Tak hrozná je touha duší v očistci po Bohu. Podobné zjevení měla svatá mučed-nice Perpetua o svém bratru. Zemřel jako sedmiletý chlapec. Před mučením zjevil se jí bratr: byl uzavřen v tmavém místě, šat roz-trhaný, obličej bledý, trápen byl horkem a žízní. Byl sice nablízku rybník, ale chlapec nemohl vody dosáhnouti. Perpetua poznala, že chlapec žízní po Bohu, modlila se tedy za něj. A opět se jí uká-zal, čerpal vodu s radostí a hrál si v květinách. V očistci jest žízeň po Bohu. K tomu přistupují veliké bolesti, jež tyto duše trpí, a proto k nám volají o pomoc modlitbou, Mší svatou a dobrými skutky.

Každá pomoc duším v očistci jest skutek křesťanského milo-srdenství a projev lásky k bližnímu. Jsou mezi nimi naši známí, přátelé, dobrodinci. Nezapomínejme jich: budou za nás orodovat až budeme umírat.

¹⁾ 2. Mach. 12, 46.

NEPOSKVRNĚNÉ POČETÍ PANNY MARIE:

DŮSTOJNOST NEPOSKVRNĚNÉ JEST CTÍ TROJJEDINÉHO BOHA.

Krásný byl jerusalemský chrám. Tato důstojnost byla nutná, když sám Bůh tu chtěl přebývat v bílém oblaku nad archou úmluvy. Všecku krásu musel převyšovati živý chrám Boží, v němž

Bůh osobně, s tělem a duší, měl svůj příbytek. Maria musela býti bez poskvrny a plná milosti. To nám připomíná dnešní svátek. Důstojnost Neposkvrněné jest ctí božské Trojice.

Neposkvrněným početím stala se čest Bohu Otci. Bůh podle své vnitřní podstaty nepotřebuje naší cti, jest sám v sobě nekonečně blažený. Jinak jest tomu s případnou ctí zvenku. Čím více tvorové poznávají dokonalost Boží, tím více jej blahořečí, tím větší i jeho čest. Každé jeho veliké dílo jest uznáváním, slávou, chválou, holdem jeho všemohoucnosti. Neposkvrněné početí Panny Marie jest nepochopitelný zázrak velikosti Boží: jest tedy toto dílo ctí nebeského Otce. Vidíme-li svatovítský dóm, obdivujeme jeho stavitele. Představme si dóm, který si vystavěl Bůh Otec v Marii: zdi jsou diamantové, není tu nejmenší poskvrny; sloupy jsou zlaté, jest tu dokonalá ctnost; brány jsou z perel, vychází z nich jen láska a dobrota. Svatovítský dóm vyniká nad celé okolí, Maria má jedinečné postavení v celém světě. Maria byla uchráněna každého zla, dědičného i osobního hříchu, a byla plná milosti.

Neposkvrněným početím stala se čest Bohu Synu. Maria byla uchráněna každého hříchu a byla zároveň naplněna všemi ctnostmi, a to pro svého Syna: byla určena za matku Boží a proto musela tak býti vybavena. Všichni andělé a svatí chválí její moudrost, biskupové a kněží její moc ve správě Církve, všichni nešťastní její milosrdenství, nemocní její laskavost, hříšníci její lásku, všichni její dobrotu, laskavost a přízeň. To vše bylo Marii svěřeno s neposkvrněným početím pro Syna, aby ho byla důstojna. Vyznamenání Marie jest tedy ctí Syna Božího. Čest matky padá i na syna. Kdyby nebyla Maria počata bez poskvrny, mohl by úhlavní nepřítel lidstva postaviti se u brány nebeské a hlasitě volati: matka Spasitele byla nějakou dobu v mé moci. To by byl triumf ďábla. Toho Bůh nemohl připustiti, neboť není možno, aby byl zneuctěn Syn Boží ve své Matce.

Neposkvrněným početím stala se čest Duchu Svatému. Duch Svatý působí veškeru svatost. Šavla sráží světlo shůry k zemi a stává se Pavlem, nejhorlivějším učedníkem Páně, mužem mocným v slově i činu, že se mu nevyrovnal žádný muž Starého zákona a starého světa. Taková milost jistě působí čest Duchu Svatému. A ještě větší cti se mu dostává zachováním původní nevinnosti. Jan, miláček Páně, jako panic se připojil ke Kristu a panicem zůstal až do smrti. To jest jistě čest pro Ducha Svatého. Mučedníci se vyznamenávali neobyčejnou silou, vyznavači zvláštní horlivostí, panny obětavou láskou, což vše jest čest pro toho, jenž působí veškeru milost, pro Ducha Svatého. Neposkvrněné početí zůstává mistrovským dílem Ducha Svatého. V Marii stvořil ženu, oděnou sluncem, s měsícem u nohou a kolem hlavy s korunou z dvanácti hvězd. Proto jí velebí: „Krásná jsi, přítelkyně má, a poskvrny není na tobě.“¹⁾ Neposkvrněným početím stala se čest Duchu Svatému.

Po jedné bitvě za světové války ležel na bojišti s otevřenou ranou na hlavě francouzský voják. Modlil se hlasitě Zdravas a líbal kříž. Vedle sebe uslyšel slova: Oroduj za nás. Byl to německý voják s hrozně zohaveným tělem. Francouzský voják podal mu kříž, oba si podali ruce a skonali usmíření. Tak umírá v rukou Marie každý, kdo jí v životě prokázal nějakou službu.

¹⁾ Velepíseň 4, 7.

NAROZENÍ PÁNĚ:

BOŽÍ MOC A BOŽÍ DOBROTA.

Vidíme-li Jezulátko v jesličkách, musíme doznati: „Bože, jak jsi veliký, mocný a dobrotivý!

Musíme obdivovati Boží moc při stvoření a ještě více při vykoupení. Na první stránce Bible čteme: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Vše pouhým slovem. Budiž země, a byla země, budiž světlo a bylo světlo. A byli i různí tvorové. A Bůh stvořil i člověka, krále a korunu pozemského tvorstva. A jiná stránka Bible uvádí jiná slova Boží, která rovněž mluví o Boží moci: „A Slovo tělem učiněno jest.“ Vtělení Syna Božího jest mnohem větší zjevení moci Boží než stvoření světa. Jak může věčný býti časným, vznešený nepatrným, nebesky silný křehkým, nekonečný konečným, nesmrtelný smrtelným, tvůrce tvorem? Stala se událost nesmírně důležitá a významná, obrovský čin, když v roce 5199 po stvoření světa v 194. olympiadě, v roce 732 po založení města Říma sestoupil věčný Bůh s nebe na zemi a ukázal se v podobě lidské jako nemluvně. To bylo obrovské tajemství, před nímž oněměli všichni mudrci všech staletí a národů. Světci a s nimi všichni, kteří nedají se zaslepití vášní a nenávistí, žasnou nad hrozným ponížením a blahosklonností Syna Božího, jenž z lásky k lidstvu sestupuje na zemi, aby nám byl ve všem podoben kromě hříchu. Toto tajemství může uskutečniti jen Boží moc, jež jest nekonečná.

Musíme obdivovati Boží dobrotu při stvoření a ještě více při vykoupení. Všimněme si všech Božích děl: vše jesst tu pro člověka a tedy projevem Boží dobroty. Bůh řekl: Budiž světlo. I stalo se světlo. A oddělil světlo od tmy. Nazval pak světlo dnem a tmu nocí. A nastal večer a jitro, den první. I řekl Bůh: budiž obloha. Učinil tedy oblohu. Nazval pak oblohu nebem. A nastal večer a jitro, den druhý. A tak Bůh stvořil moře a zemi. A viděl Bůh, že jest to dobré. A Bůh dává stále dar za darem a vše z dobroty k lidstvu. Musíme tedy, přihlížejece k dílům Božím, doznati, že všude nás provází vedle Boží moci i Boží dobrota. Obdivovati musíme Boží dobrotu při stvoření a ještě mnohem více při vykoupení, kdy Stvořitel z lásky a dobroty k lidstvu stává se slabým dítětem. Oko zrozeného Syna Božího září jako slunce, ucho

chce slyšeti všechny nářky lidstva, srdce chce všem pomoci, ruce každého člověka obejmouti jako bratra a sestru. Jak veliká jest dobrota Boží při vykoupení lidstva!

Prsty jednorozeného Syna Božího napsaly Boží přikázání na dvou kamenných deskách na Sinaji. Zachováváním těchto přikázání získáváme si lásku božského Dítěte, která se projevuje mocí a dobrotou ve stále nových milostech a přemnohém požehnání. Desatero platí pro nás všechny: platí pro chudé i bohaté, pro učenné i neučené, pro vladaře i poddané, pro papeže i kaplana, pro továrníka i jeho dělníka! Přestupováním přikázání Božích hřešíme a ztrácíme lásku Boží a musíme pocítiti moc Boží hroznými tresty, jež nás očekávají, nenapravíme-li vše včas náležitým pokáním.

II.

MUSÍME JEŽÍŠE MILOVATI.

Otec ležel na smrtelné posteli, děti si ve světnici hrály. „Budte zticha, chci se připravit na poslední zpověď a pak odejdu k Pánu Ježíši.“ Chlapec vyskočil na postel, uchopil ruku otcovu: „Tatínku, vy chcete jíti k Ježíšovi?“ „Doufám, že mě k sobě vezme.“ „Nezapomeňte mu poděkovati, že za nás umřel, pozdravujte ho od nás, budeme ho vždycky milovati.“

Proč musíme Ježíše milovati? Protože nás dříve miloval a proto zasluhuje i naší lásky. Nezapomínejme nikdy: kdo jest, odkud přišel, co pro nás vykonal. Co bychom tomu říkali, kdyby Král k vůli nešťastníkovi stal se žebrákem? A to se vůbec ani srovnati nedá s tím, když Král nebe a země pro nás stává se dělníkem, trpí a snáší největší potupu, aby shladil naše hříchy, jest největším chudásem, aby posvětil naši chudobu, snáší největší pronásledování a umírá nejpotupnější smrtí, aby nás zachránil a vykoupil. Netřeba dále mluvit, stačí jen pohlédnouti na kříž. Ježíš nás dříve miloval, zasluhuje tedy i naší lásky.

Jak musíme Ježíše milovati? Z hloubi srdce a co nejupřímněji. A proč? Umřel za nás! Vděčnost vyžaduje, abychom zachovávali jeho přikázání, neboť „ten mě miluje, kdo zachovává moje přikázání“.¹⁾ V životě není tomu jinak. Ujišťuje-li žák učitele, dítě rodiče, že je milují a dělají pravý opak toho, co tito požadují, nikdo jim nevěří. Pro Ježíše musíme také pracovati a oběti přinášeti: tedy rádi činiti, čeho naše povolání vyžaduje, protože jest to přikázání Ježíšovo. Při všem mysliti: Ježíši, to k vůli tobě. To zvláště platí, jedná-li se o vícepráci nebo o nějakou zvláštní obět: pro Ježíše musíme si také něčeho odříci, něco pro něho opustiti. I skutečné bolesti snášeti z lásky k němu.

Musíme Ježíše milovati. Láska jest vše. Proto „miluj Boha svého celým srdcem svým, vší duší svou a vší silou svou. Tato

slova nechať zůstanou v srdci tvém, vypravuj je synům svým, a rozjímej o nich sedě ve svém příbytku i chodě cestou, léhaje i vstávaje. Uvaž si je jako znamení na svou ruku, a napiš je na práh a na dveře domu svého.“²⁾ Kdo zůstává v lásce, jest šťastný zde i na věčnosti.

¹⁾ Jan 14, 21; ²⁾ 5. Moj. 6, 5-9.

SVATÉHO ŠTĚPÁNA: PROTI VÍŘE A PRO VÍRU.

Švatý Štěpán hrdinně umírá pro víru Kristovu. Obětuje svůj život z lásky ke Kristu, jenž ochotně zasvětil život. V den tohoto hrdiny pro víru tažme se:

Co se mluví proti víře? Spasitel praví: „Kdo neuvěří, bude zavržen.“¹⁾ Možná se tedy domnívati, že nikdo rozumný nemůže býti proti víře. Proti víře nemluví rozum, nýbrž jen zlá vůle. Tak slyšíme: nevěřím, a mám se při tom dobře. Já zase pravím, že tomu, kdo to říká, v nevěře není dobře. Mrzí ho nevěra. Jinak by s tím stále nepřicházel. Počíná si jako ten, kdo musí jíti lesem a píská si, aby si dodal odvahy. A jak dlouho trvá nevěra? Posměváček Volney při jedné plavbě po moři mluvil proti víře. Při bouři utekl do kajuty, vytrhl jednomu reholníkovi růženec a modlil se. Tázali se ho: kde jest vaše nevěra? Odpověděl: „tu mám jenom za kamny, při bouři ne“. Nezáleží na tom, čemu věřím, jen když poctivě žiji. To odporuje logice. Buď jest Praha naše hlavní město nebo jím není; buď jest čtyřikrát dvě osm nebo není; buď jest katolická Církev od Krista založena nebo není. A proč tedy mučedníci obětovali životy v hrozných mukách? Přidržuji se intelligence. Děkuji za tuto společnost. Kdo šel za frontou do války a hnal na jatky miliony lidí? Intelligence. Vzdělání bez víry jest neštěstí. Skuteční velikáni vědy stojí u kazatelny a oltáře a drží klobouk v ruce.

Co se mluví pro víru? Víra jest počátek lidského spasení, prohlašuje koncil Tridentský, a to platí v každém ohledu, pro život časný i věčný. Víra jest základ mravnosti a pořádku. Víra zajišťuje blaho státu. Víra jest nejpotřebnější, řekl Napoleon, pobádá člověka k věrnému plnění povinností a tím jej činí spokojeným a šťastným. Kdo po světové válce naplňoval celé kraje hrůzou a děsem, kdo podrýval zákonnitý pořádek, zapaloval a lidi vraždil? Bezvěrecká cháska. Víra tedy chrání i náš život. Mezi věřícími lidmi jsme bezpečni. To věděl i Voltaire. Když jednou u něho obědvali Diderot a D'Alembert a uplatňovali své nevěrecké vtipy, pokynul jim, aby sečkali, až sluhové odejdou, jinak by nebyli před nimi bezpečni. Víra chrání i náš majetek. Nepokradeš; nepožádáš statku bližního svého. Majetek, podle víry, jest nedotknutelný, svatý. Víra chrání i naše dobré

jméno. Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému. Kdo bližnímu ublížil a poškodil ho, musí škodu nahraditi, jinak nedostane odpuštění. Víra prospívá i zdraví svými předpisy o mravnosti a postech a střídmosti: mravnost a střídmost prodlužují život. Žádné bohatství světa nemá takové ceny jako svatá víra.

S vírou shledáváme se v nejlepší společnosti, s nevěrou v nejhorší. Opravdu vzdělaný člověk nikdy nepopírá víry, víry si váží, podle ní i žije.

¹⁾ Mr. 16, 16.

II.

DENNÍ KŘÍŽE.

Jest to jistě kříž, musí-li sv. Štěpán zemřítí smrtí zločince, když po celý život žil bohabojně a miloval své bližní opravdovou křesťanskou láskou. Svatý jáhen přinesl tuto oběť s dokonalou odevzdaností do vůle Boží. Všichni musíme nésti své kříže, ale mnoho záleží na tom, jak je neseme.

Nutno bráti kříž jako řízení Prozřetelnosti. „Zdali neprodávají dvou vrabců za pětihalér? a nespadne z nich ani jeden na zem bez Otce vašeho. U vás však jsou sečteny i všechny vlasy na hlavě vaší.“¹⁾ Jsme tedy v nejlepší a nejbezpečnější ochraně, neboť prozřetelnost Boží „sahá mocně od konce vesmíru do konce a řídí všechno líbezně“.²⁾ Bůh posílá po zimě jaro, po dešti dává slunečno, po utrpeních dává radosti. Co Bůh činí, vždycky jest dobré.

Nutno bráti kříž jako pokání. Každý z nás často pochybil, nutno tedy zadostučiniti. Věčně památnými zůstanou slova, jež řekl o vyvoleném lidu Ammonita Achior assyrskému vojevůdci: „Dokud nehřešili před obličejem Boha svého, měli se dobře, když sešli s cesty, byli vyhlazeni válkami, a velmi mnozí byli zajati a odvezeni do cizí země.“³⁾ Za každým hříchem kráčí v patách trest. Beřme tedy kříž jako pokání.

Nutno bráti kříž jako zásluhu. Sv. Kateřina Sienská byla naprosto čistá a nevinná a přece ji obvinili a pomlouvali. Když si Bohu stěžovala, ukázal se jí Spasitel s dvěma korunami v ruce: jedna byla z trní, druhá ze zlata. „Kterou chceš teď a kterou na věčnosti?“ „Teď trnovou,“ řekla světice a vtiskla si její trny hluboko do hlavy. „Dobře, snášej tedy i zlé pomluvy trpělivě.“ Tento život jest náš pracovní týden, výplatní den přijde později, proto trpělivost.

Nutno bráti kříž jako školu ctnosti. Sochař dlátem osekává mramor, že lítají střepiny kolem, ale neustává, odhodlaněji tluče do mramoru, až vytesá umělecké dílo. A tak musí zkoušky vychovávat naše nitro, vytvářeti naše srdce, školiti celý náš charakter.

Jen ve zkouškách zoceluje se naše vůle, jest tedy kříž, jejž nám Bůh dává, dobrou školou ctnosti.

Nutno bráti kříž jako záruku lepší budoucnosti. Josef egyptský, vlastními bratřími prodaný, dostává se nevinně do žaláře, musí snášeti různá příkoří. A za nějaký čas stává se místokrálem, jezdí v královském povozu pozdravován veškerým lidem. Božská prozřetelnost ví o každém, nad každým bdí, a dovede vše obrátiti k dobrému. Pán Bůh nikoho neopouští, kdo se ho nespustí. Jho jeho jest sladké a bříme jeho lehké každému, kdo s plnou odevzdaností bere kříž a jde pokorně za Kristem.

Čím trpělivěji snášíme Boží dopuštění, tím větší nás čeká odměna. Když hunský král Atilla vnikl do francouzského města Troyes, vyšel mu vstříc svátý biskup Lupus: „Kdo jsi?“ tázal se krále. „Metla Boží!“ „Je-li tomu tak, buď vítán,“ řekl klidně světec. A co se stalo? Válečníci jako slepí táhli ulicemi a nikomu neublížili. Tak mocně na ně působila odevzdanost světce do vůle Boží. Dotkne-li se nás ruka Boží, líbejme ji, jest to milá, sladká, nejvyšší milosrdná ruka Otce.

1) Mt. 10, 29-30; 2) Moudr. 8, 1; 3) Jud. 5, 21-22.

SV. SILVESTRA:

PŘEHLED A VÝHLED.

V poslední večer roku stojíme na březích času a pociťujeme z onoho světa dech věčnosti. Vidíme, jak vše pomíjí, ale víme také, že po tomto životě následuje věčnost, a ta jest dvojí: šťastná v nebi, nešťastná v pekle.

Starý rok se končí, což vzbuzuje velmi vážné myšlenky. Vše pozemské jest pomíjející. V jedné výkladní skříni v Římě byla vystavena fotografie. Představovala šedivou dámu s děsivým pohledem, protože ji právě káral strážník. Byla to Eugenie, bývalá francouzská císařovna. Zdržovala se několik dní v Paříži a utrhla si v parku na památku květinu, na tom místě, kde si druhdy hrával korunní princ před jejíma očima. Strážník bývalou císařovnu vládkyni volal k odpovědnosti. Náznorný obraz pomíjející. To platí nám všem. Všecky radosti jsou pryč, zbytečně tedy k nim poutáme srdce. Jsou pryč i všecky bolesti, nezoufejme tedy, dostaví-li se, musí míti konec. Máme odpovědnost. Podle skutků bude odměna nebo trest. Každý Otčenáš, každý krok na Mši svatou, na kázání, na pobožnosti vše jest bezpečně zajištěno; každá almužna, každé smířlivé slovo, každý přátelský pohled jsou dobře zapsány v knize života. Ale i každá neposlušnost a nepoctivost, každá vina proti počestnosti jsou zapsány a zlý duch jich použije u Božího soudu proti nám. Božímu oku nic neujde a každý musíme před věčného soudce.

Nový rok začíná, což vzbuzuje velmi radostné myšlenky. Především myšlenku vděčnosti. Kolik dobrodiní dostáváme od Boha v jediném roce! Jak velikým dobrodiním jsou život a zdraví! Kolik jest v tom moudrosti a dobroty Boží! Pěttisíc úderů učiní srdce v jedné hodině a dobrotivý Bůh udržuje věrně jeho tlukot. Zrak, sluch, ruce, nohy — vše to jsou dary nebeského Otce. Nezapomínejme a budme vděční. Jiná myšlenka jest důvěra v Boha a dobrý úmysl. „Každý dobrý dar jest shůry.“¹⁾ Musíme tedy hodně prositi, protože nebeský Dárce chce, abychom si ho zasloužiti modlitbou, účastí na nedělní Mši svaté, přijímáním svátostí. To jsou prameny síly pro vyšší život poctivosti a ctnosti. Z těchto pramenů milosti čerpáme důvěru, lásku a obětavost, poslušnost a skromnost, tichost a počestnost, svědomitost. Tím i plníme napomenutí Ježíšovo: „Proste, a bude vám dáno.“

Starý rok končí, nový rok začíná. Vše pozemské podléhá změně. Každou hodinu umírá několik tisíc lidí, každou hodinu několik tisíc lidí se rodí. I náš život musí jednou skončiti na této zemi. Jistá učitelka podporovala chudého hochu až do jeho smrti. Jednou v noci se jí zjevil a řekl: „Připravte se na cestu, musíte brzy k nám.“ „Jsem zcela zdravá, bude to asi mýlka,“ řekla učitelka své kolegyni. Nebyla to mýlka, za týden našli ji mrtvou v posteli. Nevíme dne ani hodiny, budme tedy stále připraveni, abychom mohli s klidem odejít, když Bůh pokyne.

¹⁾ Jak. 1, 17.

OBSAH:

I. Sociální užitek z Desatera.

II. Nauka o milosti.

Nový rok:	Kdo dal Církvi právo dávatí přikázání?	19
Zjevení Páně:	Církevní přikázání.	20
I. neděle po Zjevení Páně:	Nejdůležitější církevní tresty.	21
II. neděle po Zjevení Páně:	Zasvěcené svátky světiti.	22
III. neděle po Zjevení Páně:	Proč Církev ustanovila svátky?	22
Devítník:	V neděle a zasvěcené svátky celou Mši svatou pobožně slyšeti.	23
I. neděle po Devítníku:	Máme slyšeti i slovo Boží.	24
II. neděle po Devítníku:	Proč Církev ustanovila posty?	25
I. neděle postní:	Proč se postíme, kdy a jak se postiti?	26
II. neděle postní:	Kdo jest povinen přijímati tělo Páně v čase velikonočním?	28
III. neděle postní:	V zapověděný čas svatebního veselí nadržeti.	29
IV. neděle postní:	Kdy konáme dobrý skutek?	30
Sv. Josefa:	Proč máme pracovati?	31
V. neděle postní:	Které dobré skutky doporučuje Písmo svaté?	32
Zvěstování Panny Marie:	O křesťanské spravedlnosti.	33
Květná neděle:	Cvičme se v ctnostech.	34
Hod Boží Velikonoční:	Veliká cena a důležitost ctnosti.	35
Pondělí velikonoční:	Které jsou božské ctnosti a kdy je vzbuzovati?	35
I. neděle po Velikonocích:	O křesťanské víře.	37
II. neděle po Velikonocích:	Víra má býti obecná a pevná.	38
III. neděle po Velikonocích:	Víra má býti živá a stálá.	38
IV. neděle po Velikonocích:	O křesťanské naději.	39
V. neděle po Velikonocích:	Vlastnosti křesťanské naděje.	40
Pondělí prosebných dnů:	Křesťanská láska.	41
Úterý prosebných dnů:	Opatrnost a mírnost.	42

Středa prosebných dnů:	Spravedlnost a statečnost.	43
Nanebevstoupení Páně:	Pokora a štědrost.	44
VI. neděle po Velikonocích:	Čistota.	45
Seslání Ducha Svatého:	Příznivost.	46
Pondělí Svatodušní:	Střídmost.	47
Úterý Svatodušní:	Tichost.	48
Nejsvětější Trojice:	Horlivost v dobrém.	49
Boží Tělo:	Osmero blahoslavenství.	50
II. neděle po Svatém Duchu:	Blahoslavenství.	52
III. neděle po Svatém Duchu:	Blahoslavenství.	53
IV. neděle po Svatém Duchu:	Blahoslavenství.	54
V. neděle po Svatém Duchu:	Snaha o křesťanskou dokonalost.	55
Sv. Petra a Pavla:	Řádné prostředky ke křesťanské dokonalosti.	56
VI. neděle po Svatém Duchu:	Mimořádné prostředky ke křesťanské dokonalosti.	57
VII. neděle po Svatém Duchu:	Užitečnost klášterů.	58
VIII. neděle po Svatém Duchu:	O hříchu.	59
IX. neděle po Svatém Duchu:	Odkud jsou pokušení?	60
X. neděle po Svatém Duchu:	O zlé příležitosti.	61
XI. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy ze zvyku a jejich následky.	62
XII. neděle po Svatém Duchu:	Hlavní hříchy.	63
Nanebevzetí Panny Marie:	Hlavní hříchy.	64
XIII. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy do nebe volající.	66
XIV. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy proti Duchu Svatému.	67
XV. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy proti Duchu Svatému.	69
XVI. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy cizí.	70
XVII. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy cizí.	71
XVIII. neděle po Svatém Duchu:	Hříchy cizí.	72
XIX. neděle po Svatém Duchu:	Těžký hřích.	73
XX. neděle po Svatém Duchu:	Následky těžkého hříchu.	74
XXI. neděle po Svatém Duchu:	Lehký hřích.	75
XXII. neděle po Svatém Duchu:	O milosti.	77
XXIII. neděle po Svatém Duchu:	Milost pomáhající.	78
XXIV. neděle po Svatém Duchu:	Působí pomáhající milost sama naše spasení?	79
XXV. neděle po Svatém Duchu:	Posvěcující milost.	80
XXVI. neděle po Svatém Duchu:	Čím ztrácíme posvěcující milost?	80

III. Přídavek.

Nový rok:	Ve jménu Páně.	82
Sv. tří králů:	O zjevení Páně.	83
Svaté Rodiny:	Čtyři důvody domácího štěstí.	84
	O šetrnosti.	85
Sv. Josefa:	Správná modlitba.	86
Zvěstování P. M.:	Modlitba a její druhy.	87

Velký Pátek:	Pět trestajících blesků z pěti ran Kristových.	88
Hod Boží Velikonoční:	Svědectví o vzkříšení.	89
Pondělí Velikonoční:	Zpověď jest koupel.	90
	Požehnání zpovědi.	91
	Křesťanské a pohanské hrdinství.	92
Pondělí prosebných dnů:	Proč konáme prosebné průvody.	94
Úterý prosebných dnů:	Klíč k Božím pokladnicím.	95
Středa prosebných dnů:	Proč nás Bůh často nevyslyší?	96
Nanebevstoupení Páně:	Kristus ve své slávě.	97
	Katolické jaro.	98
Hod Boží svatodušní:	Oheň Svatého Ducha.	99
	O křesťanství.	100
Nejsvětější Trojice:	Prozřetelnost Boží.	101
Boží Tělo:	Význam procesí o Božím Těle.	102
Svátek Srdce Ježíšova:	Srdce Ježíšovo Král všech srdcí.	104
	Srdce Ježíšovo střed všech srdcí.	105
Sv. Petra a Pavla:	Církev katolická jest jedna.	106
	Víra a my.	107
	Svatý Otec.	108
Nanebevzetí P. M.:	Kdo je ta ...	109
	Maria jest nejslavnější ze všech žen.	110
Andělů strážných:	Ježíš v Nejsv. Svátosti náš ochránce.	111
Posvěcení chrámu:	Důstojná modlitba.	112
	Bůh má na nás právo.	113
Svátek Krista Krále:	Kristus jest vítězný Král.	114
Všech Svatých:	Veliký rybolovec.	115
	Milosrdenství.	116
Dušiček:	Ubohé duše.	117
Neposkvrněné Početí P. M.:	Důstojnost Neposkvrněné jest ctí Trojjediného Boha.	118
Narození Páně:	Boží moc a Boží dobrota.	120
	Musíme Ježíše milovati.	121
Svatého Štěpána:	Proti víře a pro víru.	122
	Dnešní kříže.	123
Sv. Silvestra:	Přehled a výhled.	124